

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת ויהי תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

נדרים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף סח עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
 קפ"ה ר"ג

1 **בן איש לאשתו בין אב לבתו.** ראישי' רכתובי בהאי קראא לר' עזריכי, דאי משום איש
 2 לאשתו – הרי כבר נאמר למעלה. אלא כמאן לנערה המאורסה בו, דבין אב ובין איש
 3 מפריין נדריה, דאישי מיפר חלקו באשתו ואב מיפר חלקו בבתו. **בראיך דרבה.** דאמר
 4 לקמן (ף ג.) מקיש קודם הויה שניה בו, **דברים שבניו לבניה.** כגון "שלא אשמש מנתח"

5 רשלא אבוח' ר' חיטא אקתשט', מינו גייו. מה
 6 שהוא מיפר קוצץ רשלא ויהי נדר ועקרו לבמה,
 7 וחלק אחר בקראי קאי, עד דאיתו אב ומיפר
 8 לאותו חלק, או מקליש קליש. והפירו פשטה
 9 בבבלי נדר וקלש ליה במעט, והנדר קמל ממה
 10 שהיה עד עכשיו. כגון שנרדה בשני יותים. שלא
 11 תאכלם, ושעמ ארוס והפיר לה חלקו, ואבלתן
 12 לזיתים. **אי אמרת מינו גייו.** דכי שמע ארוס
 13 ומיפר חלקו חוי נדר מופר. דהויא אבילו חלקו
 14 באמצע לשנים. לקיא. אבל איתתא דאבלתן
 15 לחזיתם משום לאו רי'א חיל', דכי אכלה לזרן
 16 תרי יותים – חד הוה חומר בהפרת הארוס.
 17 דמינו גייו לנדרה, ואיך אסור משום חלק האב.
 18 דנמצא דאכלה זית שלם באיסור. **ואי אמרת**
 19 **מקלש קליש.** דאינו חותך לשנים, אלא למעט
 20 מקלש ליה. דלא הוי הגדר חומר בדהיה עד
 21 השתא. הא כי אכלה הגוה תרי יותי, כיון
 22 שהגדר נקלש ומקלש ליה – איסורא בעלמא הוא
 23 דעברא ליה. לנערה איתו נמוה. **אימתי**
 24 **אמרו בו.** לבער קא נקט לו מתניתין. **מת**

25 **הבעל.** כשהוא ארוס. נתיקנת רשות לאב. כארוס שמויך וין מכלא כל כלי. כלומר שיצא
 26 כל הירשות חוץ הבעל, וכל לרשות האב. כיון שלא שבע בעל. את נדרה קודם שימות,
 27 ד"ביום משע" בעינן, וליכא. או ששבע וחפר חלקו בו ביום. ששבע, ואפילו שמע ושתק
 28 שלא חפר ולא קיים, ולא הספיק להראות דעתו עד שמת בו ביום. והואיל ואבתי איכא
 29 שהות ביה, ולא הוה בעל מצע מיפר – איכא למימר דמינה גרמה לו, ודלמא אי הוה
 30 קיים אבתי הוה מיפר לה מקיף דלעבר זימא. רמת בו ביום" קאי אשבע ושתק. **וזו היא**
 31 **שעינו.** על כל זני קאי. **מת הבעל** נתיקנת רשות לאב. והאב עצמו מיפר כולו בזמן
 32 שלא חפר ובעל. וכן בזמן שהיפר הבעל חזרו האב ומיפר את חלקו. כדתנן. עלה
 33 במתניתין. **יפה כח האב מבח הבעל,** שהאב מיפר בלא שותפות. אבל הבעל אינו
 34 מיפר אלא בחיי האב.

אבל
 מינו גייו. כלומר שחותך חצי הגדר לגמרי ומנטלו, וחציו האחר נשאר חוק במתחלה ולא אקליש ליה כלל. או מקלש קליש, ולא נימא תוחך חצי הגדר, ולבעל הואא פלגא ואיך פלגא
 בקראי קאי, אלא בהפרת הארוס מקלש הוא וקלש ליה כוליה נדר. ודקא מביעיא ליה בארוס – היה באב. חוד מנייהו נקט. **ח"כ** קבועת לן. כלומר, למאי נפקא מינה. **גדרה** מתוך
 יותים. וידוען, ואלתנתן לתרויהו. **אי** אמרת מינו גייו לקיא. דגד בהפרת ארוס קפח איסור וחד רוחא. איך בקראי קאי ולקיא עליה. מיהו, כיון דלא ידענו דו מנייהו קאי באיסוריה –
 לא לקיא עד דאכלתן תרויהו. **ואי** אמרת מקלש קליש. ליכא מילוק. דהא קליש ליה כוליה נדרא. וליכא אלא איסורא בעלמא. ומקשו אבא: למח לן תרין ויחין דנקט? דהא בפ' שבתות
 שתיס תרתי' (משנתם כף ג.) איר פפא דבכל שהוא בקבונות קוסקי י'ל: משום דאיכא הוים טמן דסילי דאפי' בקבונות ליק עד דאיכא בית, נקט לה הכא כדי ליתווחא מיתלתא. א"י, משום
 שבעתה נקט לה, דבבבלי נדר שבעתה, כדאמרין לעיל: נדר גודל נדר אלאדי ישראל, ובשבעתה פחות מכשיעור ליכא מילוק. א"י, לוקה דקאמרו הכא – לוקה בקרבן קאמר לענין מעילה,
 דלכ"ע ליכא קרבן פחות מכשיעור. ואשכחן דכוחיה, כדאמרין' (כ"ג ט.) ליקה ביתר ובחסר. דרש"א דל' **תא** שמע איתרו אמרו מת הבעל נתיקנת רשות לאב כיון שלא שמע הבעל
 קודם שמת או שמע והפר או ששמע ושתק ומת בו ביום. הא דקתני 'זמת בו ביום' – אשמע ושתק קאי, דרוקא בו ביום, דאבתי לא קיימה בעל – יכול האב להפר. אבל מת ביום שלאחרי
 44 לא. דהא קיימה בעל, דכיון שלא הפר גלי ארעתיה זמניה נחא ליה. חלקי און האב הוא מכוח יכול להפר. אבל שמע והפר, אפילו מת ביום שלא אחרי – יכול להפר. דאע"ג דבני מית
 45 ליה בעל בטלה הפרתו. האב צריך להפר חלק הבעל עם חלקו, אפילו הכי כיון שבח הפר – אי אפשר לזוהי גבי בעל בחקמה, אפי' שתנטלה הפרתו, חודי נמי גלי ארעתיה דלא ניהא
 46 ליה בהווא נדרא. ומאי הוה ליה למעבד? דהני מוכחא סיפא דקתני

1 **דבי** רבי ישמעאל תנא בין איש לאשתו תנא אב לבתו כמאן לנערה המאורסה שאביה
 2 ובעלה מפריין נדריה. דמשמע ליה דבגנתה ברוסא איירו, ומכתובי בהווא קרא' שבעריה
 3 בית אביה, ומדקסא אב לבתו בהדי איש – משמע דאב ובעל מפריין נדריה. **ולתנא** דבי
 4 ר' ישמעאל א"י הוה תהיה מאי עביד ליה מוקים ליה באיך דרובה. דאמר לקמן (ף ג.) מקיש

5 קודמי הוה שניה לקודמי הויה ראשונה. ורבנן
 6 סבירא ליה דתרתוי שמענת מינה. עיקר קרא –
 7 לנערה המאורסה דאביה ובעלה מפריין נדריה,
 8 ותריין הויות – לאקיש שניה לראשונה. וה"ל כיון
 9 דתנא דבי רבי ישמעאל כוליה קרא ד"אם הוה
 10 תהיה' לאקיש הויות מוקי ליה. ארוס מיפר
 11 בקבונתן מנא ליה? י"ל: דמשמע ליה דלא בעי
 12 קרא. דגד דמינע קבונתן רבני בעל – היינו משום
 13 דליתיה לאב, ואין לן בו אלא משעו בלבד –
 14 דוקא בשנשאת, דלא שייך אב, אכן בעל מיפר
 15 בקבונתו. אבל ארוס דמיפר בשותפותיה דאב
 16 אפילו בקבונתו מצע מיפר ולגבי אב ליכא קודמית.
 17 החכם החותך הוה שמואל דל'. **ורבה** הוא דתנא
 18 דבי רבי ישמעאל מאי עביד ליה. כלומר, קרא
 19 דרדש מניה תנא רב רבי ישמעאל דתנא דיניה
 20 מאי עביד ליה? **לומר** שהבעל מיפר דברים
 21 שבניו לבניה. דגדרי עניו נפש בהדיא כתיבי יכל
 22 לזרן וכל שבעת איסר לענות נפש', רבין איש
 23 דארוס אינטיכא לדרביס שבניו לבניה. ולקמן
 24 באיך פירקין (ף פ"ג) מפרש מאי נהו. וקשיא לה

לתנא דבי ר' ישמעאל דברים שבניו לבניה מנא ליה? ואפשר דתרתוי ליק מניה. וכי הדי
 דבעל אינו מיפר בגדרי אשתו אלא נדרים שיש בהם עניו, ודברים שבניו לבניה – דכי נמי
 אב אינו מיפר בגדרי בתו אלא אלא בלבד. דהדי איתא בספרי. און לי אלא בעל שאון מיפר
 אלא נדרים שבניו לבניה ונדרים שיש בהם עניו נפש. האב מנך – הרי אתה חן וכו'. לא זכיתי
 לזרן, תלמוד לומר 'אלה החוקים וגו' בין איש לאשתו בין אב לבתו' – על כרחין אתה נקט
 את האב לבעל. מה הבעל אב מיפר אלא דברים שבניו לבניה ונדרים שיש בהם עניו נפש
 וכו'. וגרסינן נמי בירושלמי: 'כל נדר וכל שבעת איסר לענות נפש אישה יקבנוה ואישה
 יפירו' – אין לי אלא נדרים שיש בהם עניו נפש. דברים שבניו לבניה מנך – 'בין איש
 לאשתו. עד כון כבעל, באב מנין? מה הבעל אינו מיפר אלא נדרים שיש בהם עניו נפש
 ודברים שבניו לבניה – אף האב אינו מיפר אלא נדרים שיש בהם עניו נפש ודברים שבניו
 לבניה. וזה שלא דבריו דברים בגודל, שכתב שהאב מיפר כל נדרי בתו. **איבעיא** להו בעל
 מינו גייו או מקלש קליש. כלומר, ארוס שאינו מיפר אלא בשותפותיה דאב, כשמפייר חלקו
 אבא או מקלש קליש, ולא נימא תוחך חצי הגדר, ולבעל הואא פלגא ואיך פלגא
 בקראי קאי, אלא בהפרת הארוס מקלש הוא וקלש ליה כוליה נדר. ודקא מביעיא ליה בארוס – היה באב. חוד מנייהו נקט. **ח"כ** קבועת לן. כלומר, למאי נפקא מינה. **גדרה** מתוך
 יותים. וידוען, ואלתנתן לתרויהו. **אי** אמרת מינו גייו לקיא. דגד בהפרת ארוס קפח איסור וחד רוחא. איך בקראי קאי ולקיא עליה. מיהו, כיון דלא ידענו דו מנייהו קאי באיסוריה –
 לא לקיא עד דאכלתן תרויהו. **ואי** אמרת מקלש קליש. ליכא מילוק. דהא קליש ליה כוליה נדרא. וליכא אלא איסורא בעלמא. ומקשו אבא: למח לן תרין ויחין דנקט? דהא בפ' שבתות
 שתיס תרתי' (משנתם כף ג.) איר פפא דבכל שהוא בקבונות קוסקי י'ל: משום דאיכא הוים טמן דסילי דאפי' בקבונות ליק עד דאיכא בית, נקט לה הכא כדי ליתווחא מיתלתא. א"י, משום
 שבעתה נקט לה, דבבבלי נדר שבעתה, כדאמרין לעיל: נדר גודל נדר אלאדי ישראל, ובשבעתה פחות מכשיעור ליכא מילוק. א"י, לוקה דקאמרו הכא – לוקה בקרבן קאמר לענין מעילה,
 דלכ"ע ליכא קרבן פחות מכשיעור. ואשכחן דכוחיה, כדאמרין' (כ"ג ט.) ליקה ביתר ובחסר. דרש"א דל' **תא** שמע איתרו אמרו מת הבעל נתיקנת רשות לאב כיון שלא שמע הבעל
 קודם שמת או שמע והפר או ששמע ושתק ומת בו ביום. הא דקתני 'זמת בו ביום' – אשמע ושתק קאי, דרוקא בו ביום, דאבתי לא קיימה בעל – יכול האב להפר. אבל מת ביום שלאחרי
 44 לא. דהא קיימה בעל, דכיון שלא הפר גלי ארעתיה זמניה נחא ליה. חלקי און האב הוא מכוח יכול להפר. אבל שמע והפר, אפילו מת ביום שלא אחרי – יכול להפר. דאע"ג דבני מית
 45 ליה בעל בטלה הפרתו. האב צריך להפר חלק הבעל עם חלקו, אפילו הכי כיון שבח הפר – אי אפשר לזוהי גבי בעל בחקמה, אפי' שתנטלה הפרתו, חודי נמי גלי ארעתיה דלא ניהא
 46 ליה בהווא נדרא. ומאי הוה ליה למעבד? דהני מוכחא סיפא דקתני

גדרים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף סח עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רש"י

1 אבל אם שמע ושתק ביום של אחריו – אין יכול להפיר. ואם איתא דשמע והפיר נמי, כי מות ביום של אחריו אינו יכול להפיר – לאשמעוניה הכי בשמע והפיר. דכ"י מות
2 ביום של אחריו אין יכול להפיר, והויא רבותא טפי משמע ושתק. אלא ודאי: מולא קתני הכי – שמעת מינה דשמע והפיר, אפילו מות ביום שלאחריו – בתרוקנה רשות לאב. ומצי מיפר. **שמע**
3 אביה והפיר לה. ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת האב זו היא ששינוי מות האב לא תרוקנה רשות לבעל. **חוינא** לזו לקמיה דל דאמיז דמאי דקתני לא הספיק הבעל – לאו דוקא,
4 ובבדי נסביה. ובאנין בני אחרוני נמי הכי אמרי. ולא סליק לזו פירושא לפום עניית דעתין. ומשום הכי חוינא לפרושינהו לזו בני. והכי מתוחזי לי, דהאי דנקט ולא הספיק הבעל – לרבותא
5 נקטיה. דאנין דלא נראו גדרים הללו לארסו ולא

6 זכה ביה. וכדאמרינן לקמן: אימא דימ גבירים
7 שלא נראו לארסו. דאלמא כל שלא נראו לו
8 הורע כחו ביה, וסדיא דכיון דהא הפיר ובעל לא
9 זכה בללו, כי מיית ליה – אקלש ליה האי נרדא
10 טובא, ולא משתייר ביה אלא פורתא, וסדיא
11 דלהווא פורתא תסגי ליה בפתרת בעל – קמיל
12 דאנין דהאי נרדא אקלש ליה טובא – להווא
13 פורתא נמי דמשתייר ביה לא מצי בעל מיפר. וכי
14 היכי דאשמענין ברישא דאף על גב דלא אקלש
15 נרד כלל, הדיני שמע הבעל ושתק, דאפילו הכי
16 אב מיז מיפר – האב נמי אשמענין. דאף על גב דאקלש ליה טובא – בעל לא מצי מיפר. **שמע** בעלה והפיר לה ולא הספיק האב לשמוע עד שמת הבעל זו היא ששינוי מות הבעל תרוקנה
17 רשות לאב. האב נמי בדין בבא אשמענין רבותא. בחפרי בעל ולא הספיק והאב לשמוע, דאפילו הכי, מות הבעל – תרוקנה רשות לאב. ולא הספיק חזון דחייית האב. דאי לא – היינו קמייחא.
18 וכי נטא: אדרבה, דהא אשמענין רישא רבותא דבזמן שמע הבעל ושתק. אע"ג דלא אקלש ליה נרדא כלל בתרוקנה רשות לאב. וק"ו: השתא הויא נרדא אבתי בדקאי קאי – אב מצי
19 מיפר, היכא דאקלש ליה כי האב, דבעל הפיר ולא נראו לאב עדיין, דעריפא ליה הפרת בעל – מביעיא דמצי אב מיפרי דהא אמרת בבבא דשמע אביה דרבותא אשמענין, דאנין דהפיר אב
20 איכרא, והאי דהכי הוא ולא תקשי לך. דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי, איכא למימר: דכיון דהפיר דקמא מעליא הוא, דהא לא נראו לשני – אקלש ליה נרדא טובא ולא משתייר
21 ביה אלא פורתא. ולהווא פורתא סלקא דעתך אמינא דתסגי ליה בפתרה דאידין – דהכי אשמענין רישא. דאפילו בהווא פורתא לא תרוקנה רשות לבעל. ואיכא למימר נמי: דכיון דהפיר
22 דקמא מעליא הוא, כיון שרפי לא נראו לשני, ואקלש ליה נרדא טובא ולא משתייר ביה אלא פורתא. דנימא אפילו כיון דקלש ליה טובא, אינו כדאי להחרישו לאב. וכדאמרי
23 הית כלל לקמן בבבא בתרייתא דרך ברייתא. דאין יכול להפיר, משום רבין דקלש ליה נרדא טובא – לא מצי אב למיזי ביה, והני נימא הכי, קמיל דאפי"ה תרוקנה רשות לאב. משום דנדי
24 דבעידנא דהפיר לה בעלה היא הפרתו הפרה מעליא לאקלשו נרדא טובא, דהא אבתי לא הספיק האב לשמוע, אפי"ה, כשמת – בטלה לה לגמרי, ומשי"ה חזי אב למיזי ביה. משא"כ בבבא
25 בתרייתא, דכיון דאבתי איתיה לאב – לא בטלה הפרתו. וכיון דנרדא מקלש קלש לביה – לא מצי וזי בחולק של בעל. וכי נטא: אי"כ מצינא אמנא איפכא, דהיינו טעמא בשמע אביה והפיר
26 לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת האב. ולא תרוקנה רשות לבעל – דהיינו טעמא, משום דאקלש נרדא טובא, ולא מצי בלמוזי ביה. אבל היכא דלא הפיר אב, דאלים ליה נרדא
27 – וזי בעל ביה, לא מצית אמרת הכי, דאי הויא שאלת הפיר מצי וזי בעל, כי הנפי גמיר – בדין הוא דלויחי ביה. דהא חוינא באידין בבא דאנין: דהפיר בעל ולא הספיק האב לשמוע מצי מיפר
28 אב. אלמא לא נרע דינה דמאן דמצי מיפר משום האי אקלושי נרדא. וכי"ה: ה"מ אב עדיין, אבל בעל דגרע – מצינא אמנא דמשום האי אקלושי הוא ולא מצי מיפר. ואי לא קלש כלל –
29 מיפר. לא מצית אמרת הכי, דאי האי אקלושי דקאמרת מלתא היא – אפילו אב נמי לא מצי מיפר. דהא חזינן כסיפא דביה אמרי דמשום דקלש נרדא לביה – אב לא מצי מיפר.
30 דלכך, אי בשרה א' הוה מות ולא הספיק השני לשמוע – קלש נרדא, כי שמע בעל אביה ולא הספיק האב לשמוע היכי מצי אב מיפרי: אלא מאי אית לך למימר, דכיון דמיית ליה הווא
31 קמא דהפיר – בטלה לה הפרה דיליה, ומשום דהיא קלשווא לא נרע וכוהיה דאידין. וממילא שמעי: רכי טנא שמע אביה והפיר לה ולא הספיק האב לשמוע עד שמת האב דלא תרוקנה
32 רשות לבעל, דכי נפט הוא ולא הספיק – לרבותא נקטיה, והו"ו דבשאל הפיר אב לא תרוקנה רשות לבעל. וכן נמי בבבא דשמע בעלה והפיר לה ולא הספיק האב לשמוע עד שמת הבעל,
33 לא מצית אמרת דמשי"ה תרוקנה רשות לאב – משום דאקלש ליה נרדא ולא אשתיר ביה אלא פורתא. דהא אשמענין רישא דשמע הבעל ושתק ומת, דלא אקלש ליה נרדא כלל, דאפילו
34 הכי כי מיית ליה בעל – תרוקנה רשות לאב. **שמע** בעלה והפיר לה ולא הספיק האב לשמוע עד שמת אין הבעל יכול להפיר שאין הבעל מפר אלא בשותפות. בדין בבא אשמענין רבותא
35 טפי ממאי דאשמענין בבבא דשמע אביה והפיר לה. ומסקינן בה נמי מות האב – לא תרוקנה רשות לבעל. דבשלמא הוה איכא למימר דנרע דבעידנא דהפיר לה אב היא הפרתו הפרה מעליא,
36 ואקלש ליה נרדא טובא, ולא אשתיר ביה אלא פורתא, כיון דלא הספיק הבעל לשמוע – אפי"ה, מכי מיית ליה אב קם ליה נרדא דרומעיקרא. דהא מכי מיית אב בטלה לה הפרתו, ולית בה
37 מששא. ומשום הכי כיון דאלים ליה נרדא – בדין הוא דבעל, דלא נפיש דיליה, לא מצי מיפר. אבל האב דאקלש ליה האי נרדא. דהא הפיר בעל ולא הספיק האב לשמוע, ואבתי נרדא
38 בקלשותיה קאי. ולא בטלה לה הפרת בעל דהא איתיה, וס"ד אמנא: כיון דקלש ליה לא אשתיר ביה לאורי מיתת האב אלא פורתא – להווא פורתא תסגי ליה הפרת בעל. קמיל דאפי"ה
39 איתיה בעל יול להפיר. שאע"פ שזכה אב במעולם בגדרים הללו, דהא לא נראו לו, וקלשי לזו נמי טובא דהא הפיר בעל ואבתי איתיה – אפילו הכי אין הבעל יכול להפיר, דמילתא
40 פסיקתא היא שאין הבעל מפר אלא בשותפות. היינו דנקט האי ליטא, ולא נקט' ל'א תרוקנה רשות לבעל' כדקתני לעיל – משום דבהווא דוכה בתן אב ואיבטילא ליה הפרה דיליה שיק
41 למיזני לא תרוקנה, דמשמע דוכה בתו אב ולא תרוקנה רשותו. אבל האב אב לא זכה כלל, והפרה דבעל איכא למימר דאב איבטיל ליה כיון דלא מות, ואפי"ה מילתא פסיקתא היא שאין הבעל
42 מפר אלא בשותפות. ואיכא בדין ברייתא עד השתא ארבע בבין: חזי בתרוקנה רשות לאב, וחזי בלא תרוקנה רשות לבעל, ובכל תווא אשמענין רבותא, כדפרישית, וכסדריהו קתני לזו,
43
44

נותרת לאב תרוקנה, וההוא ולא תרוקנה. כן נראה לי פירושא דהך בבי.

נדרים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף סט עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קפט רש"י

שמע אביה וחפר לה. ביום, ולא הספיק הבעל לשמוע שיפר לה עד שמת – חזרו ומיפר חלקו של בעל, ואין צריך להפיר חלקו והאילו וכבר הפיר. ב"ה אומרים אין יכול להפיר חלקו של בעל בלבד, אא"כ חזרו ומיפר חלקו עמו. משום דסבירא להו מקלש היא דהפיר חי בלא ארסיה, ואבתי הוי גזר שלם, אלא שאין אסירא חמור כבתהלה, ובין

שמע אביה והפיר לה, ולא הספיק הבעל לשמוע
עד שמת – חזרו והאב ומיפר חלקו של בעל.
נכון: הן הן דברי ב"ש, ב"ה אומרים: אין יכול להפיר.
ש"מ: ב"ש – מיונו גזיר, ב"ה – מקלש קלש.
ש"מ: בעי רבא: יש שאילה בהקם או אין שאילה בהקם? את"ש יש שאילה בהקם, יש שאילה בהפיר או אין שאילה בהפיר? ת"ש דא"ר יוחנן: ושאילין על ההקם, ואין ושאילין על ההפיר בעי רבה: קיים ליכי, קיים ליכי? ושאיל על ההקם ראשונה, מהו? ת"ש דאמר רבא: אם ישאיל על הראשונה – שניה חלה עליה. בעי רבה: קיים ליכי ומיפר ליכי, ולא יתחול ההקם אא"כ חלה ההפיר? מהו? ת"ש

דאבתי הגדר שלם הוא – מביע ליה לבטל חלקו וחלק הבעל דנתרוקנה ושיתו לו. ובתי שמיא כברי מינו קא גזיר. כי דקם האב והפיר חלקו חתבו לשנים ונתבטל חציו, ועדיין חציו קיים, ובשמפר עבשיו חלקו של בעל – הוי שלו מופר. ש"מ, דתנאי היא, ומקלש קלש בבית הלל. יש שאלה בהקם, שאם קיימו לה נדרה האב והארס, ונשאלו על הקמתו, מהו? מי יש שאלה ויבולין להפיר לה, או לא? יש שאלה בהפיר. דיכא דקיים האחד והיפיר האחד, יכול האחר לשאלו על הקמתו במקום שדפיר כבר השפיר, והוי מופר? ענין אחר: יש שאלה בהפיר כלו, את"ל יש שאלה בהקם – מי הוי מופר הגדר באותה שאלה והקמה, דאין צריך לומר לה בהפירה, או אין שאלה בהפיר – דלא הוי מופר אא"כ מפר לה בעל או האב לאחר שנשאל, דבאותה שאלה הדקמה לא הוי מופר לה. ת"ש נשאלין על חוקם, ללשינא קמא נשאלין על ההקם ומותרין להפיר לה. ואין כולו בהפירה בעינן, וללשינא תרוא נשאלין על ההקם ומותרין להפיר לה אח"כ, ואין נשאלין על ההפיר – דאין הגדר מופר מנה שמתיר החכם לבטל ההקמה אא"כ מיפר לה בעל או אב לאח"כ. ע"א: יש שאלה בהקם, שקיים לה הבעל או האב הגדר, ואח"כ חלק נשאלין עליו לחכם והתירו החכם, מי אמרנן דבין שקיים את הגדר שוב אין נשאלין עליו, והוי שאלה מעליא, או דלמא כיון שהתירו חכם – בטלה הקמתו וביטל הגדר. את"ל יש שאלה בהקם יש (לה) שאלה בהפיר. כלומר, במקום הפיר, שאם שמע את נדרה ולא רצה להפיר, אלא חלק ונשאל בו ביום על אותו נדר לחכם, מאי מי אמרנן: הואיל אם היא וחלכת לחכם ונשאלת לו שיהא מתיר, דהא דלברי הבל אם נשאלת לחכם יכול להחידה לה, אבל נמי אם נשאל האב לחכם על נדר בתו – היא מותר, הואיל ואי בעי מיצי מפר. ת"ש דאמר רבי יוחנן נשאלין על חוקם, באותו ענין שפירשתי, ואין נשאלין על ההפיר כמן בו. קיים ליכי קיים ליכי. תרי זמיני, ונשאל על הקמה ראשונה, וביטלה. מהו. כלומר, הקמה שניה דלא נשאל עליה, בטלה באותו שאלה אי לא? ת"ש דאמר רבא. כפי "זאלו מותרין" (לעיל ת) "שבועה שלא אוכל, שבועה" בו, דאמר רבא: אם נשאל על הראשונה – שניה חלה עליה, ה"נ, אם נשאל על הקמה ראשונה – שניה חלה עליה, אא"כ קיים ליכי וחזרי אמר מופר ליכי. בתוך כרי דבור, ובלשון הזה אמר בתוך כרי דבור ראשון, ולא תחידל הקמה אא"כ חלה הפירה, מהו – מי ביטל ההקמה וקיים הפירה, אי לא.

הדיון הוא פירושה והיא שמתעצם דסמכא דעתין לעילוי. חזינא לרבנן טובא מילי דלא נדררי ולא כרידי לן ולא חזינא לכתביה. **בעי** רבה יש שאלה בהקם, אם קיים הגדר ונשאל בו ביום על החקם, מי מיצי מפר בו ביום או לא? אבל למחר פשיטא דלא מיצי מפר, דלא גרע משתיקה. את"ל יש שאלה בהקם, יש שאלה בהפיר או אין שאלה נראה בעיני דאף על גב דבפר לא שייך שאלה, דבשאלה חקם – כעין נדרא הוא, אבל הפירה לא, אפילו כפי מבעיא לן אי יש שאלה בהפיר. משום דהפירה חוקמה איתקוש להרדי, וכדאמרינן לקמן (ש"ס) שאני הכא דאמר קרא "אישת קיימנו ואישת יפירו" – את שבא לכלל חקם בא לכלל הפיר, לא בא לכלל חקם לא בא לכלל הפיר. ומשום דכפי בעי. את"ל דיש שאלה בהקם, בהפיר מהו? מי אמרנן: נהי דלא שייבא ביה שאלה, אפילו הכי אמרנן דיש שאלה דאיתקוש איתקוש, או דלמא למילתא דהפירה דלא חזיא ליה לא איתקוש. ומסקנן מדברי יוחנן דלענין שאלה לא איתקוש. **בעי** רבה קיים ליכי קיים ליכי ונשאל על הקמה ראשונה מהו. מי אמרנן: כיון דבדינא דאפיק הקמה שניה מופמייה לא חזיילא – תו לא חזיילא. או דלמא: נהי דבדחיא שעתא לא חזיילא – דינינו משום דבדחיא שעתא אינאן להקמה קמיתא, דלא שבקא ליה לבתרייתא למיחול, אבל כי איתשיל אקמיתא – משכחא בתרייתא חזואת חזיילא. **ת"ש** דאמר רבא אם נשאל על הראשונה שניה חלה עליה, לעיל בפרק "זאלו מותרין" (ק"ח) אמר רבא אמרנן דין שבועה שלא אוכל שבתה שלא אוכל, והכא נמי כי מתשיל אהקמה קמיתא – שניה חלה עליה. **בעי** רבה קיים ליכי ומיפר ליה ולא תחידל הקמה אלא אם כן חלה הפירה מהו. חזינא בריך בעינא ובנאי דפשיטין בה לקמא ול מילי דלא נהירי. ומשום דכי שפירשנא בה נמי איתחזיו לי. לרבה פשיטא ליה דהקמה לא חזיילא. דגמרי. או הפירה חזיילא – הקמה לא חזיילא. דנהי דלקמן לן "קיים ליכי שעה ומופר ליכי שעה" אי חזיילא תרייהו או לא – שאני דהם שנתן קצבה להקמה והפירה, אבל

1 שמע אביה וחפר לה. ביום, ולא הספיק הבעל לשמוע שיפר לה עד שמת – חזרו ומיפר חלקו של בעל, ואין צריך להפיר חלקו והאילו וכבר הפיר. ב"ה אומרים אין יכול להפיר חלקו של בעל בלבד, אא"כ חזרו ומיפר חלקו עמו. משום דסבירא להו מקלש היא דהפיר חי בלא ארסיה, ואבתי הוי גזר שלם, אלא שאין אסירא חמור כבתהלה, ובין דאבתי הגדר שלם הוא – מביע ליה לבטל חלקו וחלק הבעל דנתרוקנה ושיתו לו. ובתי שמיא כברי מינו קא גזיר. כי דקם האב והפיר חלקו חתבו לשנים ונתבטל חציו, ועדיין חציו קיים, ובשמפר עבשיו חלקו של בעל – הוי שלו מופר. ש"מ, דתנאי היא, ומקלש קלש בבית הלל. יש שאלה בהקם, שאם קיימו לה נדרה האב והארס, ונשאלו על הקמתו, מהו? מי יש שאלה ויבולין להפיר לה, או לא? יש שאלה בהפיר. דיכא דקיים האחד והיפיר האחד, יכול האחר לשאלו על הקמתו במקום שדפיר כבר השפיר, והוי מופר? ענין אחר: יש שאלה בהפיר כלו, את"ל יש שאלה בהקם – מי הוי מופר הגדר באותה שאלה והקמה, דאין צריך לומר לה בהפירה, או אין שאלה בהפיר – דלא הוי מופר אא"כ מפר לה בעל או האב לאחר שנשאל, דבאותה שאלה הדקמה לא הוי מופר לה. ת"ש נשאלין על חוקם, ללשינא קמא נשאלין על ההקם ומותרין להפיר לה. ואין כולו בהפירה בעינן, וללשינא תרוא נשאלין על ההקם ומותרין להפיר לה אח"כ, ואין נשאלין על ההפיר – דאין הגדר מופר מנה שמתיר החכם לבטל ההקמה אא"כ מיפר לה בעל או אב לאח"כ. ע"א: יש שאלה בהקם, שקיים לה הבעל או האב הגדר, ואח"כ חלק נשאלין עליו לחכם והתירו החכם, מי אמרנן דבין שקיים את הגדר שוב אין נשאלין עליו, והוי שאלה מעליא, או דלמא כיון שהתירו חכם – בטלה הקמתו וביטל הגדר. את"ל יש שאלה בהקם יש (לה) שאלה בהפיר. כלומר, במקום הפיר, שאם שמע את נדרה ולא רצה להפיר, אלא חלק ונשאל בו ביום על אותו נדר לחכם, מאי מי אמרנן: הואיל אם היא וחלכת לחכם ונשאלת לו שיהא מתיר, דהא דלברי הבל אם נשאלת לחכם יכול להחידה לה, אבל נמי אם נשאל האב לחכם על נדר בתו – היא מותר, הואיל ואי בעי מיצי מפר. ת"ש דאמר רבי יוחנן נשאלין על חוקם, באותו ענין שפירשתי, ואין נשאלין על ההפיר כמן בו. קיים ליכי קיים ליכי. תרי זמיני, ונשאל על הקמה ראשונה, וביטלה. מהו. כלומר, הקמה שניה דלא נשאל עליה, בטלה באותו שאלה אי לא? ת"ש דאמר רבא. כפי "זאלו מותרין" (לעיל ת) "שבועה שלא אוכל, שבועה" בו, דאמר רבא: אם נשאל על הראשונה – שניה חלה עליה, ה"נ, אם נשאל על הקמה ראשונה – שניה חלה עליה, אא"כ קיים ליכי וחזרי אמר מופר ליכי. בתוך כרי דבור, ובלשון הזה אמר בתוך כרי דבור ראשון, ולא תחידל הקמה אא"כ חלה הפירה, מהו – מי ביטל ההקמה וקיים הפירה, אי לא.

ת"ש

1 שמע אביה והפיר לה, ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת – חזרו ומיפר חלקו של בעל. 2
 2 הא דקתני תור – לא שיחזור להפיר מה שדפיר כבר, דהיינו חלקו של אב. אלא לחבי תני 3
 3 חזרו, משום שכבר הפיר חלקו, ועכשיו חזרו ומיפר חלקו של בעל. ודכתיב טו, ואין צריך 4
 4 שיחזור ויפיר חלק עצמו. משום דכיון דאיתו לא מת א"ע, ג' דמית ליה בעל – לא בטלה הפירה 5
 5 דאב. אמר רבי נתן הן הן דברי ב"ש. ודקסברי 6
 6 דיכול האב להפיר בכי האי גוונא, ובדברתי חלקו 7
 7 של בעל כלחדו טו, משום דהפירה דאב כיון דלא 8
 8 מת – לא אבטילא לה. אבל בדיא אין יכול 9
 9 להפיר כלל. ואפי' חזרו ומפר חלקו וחלק הבעל, 10
 10 וקא יחיבנן טעמא, משום דלביש מינו גזיר, 11
 11 כשדפיר האב תהלה – הפיר חלקו בלבד, חלק 12
 12 הבעל לא נגרע כלל אלא עדיין הוא קיים לגמרי, 13
 13 וחשוב הוא לדורישו לאב. ולביה מקלש קלש, 14
 14 כשדפיר האב חלקו – נגרע חלקו של בעל ואיני 15
 15 חשוב להורישו לאב, דכיון דאב אבתי איתיה – 16
 16 הפירה דידה לא בטלה לה, ואבתי נדרא 17
 17 בקלישותה קאי. וכיון דקלשי ליה חלקו של בעל 18
 18 – לא מיצי מפר אב, מהו, הני מילי בשלא 19
 19 נטארה לאחרי, אבל נטארה לאחר בו ביום – 20
 20 אבתי ובעלה האחרון מפרין, נדרהי בחתיא 21
 21 לקמן (ק"ח ט"ו), וכמו שנפרש עלה הדדאי בסדר. 22
 22 הדיון הוא פירושה והיא שמתעצם דסמכא דעתין לעילוי. חזינא לרבנן טובא מילי דלא נדררי 23
 23 ולא כרידי לן ולא חזינא לכתביה. **בעי** רבה יש שאלה בהקם, אם קיים הגדר ונשאל 24
 24 בו ביום על החקם, מי מיצי מפר בו ביום או לא? אבל למחר פשיטא דלא מיצי מפר, דלא גרע 25
 25 משתיקה. את"ל יש שאלה בהקם, יש שאלה בהפיר או אין שאלה נראה בעיני דאף על גב 26
 26 דבפר לא שייך שאלה, דבשאלה חקם – כעין נדרא הוא, אבל הפירה לא, אפילו כפי מבעיא 27
 27 לן אי יש שאלה בהפיר. משום דהפירה חוקמה איתקוש להרדי, וכדאמרינן לקמן (ש"ס) שאני 28
 28 הכא דאמר קרא "אישת קיימנו ואישת יפירו" – את שבא לכלל חקם בא לכלל הפיר, לא בא 29
 29 לכלל חקם לא בא לכלל הפיר. ומשום דכפי בעי. את"ל דיש שאלה בהקם, בהפיר מהו? מי 30
 30 אמרנן: נהי דלא שייבא ביה שאלה, אפילו הכי אמרנן דיש שאלה דאיתקוש איתקוש, או 31
 31 דלמא למילתא דהפירה דלא חזיא ליה לא איתקוש. ומסקנן מדברי יוחנן דלענין שאלה לא 32
 32 איתקוש. **בעי** רבה קיים ליכי קיים ליכי ונשאל על הקמה ראשונה מהו. מי אמרנן: כיון 33
 33 דבדינא דאפיק הקמה שניה מופמייה לא חזיילא – תו לא חזיילא. או דלמא: נהי דבדחיא 34
 34 שעתא לא חזיילא – דינינו משום דבדחיא שעתא אינאן להקמה קמיתא, דלא שבקא ליה 35
 35 לבתרייתא למיחול, אבל כי איתשיל אקמיתא – משכחא בתרייתא חזואת חזיילא. **ת"ש** 36
 36 דאמר רבא אם נשאל על הראשונה שניה חלה עליה, לעיל בפרק "זאלו מותרין" (ק"ח) אמר 37
 37 רבא אמרנן דין שבועה שלא אוכל שבתה שלא אוכל, והכא נמי כי מתשיל אהקמה 38
 38 קמיתא – שניה חלה עליה. **בעי** רבה קיים ליכי ומיפר ליה ולא תחידל הקמה אלא אם כן 39
 39 חלה הפירה מהו. חזינא בריך בעינא ובנאי דפשיטין בה לקמא ול מילי דלא נהירי. ומשום 40
 40 דכי שפירשנא בה נמי איתחזיו לי. לרבה פשיטא ליה דהקמה לא חזיילא. דגמרי. או הפירה 41
 41 חזיילא – הקמה לא חזיילא. דנהי דלקמן לן "קיים ליכי שעה ומופר ליכי שעה" 42
 42 אי חזיילא תרייהו או לא – שאני דהם שנתן קצבה להקמה והפירה, אבל

גריים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף סט עמוד ב – מותן מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ) רש"י

1 אבל הבא שלא נתן קעבה, פשיטא דאי הפרה חיילא – הקמה לא חיילא, וכדכתיבנא. ואי
2 אמרת דהפרה לא חיילא – מינה דהקמה נמי לא חיילא. דעא אתני ואמר דלא תיחול הקמה
3 אלא אם כן חלה הפרה – הלכך פשיטא ליה לרבה דהקמה לא חיילא. אבל בהפרה הוא
4 דנוטפקא ליה. מי אמרינן? כיון דאקדים ואמר 'קיים ליכי' ובתרא הכי אמר 'מופר ליכי' משמע
5 דאתני תיחול הפרה בתרא הקמה ולא תיחול
6 הפרה אייב קומה לה הקמה. אלא דמיני אתני
7 לא תיחול הקמה אייב חלה הפרה ולא אתני נמי
8 איפכא – לא תחול הפרה אלא אם כן חלה הקמה
9 – משום דכיון דאקדים 'קיים ליכי' למופר ליכי
10 סמיך אלשניה, דהקמה חיילא, דברישא אורכ
11 לה, ולכיבא דלעיכב עלה. ואורבה, משום דהייש
12 דחיילא הקמה כולי האי, עד ולא שבקך רוחא
13 דהפרה – אתני ואמר דלא תיחול הקמה אייב
14 חלה הפרה, ודרי הוא כאלו התנה על שתיקה,
15 שיתלו הקמה בתחלה ואיכב הפרה. או דלמא
16 נתי דאמר 'מופר ליכי' בתרא 'קיים ליכי' – לא
17 תיחול הפרה בתרא הקמה אייב, אלא משום
18 דאי' לקרות שני שמות באחד. ומיחה, היא גברא
19 בהפרה קפיד תיחול, דהא אמר דלא בעי תיחול
20 הקמה אייב חלה הפרה, ודעתו היה שיתלו
21 באחת. מיהו, משום דקפיד טפי דתיחול הפרה
22 מהקמה, אתני שאם חלה הקמה מעכב עלול
23 דהפרה – דמגלי דעתה חלה תיחול הקמה. אבל

1 ת"ש. וכי האי גונא פלוגתא דרמי ורבנן במסכת תמורה, בפ' כיצד מעשרימין על הכבדו.
2 ת"ו זה תמורת עולה תמורת שלמים ב' דביוי קיימין; וביא ברמי חציה עולה ובדמי
3 חציה שלמים. ואפילו רבי מאיר. לא אמר תפס לשון ראשון, אלא אמר דלא תיחול
4 זו אלא אם כן חלה שניה'. ועל מה נחלק? באומר 'תמורת עולה ותמורת שלמים',
5 מאיר סבר דלמא מיהו דהא דהודו ביה
6 מתמורת עולה, ואמר תמורת שלמים, והואיל
7 וכן – תפס תחלת דבריו, ודרי היא עולה. ור'
8 יוסי סבר, אי אמר 'תמורת עולה ושלמים' היה
9 אמינא דקדשה ואינה קרובה, קמיל. אבל רבא
10 דקאמר לא תחול בו, ודאי היא הפרה, כי
11 היותו טעמא דתמורה, קיים ומופר ליכי. ולא
12 אמינא דקיים ליכי ומופר ליכי – היא כניד
13 לא תיחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה, דכיון
14 דלא אמר 'קיים ליכי' – גלי אדעתיה דבהפרה
15 נידא ליה. או דלמא לא שאנ, ובמיד' קיים ליכי
16 ומופר ליכי? דמי, ולא תהוי הפרה. ת"ש דאמר
17 רבה, ובקדושין, ואמעשה ברמא קאי. נ"ל שאני
18 בה אדרי זה. כגון שאם קרא לעשירי 'עשירי',
19 וחזר וקרא לריא 'עשירי' – אינו קדוש. וקאמה
20 אף בבת אחת, שאם קרא לשניו 'עשירי' סתם
21 אין האחד עשר קדוש. ה"ג כיון דאינו בת
22 אחד. זה, שאם אמר לה בעכשו 'קיים ליכי'
23 ולאחר שעה אמר 'מופר ליכי' – אין בהפרתו כלום, בבת אחת נמי, כי אמר 'קיים ומופר
24 ליכי' – אין באותה הפרה כלום. אע"ג דבבת אחת קאמר 'קיים ומופר ליכי'. היום בבת
25 מי אמרינן? כיון דאמר 'היום' – כמאן דאמר. היום ידא מקיים, אבל למחר ידא מופר
26 לה, והוי מופר. או דלמא הא לא אמר לה, בפירוש 'מופר ליכי' למופר ליכי?
27

24 אינ' גדולת הפרה מעכב חלות הקמה. לא אתני דלא תיחול הפרה. הלכך הפרה – חיילא,
25 הקמה – לא חיילא. ותפשיט לה מפלוגתא דרמי ורבי יוסי, דאפילו דומיא דרבי גונא
26 בתמורה, בפרק 'כיצד מעשרימין' (ט"ו קט): דתני: 'חרי זו תמורת עולה תמורת שלמים' – הרי
27 זו תמורת עולה, דברי רבי מאיר. רבי יוסי ואמר וכו'. ואמרינן עלה בגמרא ה"מ דהביל מודים
28 באומר 'תחול זו ואחר כך תחול זו' – דברי רבא תפס לשון ראשון, דאפילו רבי יוסי מודה,
29 משום דאי שרברח דחיילא תמורת עולה תיחול תמורת שלמים. 'לא תחול זו אלא אם
30 כן חלתה זו' – תריידין קדשן, משום דהתם אפשר לתמורת עולה ותמורת שלמים לחול באחת.
31 באומר 'תמורת עולה תמורת שלמים'. רבי מאיר סבר: מרדחה ליה למימר 'תמורת עולה ושלמים' ואמר 'תמורת שלמה תמורת שלמים' וזהו ליה כאומר 'תחול זו ואחר כך תחול זו'. ורבי
32 סבר דאפשר דמאי דקאמר 'תמורת עולה תמורת שלמים' – טעי, דסבר אי לא אמינא תמורה אבל חד וחד – לא חיילא תמורה אתרייהו. הלכך בריוקן אהתיב. אלא אמר: לעלה שלמים
33 בתבותני – תרעה עד שתחסאנו ותמכר, ויפלו חצי דמי לעלה וחצי דמי שלמים. אלמא פלוגתיהו דרבי מאיר ורבי יוסי תליא במרצאי שני שמות מפיא, אי אמרינן שיתלו השני אחד
34 הראשון, או שיתלו שניהם בבת אחת. והואיל ואי אפשר לקרות ב' שמות באחת. ומישה אמרינן דלרבי יוסי ודאי אפשר בעיני, דאמר 'מופר ליכי' – לאו בתרא הקמה קאמר, אלא בבת
35 אחת, הלכך הפרה חיילא. וכי תמנא: אפי' הכי חיילא? דהא אסיקנא לקען דכל שאינו בה אחר זה אפי' בבת אחת אינו לאו מילתא דהא, דהא הבא לא מעכבא הקמה אחרת, דהא אתני
36 ואמר 'לא תיחול הקמה', הלכך לרבי יוסי פשיטא דהפרה חיילא. ואפי' לרמי נמי פשטינן הכי, דאע"ג דאמר התם דכי אמר 'תמורת שלמים' – בתרא 'תמורת עולה' קאמר ולא חיילא. הבא
37 שאני, דכיון דאמר 'לא תיחול הקמה אייב חלה הפרה' – גלי אדעתיה דאחרת הוא דקפיד, אהקמה לא. הלכך כי אמר 'מופר ליכי' – לאו בתרא הקמה קאמר, דודיכי תחול בתרה, כיון
38 שאי אפשר להקמה שתחול יבתי: אמאי לא אמרינן? ואפי' ר' מאיר לא קאמר אלא התם. מרדחה ליה למימר 'תמורת עולה ושלמים' ואמר 'תמורת עולה תמורת שלמים' וזהו ליה כאומר
39 'תחול זו ואיכב תחול זו', ובסוגיא דהתם. אבל הבא, דליכא לישנא יתירא – בבת אחת קאמר? לאו מילתא דהא; ובשלמא התם, כיון דאפשר לתמורת עולה ושלמים לחול באחת, כל הבא
40 דליכא לישנא יתירא – אמרי דלבת אחת נתבון. אבל הבא, שאי אפשר להקמה הפרה לחול באחת – אפילו בלאו לישנא יתירא אמרינן דלזה אחר זה, אי לאו משום דאתני ואמר ולא
41 תיחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה. בגל פירושא תרינא ומילתא הוא. **ב**ע' רבה קיים ומופר ליכי בבת אחת אתה, כלומר, דקיים' לחייהו לאו כלום הוא. וליכ' דהא
42 הוא שבוכל' שתיקן באחת. ואיכא נסחי גרסי: 'קיים ליכי ומופר ליכי בבת אחת' מוה' ולחנך נסחי בעי דלמא הכי בהריא 'בבת אחת', דמגלי בדעתיה שהוא רוצה שיתלו בבת אחת. ונראה
43 בעיני דרבהי מספקא: ודאי אין אפשר לשניהם לחול באחת, מיהו נתי דאי חד מנייהו קיים אויך לא חייל כלל, הבא דלבת אחת, לגבי כל חד מנייהו אמרינן קדימין, דהייל. ואיכא למימר
44 נמי דמתאר ולא קיים, וכיון שאי אפשר לשניהם לחול באחת – מספקין דלמא הקמה חיילא. ותו לא מצי מפר. ופשטינן לה מדרבה, דאמר בפרק 'איש מקדש' גבי המקדש שתי אודות
45 באחת, דכיון דלא מצי לקדשוהו בה אחר זה – אפי' בבת אחת ליכא לוחא מנייהו טפך קדושין כלל. הבא נמי – ליכא לפקוחי בהקמה ובהפרה לכל, ומצי בתרא הכי לפרה ולקיימא כרבי.
46 ולא נחזורו ל' דברי הרמי' במזל' בה פריק אחרון מהלכות נדרים. **ב**ע' רבה קיים ליכי היום מוה' מי אמרינן כמאן דאמר מופר ליכי למחר. דהכי קאמר: קיים ליכי היום כלבו, או דלמא
47 הא לא אמר לה 'מופר ליכי למחר'.

נדרים, נערה המאורסה – פרק עשירי דף עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קסג

1 **אמר** לה מופר ליכי למחר מהו. דהא קיימיה לנדריה דהום, דכיון דאמר 'מופר ליכי
2 למחר' – אלמא דבהאי זמנא דשמע ביה דהו נדר, וקיימיה קיימיה, ותו לא מצי מיפר לה.
3 או דלמא כיון [דלא] אמר 'מופר ליכי' בחדו 'קיים ליכי' – מחזים דשמע לה קאמר
4 דתדיו זמנא מופר. **אם תמצא לומר** כיון דקיימו היום, ולא חיילא הפרה עד למחר, אלמא
5 דבהאי זמנא דשמע ניתא ליה דלקיים, ובמאן
6 דאיתיה לקים דמי, דקיימו בידים, ולא הוי
7 הפרה בכלל. **אמר** לה קיים ליכי עשה. אחת, מהו.
8 או דלמא הוא לא אמר לה. 'מופר ליכי לאחר
9 שעה אחת'. **אם תמצא לומר**. דתדיו קיים,
10 הואיל ולא אמר לה. פתחא אמר לה. 'מופר ליכי
11 לאחר שעה', מהו? מי אמרין כיון דאמר לה.
12 'קיים ליכי שעה אחת', דקיימו לעולם, ושבו
13 אינו מיפר. או דלמא, כיון דבוליה זמנא דשמע
14 ביה נדר בה דקמה דתפרה הוא, שאם לא קיימו
15 בשעתה וקיימו בערבתי הוי מקיים, וכן אם לא
16 הפירו בשעתיה דתפירו בערבתי הוי מופר, וכל
17 היום כשר להפרת נדרים, וכי הדר ואמר 'מופר'
18 ליהדי ליהדי מופר ושבע בעלה ואמר ואני
19 כלומר. ואני אחיה נמי כמותין. כיון דאמר לה
20 – אני יכול להפר נדר אשתו. ואמאי ניבא
21 דהאי דאמר ואני אנפשה הוא דאמר. דליהדי
22 נדר? אבל היני נירה יולה. דקאמרה איה, ד
23 'שעה אחת'. קיימיה בעל, משום לאתפסי בה
24 דידיה. אבל לאחר שעה. דכבר חל נזירות
25 עלויה. אי בני לטיפריה. אמאי אינו יכול
26 להפר? אלא כיון דקיימו משום לאתפסי בה
27 נזירות דידיה – קיימו. ודא נמי בנדרים, כיון
28 דקיים שעה אחת – קיים לעולם, ושבו לא מצי
29 מיפר. לא מהכא ליבא למשמע מהנה. טעמא
30 דאינו יכול להפר, דקסבר כל 'זאני' – במאן
31 דאמר 'קיים ליכי לעולם' ודמי, ותו לא מצי
32 מיפר. אבל היבא דלא קיימו אלא שעה אחת,
33 ודח דהפר לה בשעה אחת – תיבעא לך.
34 **מתני'** מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.
35 דאך הבעל מיפר אלא בשותפה, כדמפרש
36 לעיל (דף סח). מת הבעל נתרוקנה רשות לאב.
37 כדמפרש בגמ'. בזה יפה חב האב מבח הבעל.
38 דנתרוקנה רשות לאב. שהבעל מיפר בבגד.
39 כדאמרין במסכת כתובות (דף נו). גיע זמן ולא נשאו – אוכלות משלו ואובלות
40 בתרומה, וכל תורדת – על דעת בעלה נורדה. שמאכילה. הואיל והוי חיוב כמותותיה,
41 כי נורדת יכול להפר לה. **אב אינו מפר בבגד**. כדכתיב 'בנעוריה', ולא בבגרותה. **גמ'**
42 **בנעוריה בית אביה**. כל זמן שהיא נערה שלא בגרה – לא תצא מרשות אביה, ואפילו היא ארסה במשמע הלכך, כי מת האב – לא נתרוקנה רשות לבעל. **אב היו תודה לאיש**. בשני
43 דזויות כדכתיב מדרב.

1 **ואם** תמצא לומר לא לא אמר לה. מהאי לישנא משמע דאלו אמר 'קיים ליכי היום מופר'
2 ליכי למחר' – פשיטא ליה דמתי. ובתר הכי משמע דלא מתי, דהדר בני: 'מופר ליכי
3 למחר' מהו? וכו' או דלמא כיון דלא אמר 'קיים ליכי היום', כי אמר לה 'מופר ליכי למחר'
4 – מהיום קאמר. אלמא פשיטא ליה לרבה דאלו אמר לה 'קיים ליכי היום מופר ליכי למחר'
5 – לא מתי, וקשיין אהרדאי אלא דרבה בבולח
6 גזיני מספקא ליה, וכי קאמרה את' לה הא לא קאמר
7 לה – לישנא [קטעין] נקט. ואך הכי נמי דבני
8 למימרה את' לה הא לא אמר לה, ולא עוד אלא
9 דאפי' אמר לא מתי. **אם** תמצא לומר כיון
10 דקיימיה היום למחר במאן דאיתיה דמי. משום
11 דכיון דאמר 'מופר ליכי למחר' – מבבל דאוקרי
12 היום, וכיון דאוקריה היום – למחר במאן דאיתיה
13 דמי, דמחר אינו זמן הפרה. **קיים** ליכי שעה
14 מהו. דלא דמי שעה ואחר שעה ליה עילא ומחר, משום
15 דהכא כולה יומא בה הפרה הוא. **ואמר** ואני
16 אן יכול להפר. דכיון דאמר 'זאני' שהתפס
17 בנזירותה – גלי ארעתיה דתתא ליה, הדל כאלו
18 אוקריה לנזירותה. ומשה' אינו יכול להפר.
19 ואמאי נימא ואני דאמר הוא על נפשה דהוי נדר
20 – כלומר. דתתיה שידא הוא נדר ומשום הכי
21 אחפסי בנזירותה. אבל נזירות דילה, נדר דעל
22 כדכרך שעה אחת קיימיה, דלא – אי הכי מתפסי
23 ביה, לאחר שעה – אי בעי ליפר, אם איתא דכי
24 אמר 'קיים ליכי שעה מופר ליכי לאחר שעה'
25 מתי. דהאי אי מתי – לא שניא כי אמר הכי בת
26 אחת, אי' דאמר 'קיים ליכי שעה' ולאחר מיכן
27 אמר 'מופר ליכי'. אלא דהי משה אמר דאינו
28 יכול להפר – משום דכיון דקיימו קיימו. ודחזק
29 מהא לא תפשוט, דאדני דלאחר שעה מצי מיפר,
30 אלא דקסבר דכיון דאמר 'זאני' טעמא – במאן
31 דאמר 'קיים ליכי לעולם' דמי. ולא אפשרתי
32 ולחזמרא, הלכך לא הויא הפרה. **מתני'** מת
33 האב לא נתרוקנה רשות לבעל. שאין הבעל יכול
34 להפר. שהבעל מיפר בבגד. כגמי מפרש. **גמ'** מאי
35 טעמא דאמר קרא בנעוריה בית אביה. מאי טעמא
36 לא נתרוקנה רשות לבעל כמו לאב. דהיינו דאמר
37 דהא 'מאי טעמא', ולקמן כסמוך גבי מת הבעל
38 נתרוקנה רשות לאב בני 'מנלך'. בנעוריה בית
39 אביה. משמע: אי' ג' דליתיה לאב – אבתי איתיה 'בית אביה'. **ואם** היו תודה לאיש. לעיל
40 מיניה כתיב הפרה דאב. וסמך ליה 'אב היו תודה לאיש'. שתי הזויות במשמע.
41 מ'קיש

מקיש היה ראשונה ברין ראשונה; מה קודמי ראשונה – אב מפר לחודיה; אף קודמי שניה נמי. לאחר ממת הבעל – אב מפר לחודיה. **אימא** דימ נדרים שלא נראו לארסו. דומיא דקודמי היה ראשונה שלא נראו לארסו כלל, אבל נדרים שרואו לארסו, כלומר ששמע אותם קודם שמת לעולם אימא לך ולא נמי מפר! ומודרין לה: בנדרים שלא נראו לארסו

מרבועיה בית אביה נפקא. בלא דין וזה ברוך ארסו כלל. והקשא לנדרים שרואו לארסו איצטריך, דאב לחודיה מפר. מידה, דוקא בשלא נתארסה, אבל נתארסה – לא תניא לקמן (ף פ"ג) בחיאי רבא ובעלה האחרון מפירין נדריה; משום דלא דמי לקודמי היה ראשונה. **היכי** דמי. שבעל מפר בנדר. **בכדי** מיתה מציאה מרשות אב. ודין שמת פקע וכוזיה; ולא נמי לחודיהו בניו. ותפאק לו מכתביה "נתחלתם אותם לנביים" ולא וכות נותנים לבניכם, בפ' נערה שנתפתחה" (מס"י פ"ג). **ובגרות** מוציאה מרשות אב. דכתיב "בנעריה בית אביה" ולא בגרות. **אף** בגרות לא נתרקנה רשות לכלל כיון דחל עליה רשות האב ממני בגרות, דהא בשקדשה נערה הוה. **אלא** שקדשה כשהיא בגורת. ובעית למשיר ברוך שאין עליה רשות אב, כל שהגיע זמן שנתנו לו חכמים לארסו וארסוהו לפרנס את עצמן, כיון דסבאן ואילך בעל חייב במונותיה כדאי"ב בפ' אע"פ (ס"ג). יפר. **הא** תנינא חדא זמנא. בחאי פירקא, ותרתי למה לזי: ומקמי דאסיק ליה לקדשיא דייק ברוך מתני' בתרתיא, ומרש לא למה לי שנים עשר חדש בשלשים סגי לה דרב הונא חבי סיל פתק "אע"פ (ס"ג) שלא פסק חכמים לבגרות אלא שלשים יום, ומבאן ואילך הבעל חייב במונותיה. ונדי דרב הונא איתותב ההם. מידו דהם נמי מסקינן דכל שעבור עליה יב חדש משבגרה, אם נקדשה לאחר מיכן – אין לה אלא לי יום. ולא משבת לה שיהו יב יב חדש אלא בנקדשה ביום שהתחילה ליבנה. ומשיה מקשה: היכי פסיק ותני בגורת ששהתה שנים עשר חדש? דבגורת אין לה זמן קצוב שאי אפשר לפחות ממנו אלא שלשים יום, אבל לא משבת לה כל שקדשה כשהיא בגורת שותהא גריכה י"ב חדש, אלא בשקדשה ביום ראשון לבגרותה. ומשום האי אנפא דחיקא לא אה לה ליתא לבגורת י"ב חדש ומפיקין: תני בגורת ששהתה י"ב חדש – כלומר, בגורת כרינה – שזמנה בספר יהוה ברכיניהו, ובערה ששהתה יום הקצוב לה, ודיינו שנים עשר חדש. והאיל ובעלה חייב במונותיה – יפר. **מכל** מקום קשיא. תרתי בגורת למה לזי: **איבעית** אימא. בגורת דבא דוקא, והאי דקתני לה תתם – משום דבעי אפלוגי רבא, ומשיה דהו תנא לה, לאשמעינן דרבי אבהו חבל היא. וקשה בעיני לישאנא גומרא. דקאמר: בגורת דבא דוקא, אדרבה, משנה בתרתיא דוקא, ולגופה איצטריך – לאשמעינן ולא נסמוך אסתמא קאמר, דהויא ליה סתם ואח"כ מלחוקתו וז"ל: דכי קאמר בגורת דבא דוקא – לאו דוקא, אלא לומר: תנני' בתרתיא ברוך קמייחא ברוך, ולא אהולל בה גאנ לאשמעינן דינא דבגורת, קאמר. אבל בתני' קמייחא שרי למתניהו, וברו רבי אבהו ברוך מתני' קמ"ל ולא נסמוך אסתמא אלא, ולא דרבי אבהו חבל היא. **ואיבעית** אימא בגורת דהם דוקא, דהם הוה שהתחיל דהנא להשמיעו דין בגורת. דמתניתין קמייחא אין תורת סתם עליה, אלא אידי דנסיב רישא "ובי יפה כה האב מבח הבעל" – נקט נמי אליבא דדו תנא דכרבי אורי' יפה כה הבעל מבח האב.

מקיש קודמי היה שניה. כלומר, שמת ארסו ראשון, והאיה להחקה לאר. לקודמי היה ראשונה. שלא נתארסה לעולם. והיא יושבת נערה בבית אביה, מה קודמי בו. תני מילי. דאב מפר בקודמי היה שניה – בנדרים שלא נראו לארסו ראשון, אי לא שמע לזו הבעל קודם שמת. ודיינו דומיא דקודם היה ראשונה. אבל בגרמים שניאו לארסו. ששמע ברוך קודם שימות, ולא הספיק להפ – אין האב מפר עד שתחזור ותתארס, שפירו הוא אחרון. וא"י דבנדרים שרואו לארסו לא נמי מפר לחודיה, למה לי למכתב "זאם היו תהיה" לאקושי הויות לחודי' פנענעריה נפקא. דשמענן כל כמה דרבתא בבית אביה מצי מפר לה. אלא מרקא מנקש הויות לחודי' – זמ"צ דומיא דקודם היה ראשונה קאמר, ומצי מפר לחודיה נדרים שלא נראו לארסו, דומיא דהיה ראשונה. פי' אהוה אבל נדרים שניאו לארסו לא נמי מפר – אי לויא ארסו אחרון. הא לא מצינת אמרת דלחכי אחי הקשא. לרבות נדרים שלא נראו לארסו, דהא מקרא אחרניא שמעינן ליה מ"בנעריה" נפקא, דאמרי: כל שבח נעריה לאביה, שהאב זכאי בחפת נדיה, והלכך, כי תאז "זאם היו תהיה לאשי" – לנדרים שרואו לארסו הוא דאמא. היכי דמי. דבעל מפר בבג. אי נמא שקדשה כשהיא נערה ובגרת. לארסו שנתארסה. מבדי מיתה מוציאה מרשות האב. שיכולה לקדש את עצמה, אע"פ שהיא נערה. ובגרות מוציאה מרשות האב. ודין כשהיא אבא לאביה רשות לה, לא לקדשה ולא למכרה. מה בגרות האב לא נתרקנה בו, אלא בשקדשה כשהיא בגורת. וקתני שאין האב מפר, אלא הבעל. ולא תנינא חדא זמנא. ברוך פירקא גפיה.

בגרת ששהתה י"ב חדש. משנתארסה, ר' אליעזר אומר: והאיל ובעלה חייב במונותיה יפר, דכמאן שבעל נסיבא ברושות דמי. ואמרין עליה: הא גופא קשיא: אמרת הבגורת ששהתה י"ב חדש – והלא דין שלה לי יום, דהכי תנן במסכת בתובות (ד"ג). ותנן לבתולה שנים עשר חדש לפרנס עצמה, לקנות מלוושים והכשין לצורך גישהא, משתבעה הבעל להינשא, ולא למנה ולבגרת לי יום. דבגורת אית לה מלוושים והכשין, והכי נמי אלאמנה, ואית לה רווחא טובא בשלשים יום. ומלן, אלא הניע זמנן כי – אלאמנא דבגרת לא בעינן י"ב חדש. תני בגרת וכו'. האי כי דיניה הוא כי דיניה יפר. ומתני' דקתני "שהבעל מפר בבגרת" – לאחר שלשים יום שכתבע לפרנס את עצמה הוא דקאמר. מ"ש קשיא. דתני זמני למה לי למתני דרבעל מפר בבגרת? **איבעית** אימא בוז דוקא. דרך רישא דמתני' קתני דהבעל מפר דוקא קתני לה, "ובגרת וששהתה" גרא נסבא, משום דהא דקתני "שהבעל מפר" – לאו דוקא. אלא אידי דנסיב רישא בוח יפה כה האב איצטריך לה למתני, נסיב סיפא: בוח יפה כה הבעל.

מתני'

מתני'

נדרים. גזרה המאורסה – פרק עשירי דף עא עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
 קס"ד

1 **מתני'** אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. אפי' מה שנדרה באיורש ראשון. לרשות
 2 עצמה. שלא ניסת לאחר מותן, או שלא גברה בתוך הזמן. אביה ובעלה כו. **גמ'** ונדריה
 3 עליה. קרא יתירא הוא דלא אינטיקן למכתב, דליכתוב רחמנא 'זאם היו תהיה לאיש
 4 ודעיה לא מבטא שפתיה' אלא 'עליה' מופנה, משום נדרים שנראו לארוס הראשון,
 5 הרביל להפר ארוס אחרון. תניא כותיה

6 **דשמואל**. דאפילו בגדלים שנראו לארוס ארוס
 7 מיפר בעל אחרון. ולא הספיק הבעל לשמוע בו.
 8 הדיינו לא נראו לארוס ראשון. שמע בעלה
 9 והיפר לה. והשתתא נראו לארוס ראשון. חוזר
 10 האב ומיפר חלקו של בעל. לפי שאין הבעל
 11 מיפר אלא במתפתחה. בשבעה שהפר עדיין לא
 12 שמע תאב, ובכשיל הבי חזרו ומיפר חלקו של
 13 בעל עם חלקו. הן הן וכו' ב"ש. דאפילו נדרים
 14 שנראו לארוס מיפר האב לחודיה. אבל ב"ש
 15 אומרים. אין אב יכול להפר לא חלקו ולא חלק
 16 החיזר עד שזאת ארוס אחר עמו. והואיל ונראו
 17 לארוס. **בבאי פלגי**. ב"ש וביה' החם אמרי ב"ש
 18 גבי שמע אביה והיפר לה ולא הספיק הבעל
 19 לשמוע עד שמת – חוזר האב ומיפר חלקו של
 20 בעל, ומפשיטין החם אליבא דב"ש. אינו עריך
 21 להפר חלקו אלא חלק הבעל בלבד, וביה'
 22 אומרים: אין יכול להפר חלק הבעל בלבד נאדם
 23 א"כ מופר חלקו עמו. והוא מוחלפת השטה,
 24 דב"ש סביר דשמע בעלה והיפר לה ולא הספיק
 25 האב לשמוע עד שמת הבעל חוזר האב ומיפר
 26 חלקו של בעל – אינו הפרה עד שיכול חלק
 27 הפרתו והפרת בעל בבת אחת, הבא קאמרי
 28 ב"ה. אינו יכול להפר כלל בלא ארוס אחרון.
 29 אלא הבא בהא קמפליג, הדין נדרים שנראו
 30 לארוס. בדרקני' שמע בעלה והפר לה, הבא קאמרי

1 **מתני'** נדרה והיא ארוסה, בתגורשה בו ביום,
 2 בתגורשה בו ביום, אפי' קמאה – אביה ובעלה
 3 האחרון מפירין נדריה. זה הפלג: כף שלא יצאה
 4 לרשות עצמה שעה אחת – אביה ובעלה האחרון
 5 מפירין נדריה. **גמ'** מלגן הארוס אחרון מיפר נדרים
 6 שגראו לארוס ראשון? אמר שמואל: אמר קרא
 7 'זאם היו תהיה פאשי נדריה עליה' – נדרים שהיו
 8 עליה כפר. דלגמא הני מצויי שאלא נראו לארוס
 9 מיפר ארוס אחרון? 'עליה' קרא יתירא הוא. תניא
 10 כותיה דשמואל: גזרה המאורסה – אביה ובעלה
 11 מפירין נדריה, מיצד? שמע אביה והפר לה, ולא
 12 הספיק הבעל לשמוע עד שמת, ונתאורסה בו ביום,
 13 ואפי' מאה פגמים – אביה ובעלה האחרון מפירין
 14 נדריה. שמע בעלה והפר לה, ולא הספיק האב
 15 לשמוע עד שמת הבעל – חוזר האב ומיפר חלקו
 16 של בעל. א"ר יתן: הן הן דברי בית שמאי, אבן
 17 בית הלל אומרים: אין יכול להפר. במאי פלגי?
 18 ב"ש

1 **מתני'** נדרה והיא ארוסה וכו' אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. דארוס מפר בקודמין
 2 בשותפות. היא דנקיט 'בתגורשה בו ביום ונתאורסה בו ביום' – משום דבשמע שקינקן, דשמע
 3 ארוס או שמע אב, ומשה' דוקא בו ביום, אבל ביום של אחריו, לכין דשמע חד מינידו
 4 ולא דפר – קיימיה לנדרה. ובגמרא שקלינן וטרנין הו' מינידו שמע, ארוס או אביה. **וז'**
 5 הכלל כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת.
 6 שלא גברה ולא נשאת, דאי גברה לא מצי מפר.
 7 יצאה מרשות אב, וארוס לחודיה לא מצי מפר.
 8 **גמ'** מאן המ דארוס אחרון מפר נדרים שנראו
 9 למתני' דמתני' נתגורשה בו ביום ונתאורסה בו
 10 ביום' – על כרויך בשמע עסקינן, דאי לא – וכו'
 11 ביום' למה לוי' וכו' דאיכא לחודיה. דלמא מתני'
 12 בשמע אב, ומשה' קתני 'בו ביום', אבל שמע
 13 ארוס – לעולם אימא לך דארוס אחרון לא מצי
 14 מפר, אפי' שמואל קיימיה מרוב דכי תנא 'בו
 15 ביום' – משום שמיטת ארוס תנא ליה, ומשה'
 16 אמר נהדרמ'. דהיא' 'מנא דמי' לאו להסי' קאמר
 17 ליה, אלא כולה מדברי שמואל היא. וכאילו אמה
 18 הכי אמר שמואל מנא דמי מילי דארוס אחרון מפר
 19 נדרים שנראו לראשון. ודכותה בריש פרק 'אלו'
 20 מצינאות' (נ"מ כ"ג) גבי פירות מפורשים ובמה' א"ד
 21 יתקין: קב כד' אמות. ומוכח דהם רבי יתקין נופח
 22 בעי לה. ושמיטתא ליה, ומכאן דריגא נופח
 23 שמואל הוא דקאמר ליה, ולא קרא
 24 בלחוד. דאם איזא דריגא במתני' הוא, ושמואל
 25 לא אמר מדי אלא דמוכח ליה קמרי – הדיב
 26 מיייתי תניא כותיה דשמואל מברייחא דנעה
 27 דמאורסה וכו'? דהא בברייחא לא מוכח ליה
 28 להאי דינא מנאי קרא דשמואל. ואי דינא
 29 לא חזיא ליה שמואל, אלא מתני' היא – מאי
 30 אולמא דברייחא ממתינ? אלא דהאי משום דריגא נופח שמואל קאמר ליה. ונדי דתני ליה
 31 אמתינ', מיהו מתני' איכא לחודיה דבשמע אב משה' מיסייע ליה מברייחא. ולכא
 32 לחודיה. **ורלמא** דמי נדרים שלא נראו לארוס ראשון, שלא שמע אותם אבל נדרים
 33 שנראו לארוס ראשון לא מצי מפר ארוס אחרון. כיון דנראו לראשון לא נתרקנה רשות לארוס אחרון אלא לאב, כדמוכח לעיל (פ"ג) מהדקאס הדיוות. הליקן, נימא דנדרים שנראו לארוס
 34 ראשון – ארוס אחרון כמאן דליתיה דמי, ומפר אב. א"נ נימא דכיון דאיכא ארוס ולא מצי מפר – אב נמי לא מצי מפר, דבמקום ארוס אב לא מפר לחודיה. **עליה** קרא יתירא הוא. למה:
 35 כל נדרים שעליה, ואפי' נראו לארוס ראשון. **תניא** כותיה דשמואל: דאפילו נדרים שנראו לארוס ראשון מצי מפר ארוס אחרון. **שמע** אביה והפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד
 36 שמת ונתאורסה בו ביום. משה' קתני 'בו ביום', דאי נתאורסה ביום שלאחריו, כיון דבשמת בעל נתרקנה רשות לאב, ולא הפר בו ביום – קיימיה לנדריה. **אביה** ובעלה האחרון מפירין
 37 נדריה. פירוש קעת הראשונים וד' חלק בבא קמיתא דברי הכל היא, דפלוגתא דריש וביה' באיך בן בלחוד היא, ותמיהני, לכה דסבירא לחו מקלש קליש, כיון דשמע אביה והפר לה
 38 דאיקלש ליה האי נרנא. דאכתי איתיה לאב ולא טלה לה הפרה וליה, הדיב מנא עב אורס אחרון לחפר? דהאי אמר ב"ה בהדיא דלעיל, דשמע אביה והפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע
 39 עד שמת – דאן אבי יכול להפר, וכבי האי גונא אב אמרי' מנא הבעל נתרקנה רשות לאב, משום דכיון דאיקלש ליה נרנא – לא חשיבא להירושא לאב. וה"נ. כי איכא אב וארוס אחרון
 40 מאי שנא? ונראה בעיני לפי ברויחם דיל הדיינו טעמא: משום דלעיל דאיכא שיעור רשות, דמתקין ליה האי נרנא מארוס לאב, הכי אב דקליש ליה – לא מצי מנתק. אבל הבא, דאיכא
 41 ארוס אחרון – חזין ליה להאי ארוס אחרון כברעיה דראשון. וכיון מארוס לארוס קאתי, אע"ג דאיקלש ליה נרנא – מצי אב ובעל להפר, דכי ה"ג לאו אינתוקלי הוא. **שמע** בעלה והפר
 42 לה. חך בבא נמי כנתאורסה מיירי, דבגונא דרישא קיימא. ולא מפלגא בהדי רישא אלא דברישא הפר אב והבא הפר בעל. **חוזר** האב ומפר חלקו של בעל. דאב לחודיה מצי מפר אפי'
 43 שנתאורסה חלקו, ובמ"ס טעמא לקמן, וכו' קתני ומפר חלקו של בעל – אין ה"ג דחלק עצמו ג"כ יפר האב, דהא לאו אצטריכא לתנא לאשמעינן, דמילתא פשיטא היא שחלקו של אב בלא
 44 דפרה לא קתני, חלקו של בעל הוא דאינטיקן ליה לאשמעינן, דאע"ג דבעל כבר הפר חלקו – אפי' חזר האב ומפר אף אותו חלק עצמו של בעל, משום דכי מייית ליה בעל – בטלה הפרה
 45 דליה. **אבל** ב"ה אומרים אין יכול להפר אב בלא ארוס אחרון. ואומרני: בבאי קמפליג ב"ש סביר בגדלים נמי שיעורא לארוס נתרקנה רשות לאב ומשה' כיון דלגמי האי נדר ארוס אחרון
 46 כמאן דליתיה דמי, ובדמפרש כמנון – אב מצי מפר. דלא תמיא: נוד דארוס אחרון כמאן דליתיה' דמי, מדה בו נתרקנה רשות דארוס ראשון לאב – דוקא בנרדי' שלא נראו לארוס, אבל
 47 נראו – לא, דליתא, אלא אפי' נראו לו נמי

נדרים. גזרה המאורסה – פרק עשירי דף עא עמוד ב – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
רש"י

נתרקה רשות לאב. ומשהו. נתי דהבא נראו לארוס ראשון ופרה דיליה כמנאן דליתא דמיא, ומכי מיית ליה בטלה לה – אפיה. כיון דארוס אחרון לגבי האי נרדא כמנאן דליתיה דמי, משמעא דנפרש בסמוך – מצי אב מיפר. ומינוי גיז. לא הבתי דברי הראשונים כזה. אמאי מצי מיפר אב לתריה לבית משאי אמרי מינו גיז, טפי מביה דאמרי מקילש קליש.

תעד: דאפי' אמרת מינו גיז, מרמ מכי מיית ליה בעל – בחביה דלמיה. דחתיבי בבירייתא דלעיל (ק פסא) משמע אביה דהפר לה, ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת האב – זו היא ששנינו מת האב לא נתרקה רשות לבטל. ואם איתא דהפרה דאב בדקיימא קיימא – אמאי לא מצי מיפר בעל לאחר מיית אבי דנתי ללא נתרוקנה לו רשות אב – אפיה אב גיז דליה, ובעל גיז דידיה אלא מאי אית לך למימר. ונרדא דמינו גיז, אפיה כי מיית ליה – אשתקלא ליה גיזא דליה, ודמי, מאי שפא:

בית שמאי סברי: נדרים נמי שראוי לארוס נתרוקנה רשות לאב, ומינוי גיז. בית הלל סברי:

אביה ובעלה אחרון מפירין נדריה, ולא מינו גיז. איבעיא להו: גירושין בשתיקה דמיא או פהקמה דמיא? אמאי נפקא מינה פנון שפדרה ושמע בעלה וגרשה, והתרה ביומיה. אי אמר מר בשתיקה דמי – מצי מיפר לה, ואי אמר מר פהקמה דמי – לא מצי מיפר לה.

ת"ש:

כ"ש נתרוקנה רשות לאב, ותרך להפר שתיקו בבת אחת. של אותו ושל בעל. והתם חייזין נדרים שלא נראו לבעל. כדקתני: שמע אביה דהפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע, והתם קאמרי ב"ש מינו גיז. ודחילי דהפר האב כבר – לא אעטרין ליה להפר אלא חלקו של בעל. ובה סברי: נדרים שנראו לארוס ראשון – הבא אביה ובעלה מפירין נדריה. דהאב אינו מיפר אלא עם ארוס אחרון. אבל התם, דחייזין נדרים שלא נראו לארוס – לא מינו גיז אלא מקילש קליש, ומפר חלקו חלקו ובעל.

נפקא מינה פהקמה דמיא או בשתיקה דמיא? אמאי נפקא מינה פנון שפדרה ושמע בעלה וגרשה, והתרה ביומיה. אי אמר מר בשתיקה דמי – מצי מיפר לה, ואי אמר מר פהקמה דמי – לא מצי מיפר לה.

וזל דחינו טעמא: משום דליבש וסבריא לזו מינו גיז, כיון דכי הפר בעל אבטל ליה פלגיה דנדרא לגמרי – הרי מעשה של נגמר, ואסתלק ליה ארוס לגמרי. ונוד וכי מר ארוס בטלה לה הפרה דיליה, מיזו דמיא אסתלק ליה ארוס כמנאן דלעיל – קם ליה אב כלא ארוס. והא ששנינו לזכ היבא דליבא ארוס – אב מיפר, ומקיש דמיא דיהא שניה לקדמי הויה הראשונה. אבל בחדיא דלעיל, דשמע אביה דהפר לה, אפי' אמרת דלמדי דמינו גיז אסתלק ליה אב, אפיה כי מת – בטלה ליה הפרה דיליה, וקם ליה ארוס לחודיה בלא אב, ולא מצי מיפר. היינו טעמיהו דב"ש, דאמרי דאב מצי מיפר האב בלא ארוס אחרון. ובה סברי: אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה, דאין האב יכול להפר לבדו, משום דלאו מינו גיז. וכדכשר בעל לא אשתקל פלגא דנדרא, אלא כוליה נרדא הוא דאקילש, וקילושא לאו מעשה גמור הוא, ומשה לא חיל כלל עד דעמרטפו ליה קלישתא דאיקר. הלכך, כל זמן שלא הפר האב – לא אסתלק ליה ארוס מחאי נדרא ומשה וכי ביה ארוס אחרון. והו מה שרנאה בעיני כזה. אלא שערין קשה ליה למה לן למימר בטעמיהו דב"ש בנדרים נמי שנראו לארוס נתרוקנה רשות לאב, דכיון דלבש ארוס אחרון כמנאן דליתיה דמי – כ"ע מודו דאפי' נדרים שנראו לארוס, כל היבא דליתיה לארוס – נתרוקנה רשות לאב. דלעיל נמי אליבא דב"ש אמרין: ואמאי דמי בנדרים שלא נראו לארוס, אבל בנדרים שנראו לארוס – לא מצי מיפר אב, ומסקי דליתא. אלמא כ"ע מודו דנתרוקנה רשות לאב אפי' בנדרים שנראו לארוס, ואמאי איצטרכינן למימר האב דכי אליבא דב"ש ואפשר דיהב קאמרין: ויהי האב איבא תתייה חדא – נרדא לארוס ראשון, ועוד – דאיכא נמי ארוס אחרון, וסוד כיון דהבא בתן ארוס ראשון – לא נתרוקנה בתם רשות ללא כל היבא דאיכא ארוס אחרון, משום דאחרון כריעה דראשון הוה בנדרים שזכה בתן ראשון, דנוד דארוס אסתלק ליה, מיזו דמיא דאיתיה – מעכב עילב דאב דאיהו נמי לא ליפר, קמרי דליתיה. מיהו, כי קאמר לשנא דמי – לא אומיטרא דהיבא דלא נראו אמרי טפי דאב מיפר, דאורבא כי לא נראו לארוס ראשון לא נתרוקנה רשות לאב. אלא משום דלעיל וכיה דארוס עדין נראו מלא נראו, וביון דעריפא וכיה דארוס – איכא למימר דאב לא מיפר, וכדאמרי לעיל: ואמאי דמי בנדרים שלא נראו אבל נראו לא מצי מיפר אב, קאמר נמי דהבא משום הפרה דבעל דהוה דרגא דיניה דארוס, ולא משום נראו. דלעילם וכיה דארוס עריפא טפי בנראו מלא נראו. ואם תרעה תפרש תמושום לתא דהיבא דליבא ארוס אחרון נקט נמי, כיון דבאיכא ארוס אחרון נראו רבותא הוא כדבתיבא, כניל. ומיית מוקך ברייתא תניא נמי הכי לשמואל, משום דב"ה – הא אמרי דאב וארוס אחרון מפירין נדרים שנראו לארוס ראשון, ואפי' ב"ש נמי לא פליגי אלא בשמע בעלה דהפר לה, אבל שמע ולא הפר – כולי עלמא מודו דאב וארוס אחרון מפירין נדריה. והו מה של שמעיהו ע"ז דרך קצת הראשונים ז"ל. אבל בתוספתא פירשו דכי אמרי, איר נתן דן דן דכי ב"ש – אחרני בני דברייתא קאי, דון דן דרבי ב"ש ברישא, דאביה ובעלה האחרון מפירין נדריה, משום דכיון דאב מינו גיז – איך פלגא דנדר חשיב ליה לחורשו לארוס אחרון כדבי אב. ובסיפא נמי אמרי דחורו האב ומיפר חלקו של בעל, משום דס"ל דנדרים שנראו לארוס – נתרוקנה רשות לאב ולא לארוס אחרון, משום דסבריא לזו דארוס אחרון כראשון: כי היכי דארוס ראשון אינו מיפר אלא נדרים שלא נראו לשום ארוס – ה"ן ארוס אחרון. דכיון שנראו לארוס ראשון, כי מוריה לזו ארוס – לא מנכב לתון, ולא לארוס אחרון. וכי אמרי: ב"ש סברי בנדרים שנראו לארוס נתרוקנה רשות לאב – היכי טעמא למאי דאמרי ב"ש בסיפא דחורו האב ומיפר חלקו של בעל, כלומר דאב לחודיה סגי בלא ארוס מהאי טעמא. וכי אמרי: וזו ומינו גיז – היכי טעמא למאי דאמרי ברישא דאביה ובעלה האחרון מפירין נדריה, דמשום דמינו גיז הוא דאמרו דנדרו תרווייהו להפר. דאי מקילש קליש, כיון דאקילש ליה נרדא – לא חשיב למוכי ביה ארוס אחרון כדבי אב, דון דן דרבי ב"ש וטעמין. אבל ביה אומרים אין יכול להפר – אחרני בני פליגי, ואין יכול להפר כסבריהו דב"ש הוא דאמרי ביה. בין ברישא בין בסיפא, מיהו, הא דכאיתא והא דכאיתא. דברישא לביה אפילו אב בחיה בעל אין יכולין להפר כלל, משום דכי הפר אב – לאו מינו גיז אלא מקילש קליש, וכיון דאקילש – לא חשיב למוכי ביה ארוס כדבי אב, והינו טעמיהו כמאי דפליגי ארישא, ובסיפא נמי פליגי ארביש, דאין אב לבדו יכול להפר, כדקאמרת דאפי' בנדרים שנראו לארוס ראשון וכי ברו ארוס אחרון. וכי אמרי: וזו סברי אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה, דהיבן טעמא למאי דפליגי אסיפא, וכי אמרי: לאו מינו גיז – היבין טעמא למאי דפליגי ברישא, ומסיפא מיית תניא נמי הכי מרביה לשמואל בלחוד, וזו פירושם ז"ל, ולהאי פירושא לא אתי לן שפיר לשנא דבנדרים נמי וכו', ואפשר דה"ק. בנדרים שנעשו ברשות ארוס ראשון ונראו לו נמי, שכל כך וכה בתן ארוס ראשון עד שנראו לו – כבי אב, ונזא להא דהא מרישא אתון לזו לארוס, והינו לשנא דבנדרים נמי. ועדין על"ע. איבעיא להו גירושין בשתיקה דמיא או פהקמה דמיא, משום דכיון דיעת ארוס לבתר גירושין לא מצי מיפר, ולא הפר קודם גירושין – כמנאן דאקמה לנדרא דמי. וכי היכי דאמרי לנדרא דמי לאו הפר ביום שמועה – כמנאן דאקמה דמי. ונדרה רשמע בעלה וגרשה – האי בעלה דקאמרי – ארוס דוקא הוא. דאי בשנואה, אפילו תמצא לומר דגירושין בשתיקה דמיא – היכי מצי מיפר? אי בחשוזה ונשאת – אין הבעל מיפר בקדמין, ואי באחרונה בארוסן בלחוד, כיון דארוס אלו מיפר אלא בשותפתו, והבא ליבא אב, דכיון שנשאת שוב אין לאביה רשות לה. אפי' תמצא לומר בשתיקה דמיא – לא מצי מיפר. אלא דאי דארוס עסקין. וואהררה ביומיה. להכי נקט בוימיה, דאי אחררה למוד – פשיטא דלא מצי מיפר, כיון שעבר יומו של שמיטה. ואיג' ודבסוף יומא ליתיה ברשותיה דבעל. והא דאמרין אחררה – לאו דוקא הוא, דחורו הדין אחר, אלא מילתא שדכחא נקט.

נדרים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף עב עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" קעא רש"י

1 אי רישא דוקא נסיב סיפא משום רישא. כלומר, לא תקשה סיפא לרישא. אע"ג דמרישא
2 שמעתינן דגירושין בהקמה דמו, ובסיפא שמעתינן דבשתוקה דמו – לא קשיין אהדרי.
3 דאימא: רישא דוקא, דגירושין כי הקמה דמו, והלא תני סיפא "שמע וגירשה" –
4 משום דלא נסיב לה אלא משום רישא, ותנא לא בעי לאוסופי מדיי בסיפא טפי מרישא.

5 אי' סיפא נמי דוקא, דגירושין כשתוקה דמו.
6 הבא במאי עסקינן בשלא שמע ארוס ראשון. 1
7 קודם שגירשה, ואח"כ מצי מיפר ארוס אחרון. 2
8 הא לאו הכי – לא, דגירושין כי הקמה דמו. מאי 3
9 איריא, אי נתארסה לאחר בו ביום, דמצי למיפר 4
10 לה. אפילו לאחר מאה ימים נמי. אם נתארסה 5
11 לאחר ליהוי ארוס אחרון מיפר, והואיל ולא נראי 6
12 לארוס ראשון. אין הכי נמי. אלא הב"ע – בשלא 7
13 שמע ארוס ראשון, אבל שמע האב, והואיל דבו 8
14 ביום שמע – עריך לחפר בו ביום, כדכתיב 'ביום 9
15 שמע'. הבא בנשואה עסקינן, הא דקתני 10
16 'גירשה והחזירה' – כגון שנשאת ונדרה וגירשה – 9
17 ביום שמע, והחזירה בו ביום, דעכשיו יצאה 10
18 שעה אחת לרשות עצמה, ואע"פ שהחזירה – 11
19 נעשית בנשואה לאחר, ולא מצי מיפר, דעכשיו 12
20 הן קודמין, כדתני (לעיל דף ע"א). זה הכלל, כל 13
21 שלא יצאת לרשות עצמה שעה אחת – אבהי 14
22 ובעלה ומפירין נדריה. הא יצאה לרשות עצמה 15
23 – אין מפירין, משום דאין הבעל מיפר בקודמין, 16
24 מתני'

17 מאי איריא בו ביום? אפילו לאחר מאה ימים נמי! בשלא שמע ארוס ושמע האב, דבו
18 ביום – הוא דמצי מיפר, אבך מפאן ואיך לא מצי מיפר. תא שמע: נדרה בו ביום,
19 גירשה והחזירה בו ביום – אין יבול להפר. שמע מניה: גירושין פהקמה דמו. אמרי:
20 הבא בנשואה עסקינן, והיינו טעמא דאין יבול להפר – משום דאין הבעל מיפר בקודמין.
מתני'

1 ת"ש: אימתי אמרו מת הבעל נתרוקנה רשות פאב
2 במומן שלא שמע הבעל, או שמע והפר, או שמע
3 ושתק וזאת בו ביום. ואי אמרת גירושין פשתוקה דמו
4 ליתני נמי "אי שמע וגירשה!" מדרלא תני הכי –
5 ש"מ גירושין פהקמה דמו. אימא סיפא: אבל אם
6 שמע וקיים, או שמע ושתק וזאת ביום של אחריו
7 אין יבול להפר. ואי אמרת גירושין פהקמה דמו
8 ליתני "ואם שמע וגירשה!" אפא מרלא תני הכי
9 ש"מ גירושין פשתוקה דמו. אפא, מהא סיפא
10 המשמע מניה, אי רישא דוקא נסיב סיפא משום
11 רישא, אי סיפא דוקא – נסיב רישא משום סיפא.
12 ת"ש: נדרה והיא ארוסה, ונתגורשה ונתארסה בו
13 ביום, אפילו למאה – אביה ובעלה האחרון מפירין
14 נדריה. ש"מ גירושין פשתוקה דמו. דאי פהקמה
15 דמו מי מצי מיפר ארוס אחרון ונדרי דארוס ארוס
16 ראשון? הבעל: בשלא שמע ארוס ראשון, אי הכי
17 מאי איריא בו ביום? אפילו לאחר מאה ימים נמי! בשלא שמע ארוס ושמע האב, דבו
18 ביום – הוא דמצי מיפר, אבך מפאן ואיך לא מצי מיפר. תא שמע: נדרה בו ביום,
19 גירשה והחזירה בו ביום – אין יבול להפר. שמע מניה: גירושין פהקמה דמו. אמרי:
20 הבא בנשואה עסקינן, והיינו טעמא דאין יבול להפר – משום דאין הבעל מיפר בקודמין.
מתני'

1 ת"ש אימתי אמרו מת הבעל נתרוקנה רשות לאו וכו'. פרשתי למעלה (דף ס"ח). אימא
2 סיפא. ארדייקת מרישא דגירושין בהקמה דמו, ודייקן מסיפא דבשתוקה דמו. אי רישא
3 דוקא, דלא מצי למיתני גירושין משום דבהקמה דמו – נסיב סיפא משום רישא, דלא בעי
4 למיתנא בסיפא ונתא דרתא אלא לאפוכינתו לנתני דרישא. אי סיפא דוקא, דלא מצי תני
5 בסיפא גירושין משום דבשתוקה דמין – נסיב
6 רישא משום סיפא. דלא בעי למיתנא ברישא אלא
7 ונתני דמצי לאפוכי להו בסיפא. ת"ש נדרה
8 והיא ארוסה וכו' ש"מ גירושין כשתוקה דמין.
9 דכיון דקתני 'בו ביום' – על כרחין מדיאבא
10 שמיעה עסקינן, וקס"ד דשמיעה דארוס היא,
11 ולהכי תנא 'בו ביום' – לאשמעינן דגירושין
12 כשתוקה דמין. דאי שמיעה דאב היא – מאי
13 ברותא כי קתני 'בו ביום' ודחוקן בשלא שמע
14 ארוס ושמע אב, ומשום שמיעה דאב הוא דקתני
15 'בו ביום'. ולאו לאשמעינן ברותא, אלא דינא
16 הכי הוא, דכיון דאיבא שמיעה דאב – דוקא בו
17 ביום, אבל למחר וליומא אחריתא – לא. ת"ש
18 נדרה בו ביום וכו'. וקס"ד דבארוסה עסקינן, וקתני
19 אין יבול להפר, אלמא גירושין בהקמה דמין.
20 והלכך, על כרחך מתניתין דקתני 'בו ביום' –
21 בשלא שמע ארוס ראשון ושמע אב עסקינן. דאי
22 שמע ארוס, כיון שגירשה – אפילו נתארסה בו
23 ביום לא מצי מיפר. אמרי' הבא בנשואה
24 עסקינן, תעלם אימא לך דגירושין כשתוקה דמין,
25 והכא היינו טעמא – משום דבנשואה עסקינן, או
26 בתחילה או בסוף, ומשה לא מצי מיפר, דאין
27 הבעל מיפר בקודמין, הלכך, אי ארוסה בתולה
28 ונשואה בסוף היא – לא מצי מיפר, דאין הבעל
29 מיפר בקודמין, ואי נשואה בתולה וארוסה בסוף
30 היא – נמי לא מצי מיפר, דכיון שנשאת פקע ליה
31 אב, וארוס אינו יבול להפר אלא בשותפות. ונקט
32 ליה לטעמא דאין הבעל מיפר בקודמין – משום
33 דהיינו טעמא מחמת שנסתלק לו אב, דאי לאו הכי – בעל נרע מארוס! בתמיה, ולענין
34 הנדרה ושמע בעלה וגרשה, ואחריה בזמיה – לא מצי מיפר לה, אבל הרשב"א ד"ל כתב דנדר דענין אי אפשיטא מתוך מתניתא דמית' עלה, אפשיטא לה ממיריה דשמואל, דאמר
לעיל (דף ס"ח). מנא דמי דארוס אחרון מיפר נדרים שנראו לראשון, דאלמא קבלה מרביה. דכי תנן במתני' 'בו ביום' – משום שמיעת ארוס נקט ליה, ולא משום שמיעת אב, וכיון דשמואל
אמר הכי – לא שבקינן מנאי דפשיטא ליה לשמואל משום מאי דאסתפקא להו בנימרא. וכי הימא: איכ"מ ט"ל (פשיטין) בעינן ממיריה דשמואל? איבא למישר דמתני' או ממתניתא בע
למפשטה, ולא ממימרא דאמראי. ודכותה דא בעי ליה עליל בפ' "אין בין המורד" (דף ס"ח) הני כתיבי שלוחי דין גינרו או שלוחי דשמיא, ולא אפשיטא התם, אע"ג דהוה ליה למפשטה
ממיריה דרב מונמא, דאמר בפ' דקדושין (דף ס"ח) שלוחי דשמיא הוו – משום דמתני' או ממתניתא דא בעי למפשטה ולא ממימרא דאמוראי, והא נמי דכותה.
מתני'

1 **מתני'** דרך תלמידי חכמים וכו'. לפי שנערה המאורסה לאחר שנשאת אי אפשר שהתא
2 הפרה לנדה, ודבן של אב ובעל בשות תלמידי חכמים לאחר נדויה קודם שנשאת. ובגמרא
3 מפרש דף הפרה, אי קודם שנימעה היא אי לאחר שנימעה. **שאם** חבנס לרשותו אינו יכול
4 להפר. לפי שאין בעל מפרץ בקדומין. **גמ'** בני רמי בר חמא בעי מוחו שיהי בלא שמיעה.

5 כגון שלא שבע ולא ידע בלא אב נדרה אם לאו, אלא
6 מוחו שיהי לה על הספק? **ב**ל נדרים שנדרתו דתו
7 מופרין. והיא בעל דקבעי מימי בר חמא ליש ארסה.
8 ולא שני בעל, ולא שני באבה – ובבבולז מספקא
9 ליה. אישא דוקא דוקא או לאו דוקא
10 אלא אורחא דמילתא נקט. אמר **רבא** תיש
11 דרך תלמידי חכמים וכו' אלא לא שבע. המדקתני
12 'כל נדרים' – משמע דלא שבע. דאי שמיעננהו –
13 הוה ליה למימר נדר פלוני ופלוני. **לבי** שבע הוא
14 דמיפר. כשישמע אחיב נדרים שנדרה – חזור
15 ומפר אותו. **א"כ** כי לא שבע למח ליה למימר.
16 מה לו להפר על הספק הפרה שאינה מועלת. הוין
17 שסופו לחזור ולהפר כשישמע נדרה?

18 **אורחיה** דגרבא מרבנן לאהורי. רבין של
19 ת'ח לחור עליה. ולומר לה 'כל נדרים שנדרת הך'
20 הן מופרים', כדי להפסיק ברבים. שמתוך כך
21 היא נותנת אל לבא ואומרת: נדר פלוני נדרתי,
22 והוא מפר. וכו' תימא: למח לן לרחוקי נפשיי בריבאי
23 לישנא דבי. ואמר לה 'לכי שמיננא, כלומר,
24 קדום שמיעה אמור לה 'מופר לכי לבי שמיננא'
25 ומתני, והכי מחרבא לקמין יז: לא דמי, ולקמין
26 כי מחרצני הכי – הו' באמור לאשתי. ולכי שבע
27 נמי מופרין קיימא. ומשה מנהי. אבל הבא
28 ולכי שבע כבר יצאת מרשות אב, שהרי נשאת,
29 כי אמר לה 'לכי שמיננא' מאי דתי' רבי שבעת
30 שמיעה אינה ברשותו! **ת"ש** וכו' הבעל וכו' שבעת
31 נמי לכי שבע הוא גמיל דאורחא דרבא מרבנן
32 להורי. כך היא הוריסא מנפקת פרסיה. והואי
33 גריסא הוה ליה פירוקא כי הוויא רעיל. ואיבא
34 נסח דרסי ליה לבי שמיננא. דכרדיא ליה דרתי
35 דכי הוויא דלאחר שמיעה לא מצי מיפר הכי
36 נמי בעל קדומי שמיעה לא מצי מיפר, אבל הבעל

37 מיפר בפרקא אפי' הכי, נהי דרבי אב לא מצין להורי דאמר 'לכי שמיננא' – גבי בעל מחרצני הכי, דאמר לה קודם שמיעה לכי שמיננא חתול חך הפרה. דבשלמא לא מצי עביד הכי,
38 משום דבשוטאין נפקא ליה מושתיה לממרי. אבל בעל – אורדיה, בנושאין עיילא ליה לרשותיה. ומאי טעמא אמרין דאין הבעל מיפר בקדומין משום דאסתלק לה אב. אבל הבא. כיון דאב
39 הפר חלקו קודם שנשאת. ובעל נמי שרפה להפרה וידיה בהדי הפרה דבעל קודם, שנשאת נהי דכי חזילא לה הפרה דבעל אסתלק ליה אב. אפילו הכי מפר. ואפשר נמי ולכי שבע, משעה
40 שהפר לה הוא הפרה וידיה. ואיבא שרופא מעיליא דאב בהדי בעל. זה נראה לי לפרש לפי גי' א. ו. **ת"ש** האומר לאשתו וכו' הרי הן קיימין לא אמר ביה כלום. כדמפרש טעמא לקמין
41 במנתי הרי הן מופרין ו' אלישור אמור מוכי' אינו מופר. **והא** לא שבע לאו מדי' א' כלחד פשטיה. אלא אפילו מרבנן. דעד כאן לא פליגי רבנן עליה דר'א אלא משום דאבתי
42 לא חיילי, ובדקא מחדרי ליה אינהו, דכוין דלאו באו לכלל חקם. אבל הבא – לביע' מנהיאי אע"ג דלא שבע. אלמא 'ישמע אישה' ליה לאו דוקא. **הבא** נמי לבי שבע. ולאין נסחי דרסי לעיל:
43 הבא דאמר לבי שמיננא. רסי הכי נמי דאמר לכי שמיננא. ולאין פרשו בתוספת דלאו למימרא דהוא אומר סתם 'מופר לכי' והנדר בטל מאלין כשישמענן. אלא דאמר לה בהדיא: בטל
44 ליכי לבי שמיננא. **והאמר** לאפטרופוס וכו' מנאן ועד שאבא. משנאצא לדרך עד שאשבו. היינו לישנא ד'מכאן', ולא אמר 'מימם וכו' **ת"ל** אישה קיימנו ואישה יפרנו. דכיון דכתב
45 דרשנא 'אישה' הרי וגני – האומר דוקא אישה ולא השליח. **מצינו** בכל התורה שלוחו של אדם כמותו. ובדילפתין בפ' 'חזיש מקדש' (קדושין טז). **והא** לא שבע ליה. כלומר, בעל. אלמא
46 לא בעיא שמיעה. וכו' תימא: לעולם אמא לך דבעי שמיעה. ושנאן הבא דאיבא שמיעה דאפטרופוס. וכיון שרלוהו של אדם כמותו – הוה ליה כאלו שבע בעל תרוו בתוספת בשם הרב
47 רבי יסף ז"ל, ור'א, דאם איתא דבעי שמיעה – מי איבא מיד דבעל לא מצי מיפר ושלוחו מצי שמיעה דהא מצי מיפר אוקים. וכו' דאמר לך ברייתא מבסכת נזיר (י"ג) כ"ר א' דס"ל דאם
48 מיפר נדרי אשתו קודם שנתה. ודי לרבנן – ודי לימא רבי יונתן: מצינו בכל התורה כולה שלוחו של אדם כמותו: מי איבא מיד ארדו לא מצי מיפר. כיון דאוקי לה כדרא אשתו. ושלוח
49 מצי משו? הלכך שפיר מוכח דלא בעינא שמיעה, דכי שבי אפטרופוס מאי הוי, כיון דבעל לא מצי מיפר. דהא לא שבע – מלח נמי לא מצי מיפר.

1 **מתני'** דרך תלמידי חכמים וכו'. מפרש בגמרא. אם שמיננא אשתו אינו יכול להפר.
2 דאין הבעל מיפר בקדומין. **גמ'** מוחו שיהי בלא שמיעה. שיאמר 'כל נדרים שנדרה אשתו
3 יהו מופרים', אע"ג שלא שבע בך. הו'ה נמי באב, אי מצי למיפר בלא שמיעה. ושפע
4 איש'ה דוקא וכו'. דאינו מיפר אלא אם לאו שבע. והא לא שבע. והכי מצי מיפר להו'י

5 שכן הוא דמיפר. דהא דמיפר להו לא משום
6 הדשחא מפר בלא שמיעה. אלא לכי שבע ליה
7 לנדר אל-כ' – ליהו מופר ברא הפרה שהפרי,
8 כל זמן שהיא ברשותו. א"כ. דאבתי לא שבע,
9 ולא דהו מופרים בהפרה זו – למח ליה למימר
10 השתא? הא לא מנהי ולא מידי' להורי. לחזור
11 לברוקא אחר בתו אם יש עליה שום נדר. דליפר
12 לה, שלא תבא ליה מכולל. **ת"ש** האומר
13 לאשתו וכו' הרי הן קיימין לא אמר ביה. כלום.
14 דעדיין לא בא גדרו לעולם. והאך יכול
15 לקיימו ענון דאפר ליה לבי שמיננא. יהו מופרים.
16 ונאחר דהפרה תליא בשמיעה, למח ליה
17 למימר השתא? לכי שבע מפר לה. קסבר ר'למא
18 פמארינא תהיא שנתא. בשעת שמיעה דתרי,
19 שהיא קודם ליה וכו' ולא יפרנו. אישה יפרנו. וגו' ולא
20 שליח. ואפי' ר' אישה' אית ליה שרלוהו של
21 אדם כמותו, אי לאו משום דכתיב 'אישה'
22 יפרנו'. והכי מצי מיפרו שלוחו כל זמן שלא
23 נדרה אתו ולא שבע לנדרה אלא לאו, 'ושמע'
24 דוקא, ולא יפרנו. ואחיי מצי מיפר שליח.
דאמר

1 **האמר** 'לכי שמיננא' וקמה לי מן השתא? לכי שבע ליפר? ה'ה' קסבר: דקמא מפריןא
2 הריא שעתא. הא שבע: האמר דאפטרופוס? כל נדרים שנדרת אשתי מכאן ועד
3 שאבא מפקום פלוני – הפר' – הפר' אמר לו רבי יונתן: מצינו בקב' התורה פוקה יקימנו
4 ואישה יפרנו', דכרי רבי אישה. אמר לו רבי יונתן: מצינו בקב' התורה פוקה יקימנו
5 של אדם כמותו. ואפילו רבי אישה' לא קאמר אלא משום דגזירת התנב' הוא 'אישה
6 יקימנו ואישה יפרנו', אכר דכרי' עקמא – שלוחו של אדם כמותו. והא לא שמיע ליה!
הבא

1 **מתני'** דרך תלמידי חכמים, עד שלא יהיה בתו
2 ויצאה מאצלו ואמר לה: כל נדרים שנדרת בתוך
3 ביתי – הרי הן מופרין. וכן הבעל, עד שלא תכנס
4 לרשותו ואמר לה: כל נדרים שנדרת עד שלא תכנס
5 לרשותי – הרי הן מופרין. שמשנתכנס לרשותו – אינו
6 יכול להפר. **גמ'** בעי רמי בר חמא: בעל, מהו שאמר
7 בלא שמיעה? 'ושמע אישה' וקאן הוא, או לאו
8 דוקא הוא? אמר רבא, ת"ש דרך תלמידי חכמים עד
9 שלא יצאת בתו מאצלו ואמר לה: כל נדרים שנדרת
10 בתוך ביתי הרי הן מופרין, והא לא שמיע? לכי שבע
11 הוא המיפר. א"כ כי לא שבע קמה ליה למימו? הא
12 קמשמע לן? אורחיה דגרבא מרבנן קהורי. ת"ש
13 מסיפא: וכן הבעל, עד שלא תכנס לרשותו ואמר
14 לה. הבא נמי דאמר לה 'לכי שמיננא'. ת"ש: האומר
15 לאשתו 'כל נדרים שתדורי עד שאבא מפקום פלוני
16 הרי הן קיימין' – לא אמר כלום. 'הרי הן מופרין',
17 רבי אליעזר אומר: מופר. והא לא שמיע! הבא נמי
18 דאמר שעתא. הא שבע: האמר דאפטרופוס? כל נדרים שנדרת אשתי מכאן ועד
19 שאבא מפקום פלוני – הפר' – הפר' אמר לו רבי יונתן: מצינו בקב' התורה פוקה יקימנו
20 ואישה יפרנו', דכרי רבי אישה. אמר לו רבי יונתן: מצינו בקב' התורה פוקה יקימנו
21 של אדם כמותו. ואפילו רבי אישה' לא קאמר אלא משום דגזירת התנב' הוא 'אישה
22 יקימנו ואישה יפרנו', אכר דכרי' עקמא – שלוחו של אדם כמותו. והא לא שמיע ליה!
הבא

גדרים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף עג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קעה

1 **דאמר** ליה. לשלית לבי שמענא לנדרה – הפר לה. וקפיד. לבי שמע ליפר לחו הוא.
2 הבעל. סבר. דלמא מטירינא. משום דבי מישמע הוא. וקפיד ביה 'ושמענא אישה', ואורחבי
3 מצי מיפר. היפר דרי ויזא. דאמר במסכת מנחות בפ' 'המנחות והנסכים'. והבי הוא; שאלו
4 שאלה ליעלא מדר' יהודה בר אלעאי; מנין לאומר 'היי עלי ששים ואחד עשרון'
5 שמיניא ששים בבלי אחד ואחד בבלי אחד. והבי
6 תנינן במתני: מתגרד אדם מנחה של ששים
7 עשרון ומביא בבלי אחד, ואם אמר 'היי עלי'
8 ששים ואחד – סמיא פ' בבלי אחד או בבלי א'
9 פתח ר' יהודה בר אלעאי; והתם מפיש בין,
10 אי: 'היי הוא אומר 'כל מנחה בלולה בשן
11 ה'ריבוי' – אמרה תורה הבא מנחה שיכולה
12 להכליל, וקם לחו לרובן דסי נבללן בבלי אחד,
13 ויותר אן נבללן בו. ופרקי תתם: מאי טעמא –
14 משום דאין נבללן, אלמא דבלולה מעכבת –
15 והתני: אם לא בלל כשתו ומתוך רבי זירא; כי
16 אמרינן דבלולה אוקן מעכבת – הראוי לבללה
17 כגון ששים עשרונים הראוי לבללה, אם לא בלל
18 – כשר. וכל שאן ראוי לבללה, כגון ששים אחד
19 – בילה מעכבת, ומאחר דאין נבללן אן
20 מביאין. ה'נ בני חרש, כל הראוי לשמעו, כגון
21 שאינו חרש – ברידיה אין שמיעה מעכבת, ובעל
22 מיפר בלא שמיעה. ושאינו ראוי לשמיעה, כגון
23 חרש – שמיעה מעכבת בו, ולא מצי מיפר. או
24 דילמא ושמענא אישה לא מעכב. בלל. בבת אחת.
25 בדיבור אחד. דוקא, 'וניא אותה', ולא שתיים בבת אחת. שתי סומות באת. בשתי סומות.
26 שלבה גם בחיבורה. ודואיל ויש לי חברתה (אחרת), מה בכך אם אשתה אני? והשקה
27 לברת. ד'השקה' דוקא משמע – אחת ולא ב'.

1 **הבא** נמי דאמר ליה לבי שמענא. דאמר ליה לאפטורפוס. כל נדרים שתורו אשתו הפר,
2 ותחלו הפרתה לבי שמענא. ואפטורפוס נמי בחאי ליטנא אמר לה לאשה: מופר לך לבי
3 שמע בעלך. אבל אמר לה סתמא לא. דלא עדיף אפטורפוס מבעל נופחהו, בבעל נופח בעי
4 דלמא תבויא 'מופר לבי שמענא', כפרישית לעיל. ופרקינן: **לב' שמע עלי**. ר' דיוקן
5 דסוף סוף לא חיילא הפרה עד שמינא בעל, והיא
6 שעתא ליפר לה חיילא נופחהו: **סבר** דלמא
7 מטירינא. ולא אחא זכור לחפר נרייה. והתם
8 במסכת נזיר (ו' י"ג) פריבין למאי ומקומין דתום
9 הא מתניתא בריא, דאמר שדבעל יכול לחפר
10 נדרי אשתו אף על פי שלא חלה; למא לוי למנווי
11 אפטורפוס; ליפר לה איזו שרילין ומשנינן. סבר,
12 דלמא אשתיליא או תרחתא או מטירינא והיא
13 שעתא ואי': וליפר לה איזו השתאו ויל: דלא
14 ניהא ליה לחפר נרייה שתורו בעודה אעלא,
15 דדלמא נדרה מזיד וניחא ליה דתתסר ביה. מיהו,
16 אבתי קשיא: ליפר איזו מהשתא כל נדרים
17 שתורו משעה שילך ועד שישובו והעלוח בריך
18 עיק. ולי אפשר דבעל חישי דלמא בעינא למיערד
19 חזרה בו, ואי מיפר הוא מן השתאו. ובראי – דלא
20 מצי הדר ביה. וכי ממנו אפטורפוס – כל שעתא
21 ושעתא בידיה הוא. דאי בעי למיערד בשליחותיה
22 דשליח – מצי הדר. ודך בעיא. אע"ג דלא מפשטא
23 הכא, מפשטא מבעינן בדסוקן, דבעל מיפר בלא
24 שמיעה, ובראפרש עלה בסד' **בע"ז** רמי בר
25 חנא חרש מהו שיפר לאשתו. חרש המודר ואינו שומע. **משום** דבר מישמע הוא. ויזון
26 דראוי הוא לשמוע – לא מעכב ביה שמיעה. ומסקין דבחרש מעכבא בי שמיעה, מרתניא:
27 'ושמענא אישה' – פרט לאשת חרש. וכתב הרמב"ם ד'ל דדוקא חרש, משום דלאו בר שמיעה
28 הוא, אבל איניש דעלמא דבר שמיעה הוא – לא מעכבא ביה שמיעה. דנדו דליכא למיפשט
29 גמילותא נקט חרש, והיה דבעל בעלמא. דאי לא תנא הכי, לעיל אמאי לא פשוטה להדיא בעיא מדך ברייתא? אלא דאי משום דאיכא לדחויי כדדחיינן. מיהו, אפילו הכי, כיון דקאמר רמי
30 בר חנא: את"ל בעל מיפר בלא שמיעה, ומסקין ליה נמי ארביי זירא. דאמר: כל הראוי לבללה אין בילה מעכבת בו – משמע דחבי קי"ל. ועד, דפשיטויז דרמנין הךנן מתיניתיא דלעיל בחבי
31 רדתי, ואע"ג דשנינו – אשניי לא סמכינן. וכן דעת הרמב"ם ז"ל. **איכעניא** לחו בעל מהו שיפר לנשוי בבת אחת. שאם נדרו שתיוקן ואמר לחן 'מופר לכוך'. **אותה** דוקא. 'ביום'
32 שמוע אישה נזיא אותה. היא דבעיא בבעל – ה'ה באב, דביי אב נמי כתיב 'אותה'. **מפני** שלבה גם בחברתה. שפעמים שחברתה טוורה היא נטאת, וכשראה חברתה אומרת 'טוורה
33 אני – תגיס רעתה, ולא תרצה לדורות, וימחק שם שנכתב בקדושה. **לא** מן השם הוא זה. לא מפני טעם זה אמר דאין משקיין שתי סומות באת. אלא משום שאנמר 'השקה' במפיק היא,
34 דהוה ליה באליל' כתב 'השקה אותה', ודרשני: אותה לבה. ולעין הלכה איכא מיד דריבנא מדרבנן מוכח לה לבעיין, ולא שמעו לחו 'אותה' דוקא. היא חבי טעמא מפני שלבה גם
35 בחברתה – הלכך נקטינן דבעל מיפר לשתי נשוי באת. הכי איתא בחוספתא דמכלתין (רפ"ו) בפי: רבי יוסי בר' יהודה ורבי אלעזר בר' שמעון אמריים. הפרת נדרים מעת לעת, כיוצא הו
36 על אשתו תמשה נדרים, אם שהיו לו חמש נשוי ונדרו כולן, ואמר 'מופר לכוך' – מופרין, 'מופר לך' – אומר מינו אלל לה. ואין כן דעת הרמב"ם ז"ל, משום דבפ"ק דטוטה (ה ט) אמרינן דמאן
37 תנא קמא – ר' שמעון היא. דרדיש טעמיה דקרא. ומה טעם קאמר, מה טעם אותה לבה – מפני שלבה גם בחברתה. אלמא לכוילי עלמא דרשין 'אותה' לבה. דבפ' בתרף קלפ"ה (חפ"מ מ)
38 נמי אמרינן 'אותה' דוקא. דאמרינן תתם: אין שוחטין שתי פרות משום שנא' 'אותה' ולא אותה ואת חברתה. וכוון דבגמרי' נקטינן ד'אותה' דוקא – לא איכפת לן במאי דתניא
39 בתוספתא. דלמא משבשתא היא ולא מתינא בי רבי חיאי ורבי אשעיאי. וכן נראה לי. דראי פשתיה ר' אותה – דוקא, דרסויגין הכי, מדראמרין בפרק בריא דמכלתין (ה טו) עלה דמתני'
40 'נדרה אשתו וסבר שנדרה בתו וכו'; למימרא 'דינא אותה' דוקא היא. וכו' וקמן לו סוגיין הכי, אם לא שתאמר דנדו ר' אותה' דוקא – לענין שיעד מי נדרה, לענין אותה לבה – דלא דוקא.
41 וכו' להלכה הכי ודאי דאנו מיפר לשתי נשוי בבת אחת – והבי נמי אינו מקיים לשתיין באת, דהא בחיאי סוגיא דלפקין משמע דכי חיבי 'אותה' דכתיב בהפרה דוקא – והבי נמי 'לד'
42 דכתיב בהדוקא. ודכמו שאכתוב באתה סוגיא במייתא דשמיא.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43

גרוים. נערה המאורסה - פרק עשירי דף עג עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" ר"ג

1 **מתני'** הבוגרת ששהתה י"ב חדש. הא תריצנא לה לעיל במג' (ק"ט): בוגרת וששהתה י"ב
2 חדש. **הואיל** ובעלה חייב במונותיה. כדתנן בפ' 'אע"פ' (בבב"ב טז) דנותנין לבתולה י"ב
3 חדש. ולאחר מכן חייב במונותיה. כדתנן (סג): הגיע זמן ולא נשאו - אוכלת משלו. **י"ב**.
4 לבדו. בלא שותפותיה דאב. **והכ"מ** אמרם. היינו רבי יהושע. דהוא בר פלוגתיה דר"א

5 בכל דוכא. **עד** שחבנס לרשותו. עד שחבנס
6 לתפוס. **גמ'** ר"א משהתה ראשונה אמרו רבי
7 אחר. דבשהתה זמנה לישנא ולא נשאה. כיון
8 שחייב בעלה במונותיה - וחשבין לה כנשואה
9 לקנת דברים. ואע"פ שאנה בבת עילה. ר"א.

10 הא דאמרן. דאמר במתני' בעלה מפרך נרתיא.
11 בלא שותפותיה דאב. **היבם** אינו מאכל
12 בתרומה. כדילפי' ה"מ בפרק 'אע"פ' (ק"ט ה)
13 ד'קני כספה' אמר ר' זוטרא. והאי - קנין דאורייתא
14 **עשתה** ו' חדשים בפני בעלה. שעבר עליה ו'
15 חדשים בפני בעלה. ממתוך י"ב חדש שנתנו לה
16 חבמים משעת שהתה בעלה לישנא. **ואפילו**

17 כיון בפני בעלה חסר יום אחד לפני היבם. כך היא
18 עיקר הגירסא. ופירשי' ז"ל שם בפרק 'אע"פ' דלא
19 דוקא חסר יום אחד. דאפי' כיון לפני בעלה -
20 אינה אוכלת ברשות היבם. וכדילפי' ה"מ
21 מרוביב' 'קנין כספה'. והאי קנין כסף אחוז הוא.
22 והאי דקנינא אין חסר - ודנאה ליה למיתני

23 באשה שלא אוכלת כלל. ואין כן דעת ר"ח ז"ל.
24 אלא דוקא חסר יום א'. אבל אם אוכלת כלות' לה
25 בעלה - אוכלת משל יבם. דהיי דויבם אינו מאכל
26 מיהו לא מפיסדא מיהו מתמתיה. והכי איתא
27 בהרי"א בירושלמי: הגיע זמן ולא נשאו או אשתו
28 בעליהן - אוכלת משלו ואוכלת בתרומה. וז'

29 משנה ראשונה. וס'ל דאשה אוכלת בתרומה
30 קודם שחבנס לחופה. **בית** דין שותריהם אמרו אין אשה אוכלת בתרומה עד שחבנס
31 לחופה. ומפירשי' ה"מ עממיהם. אי משום סימפון. כלומר שמא ימצא בה מום ומצא מקחו

32 מקח טעון. אי משום שמא תשקח כוס של תרומה לאחיה ולאחותה. והא דריתיו דף סיפא ולא איתיה רישא דמתני'. דקתני בהדיא: נותנין לבתולה ל' יום. הגיע זמן ולא נשאו
33 אוכלת משלו ואוכלת בתרומה - משום דין סיפא מפרשיה טפי דז' משנה ראשונה וז' משנה אחרונה. ואיכא סודר רכתיבא בהו כולה מתני'. אלמא משנה ראשונה ס'ל כ"רא. דמכין שבעלה
34 חייב במונותיה רי"י היא קת ברשות בעלה. דמשה אוכלת בתרומה. דקסוד השתא דלא לאו דמשנה ראשונה ס'ל כ"רא. אף על גב דאיסור תרומה בארסה ליתיה אלא מדרבנן. דהווא א

35 משום סימפון אי משום שמא תשקח כוס של תרומה לאחיה ולאחותה. אפי' היא לאו דבמדי דאורייתא קיימא ברשות בעלה כ"רא - לתרומה נמי. א"ע'ג מדרבנן היא לאו אוקמה ברשותה.
36 דהבבסי עשו חוק לבדיהם בשל תורה. **אמ"ר** לה אביי דהלמא לא היה עד כאן לא אשמעינן משנה ראשונה אלא למיכל בתרומה דרבנן. משום דכיון דמדינת ארסה אוכלת בתרומה.
37 ורבנן הוא דהווא. אי משום סימפון או משום שמא תשקח. כל שחייב במונותיה - ליכא למיחש לחכי. ושרי. דמשום סימפון ליכא. דתקמי דייחב לה ממונת בדיק לה ע"י קרובות. כי היכי לא

38 לישדו וזויה דברי. וברבית חוץ שמה בדיקת משום שמא תשקח נמי ליכא. רבין דאידו מפרנס לה - דוכתבא מייחד לה. אבל נריום. דמאורייתא אין ארוס מפר אפי' לאחר שנתחייב
39 במונותיה - אימאן לא דלא מצי מיפר בלא שותפותיה דאב. **ועד** כאן לא שמעת ליה ל"א גבי נריום. ולא משום דחשיב לה כנשואה. אלא כדכר פנחס דאמר: כל הגדרת על דעת
40 בעלה היא נדרת - היכי' ס'ל ל"א. רבין דאידו מפרנס לה - והאי נדרה על דעתה. אבל בתרומה. אפי' רבנן לא אבלה. דאיכא למיעו' דהיי נמי דהווא מפרנס לה - איכא למיחש משום
41 סמפון. דקסבי' בדיקת חוץ לא שמה בדיקה. ולשמא תשקח נמי איכא למיחש. דלא וכוותא מייחד לה. **והיא** דאמר. דתעמא דר"א כדכר פנחס - לאו למימרא דרבין לית להו דר' פנחס.

42 דהא מסקי' בדרב פנחס 'ירצא דופן' (ק"ו ה) בקטנה שהשיאו אמה ואחיה - דבעלה מיפר נרתיא. דאע"ג נדרתיא חיללי מדאורייתא. דהא קיימא לן דבפלא סמוך לרבין מדאורייתא. כדאיתא
43 ה"מ. ונשאי קטנה ליתנהו אלא מדרבנן. אפי'הו. אתו נשאי דרבנן ומבטלי נריום דאורייתא. מדרב פנחס. אלמא רבנן נמי מדרב בהו. אלא דבהא פליגי. א"ר כ"ר. כיון דאידו מפרנס לה -
44 אינה (נדרת) אלא על דעתה. ורבנן סבירי מ' לא מודית לן דאילו מפרנס לה אתר' לא נדרה לה על דעתיה? כי מפרנס לה ארוס נמי - לא על דעתיה היא נדרת עד שחבנס לחופה. ומיהו.
45 מוכין שבעלה לחופה. אפי' חבנסה משתאיה אמה ואחיה - מדרב רבנן שעל דעתה היא נדרת. ומשה' אתו נשואין דרבנן ומבטלי' נדרת דאורייתא. וכדתיבנא. **ואמ"ר**

46 דילפי' מהכא דמי שער על דעת חבירו - ה"ז יכול לחזור נדרו על ע"פ חבם. דכי היכי דארמרין הכא דמשה' מצי בעל לחזרה לה - משום נדרה על דעתה. במפרשי נמי על דעת חבירו
47 - מצי מפר. דלא אפי' פרע שער דחבירו מסת' ביה. והיינו טעמא הכא ה"מ - משום דבכר על גניא דמי. וז' אצילי שבגת הוואה. דהא אף ע"ג דאמר דעל דעת בעלה היא נדרת - אפי'ה
48 עריך בעל שפר' לה באותו לשון שקצבה לה תורה. וגודרת הכותב הוא. ומשה' אין כל הלשונות שווין בו. וכדאמר לקמן (ק"ט ה). ואי אמרי' דבכר על דעת חבירו נמי אידך מצי מפר. משום
49 דבכר על גניא - ור'י חרתיה על בעל ואורי רי'י שהתא נאמית בכל לשון אלא דר'י רב פנחס ה"ק. ניהו דר'י רבנן דר'י ר'י רב פנחס הוואה. ומיהו. וכנהו תורה לבעל בתורת נדרה
50 - משום דעל דעת בעלה היא נדרת. הלכך. כל שחייא נדרת על דעתו - חיללא דף יודית הכותב דאמר דתעמא. אבל נדר על דעת חבירו. דלא חרתי ביה דתעמא מיהו - דר'א לא מצי מפר.

51 מיהו. דיכא דאדניו בהדיא. ואמר. חרתי נדר אם חבירי רוצה - מצי חרתי למשרי ליה. ואינו עריך לשון מיוחד. אלא כל

1 **מתני'** הבוגרת ששהתה י"ב חדש. ולאמנה ששהתה ל' יום. הואיל ובעלה
2 חייב במונותיה. כדאמרין בס' כתובות בפ' 'אף על פי': נותנין לבתולה י"ב חדש
3 משתבעה הבעל לפרנס את עצמה. וכשם שנותנים לאשה. כך נותנים לאיש לפרנס את
4 עצמו. הגיע זמן ולא נשאו - אוכלת משלו. **י"ב**.

5 **י"ב**. כדאמר לקמן: כל הגדרת - על דעת בעלה
6 נדרתה אין הבעל מיפר. יחידה. עד שחבנס
7 לרשותה. **גמ'** משנה ראשונה. בפרק 'אף על
8 פי': היבם אינו מאכל. לשתרות יבם כן
9 הארוסין. עשתה ששה חדשים. שדחתה ארוסה
10 לראשון ו' חדשים. ולפני היבם ששה. דהיינו י"ב
11 חדש שנותנין לבתולה לפרנס את עצמה.

12 ואפילו. עשתה כולן י"ב חדש לפני הבעל. וחסר
13 זיום אחד אחרון לפני היבם - אינו מאכלה
14 בתרומה. הא עשתה כולן י"ב חדש לפני
15 הראשון. ונפלה לפני היבם. הואיל וכבר חייב
16 הבעל במונותיה - מאכלה יבם בתרומה. אף
17 ע"פ שלא אמרינן - בכניסה דמיא. ה"ו' אמר
18 ר"א: הואיל ובעלה חייב במונותיה - יפר. ב"ד

19 של אחריון אמרו אין האשה אוכלת בתרומה
20 בו. וה"מ מפ' טעמא: שמתו ימינו לוס כוס בבית
21 אביה ותשקה את אחותה. אלא בתרומה דרבנן.
22 בזמן הזה. דלא היה אלא מדרבנן. אי נמי
23 בתרומה דרבנן. כגון עע"ץ שאינו נקוב ופירות
24 שנכנסו מחו"ל. אבל נריום דאורייתא. ה"מ קא

25 אמרי רבנן דאינו מפר. וע"כ לא שעתה ליה ל"א
26 אינו נבי נריום. דהיינו טעמא דמשנתחייב יפר -
27 משום דר' פנחס וכו'. והיינו לאחר שנתחייב
28 במונותיה. אבל לגבי תרומה היבם. לא מכביא
29 בתרומה דאורייתא דלא אבלה. אפי' עשתה י"ב

30 בפני הבעל. אלא אפילו בעע"ץ שאינו נקוב. בתרומה דרבנן - לא אבלה.
31 **מתני'**

32 **מתני'** הבוגרת ששהתה י"ב חדש. ולאמנה ששהתה ל' יום. הואיל ובעלה
33 חייב במונותיה. כדאמרין בס' כתובות בפ' 'אף על פי': נותנין לבתולה י"ב חדש
34 משתבעה הבעל לפרנס את עצמה. וכשם שנותנים לאשה. כך נותנים לאיש לפרנס את
35 עצמו. הגיע זמן ולא נשאו - אוכלת משלו. **י"ב**.

36 **י"ב**. כדאמר לקמן: כל הגדרת - על דעת בעלה
37 נדרתה אין הבעל מיפר. יחידה. עד שחבנס
38 לרשותה. **גמ'** משנה ראשונה. בפרק 'אף על
39 פי': היבם אינו מאכל. לשתרות יבם כן
40 הארוסין. עשתה ששה חדשים. שדחתה ארוסה
41 לראשון ו' חדשים. ולפני היבם ששה. דהיינו י"ב
42 חדש שנותנין לבתולה לפרנס את עצמה.

43 ואפילו. עשתה כולן י"ב חדש לפני הבעל. וחסר
44 זיום אחד אחרון לפני היבם - אינו מאכלה
45 בתרומה. הא עשתה כולן י"ב חדש לפני
46 הראשון. ונפלה לפני היבם. הואיל וכבר חייב
47 הבעל במונותיה - מאכלה יבם בתרומה. אף
48 ע"פ שלא אמרינן - בכניסה דמיא. ה"ו' אמר
49 ר"א: הואיל ובעלה חייב במונותיה - יפר. ב"ד

50 של אחריון אמרו אין האשה אוכלת בתרומה
51 בו. וה"מ מפ' טעמא: שמתו ימינו לוס כוס בבית
52 אביה ותשקה את אחותה. אלא בתרומה דרבנן.
53 בזמן הזה. דלא היה אלא מדרבנן. אי נמי
54 בתרומה דרבנן. כגון עע"ץ שאינו נקוב ופירות
55 שנכנסו מחו"ל. אבל נריום דאורייתא. ה"מ קא

56 אמרי רבנן דאינו מפר. וע"כ לא שעתה ליה ל"א
57 אינו נבי נריום. דהיינו טעמא דמשנתחייב יפר -
58 משום דר' פנחס וכו'. והיינו לאחר שנתחייב
59 במונותיה. אבל לגבי תרומה היבם. לא מכביא
60 בתרומה דאורייתא דלא אבלה. אפי' עשתה י"ב

61 בפני הבעל. אלא אפילו בעע"ץ שאינו נקוב. בתרומה דרבנן - לא אבלה.
62 **מתני'**

נדרים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף עד עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" קעט

היבא דאמר ר' אי אפשי" סמי, איניג דבהפרה לא מהני, כדאיבא לקמן (ס"ה) זה כ"ל. ועוד: נדרה
 דאמרונין ובא על דעת בעלה – לא קפדין אלישנא, אלא הכי קאמרונין: דאין בלבה שיתוקיים
 הנדר אי קפיד ביה בעלה, אבל מאן לימאן לן דיעל דעת? הכי משמע, דינאמ דרודר על דעת
 זכורו מצי איךד למשיירי ליה? אלא ודאי כדכתיבנא. **מתני'** שומרת יבם וכו' ר"א אומר

יפה. מוסקין בגמרא דפרי בשותפותא בא קאמרו,
 ובשעשה בה מאמר. **רבי'** יהושע אומר לאחד
 ולא לשנים. משום דסיל אין חיריה. ודברמשר
 בגמרא בסיד. **רבי'** עקיבא אומר לא לאחד ולא
 לשנים. דגרע ליה מן מארוס, ואפי' בשותפות
 לא מצי מיפר. **ומה** אשה שקנה הוא עצמו.
 שאינה שומרת יבם, אלא הוא קדישה לעצמו –
 הרי הוא מיפר נדרה בשותפותא דבא. **אשה**
 שהקנו לו מן השמים, היינו שומרת יבם, שהיא
 קניה לו כלא קדושה, שאמרה לכל אדם עד
 שיתחילץ לה – אין דנו דן שיפר נדרה בשותפותא
 דבא. **עקיבא** דברין בשני יבמין. דכל אחד יש
 לו רשות בה. כשם **שאריוסה** גמורה לאישה.
 מפרש בגמ'. **גמ'** בשלמא ר"ע קסבר אין זיקה.
 שהיבמה זוקקה ליבם לא אלימא כארוסין, ומשום
 הכי לא מצי מיפר. **ורבי'** יהושע סבר יש זיקה.
 דארבבה, אלימא ספי מארוסין, דהויא כבנוסה,
 מיסה' יפר יבם לזוידה. והשתא חכי בסיד. מיהו
 אין ברידה, ודיכא דשני יבמין אין ברידה למי היא
 זוקקה ולמי תזיה לאשה. ומשה' אפילו שנידם
 אינו' וכולין לחפר, דכיון דבשעת הפרתן אין ברור
 לנו מי הוא אישה – אין הפרתן כלום, דהתנא
 אמר 'אישה יקומנו ואישה יפירנו' דבעינן שיהא
 יודע בשעת הפרה, וכן כתב רש"י דל פבר' ד'
 ארוס' (יבמות נ"ט). וסוגיא דשמעתא דהתם מסייע
 ליה. וכתי' דהכי אמר דרבי יהושע סבר דזיקה
 כבנוסה דמיא, ודיא לא אשכח דאמר הכי אלא
 רבי אשעיא אליבא דרש"י, ואתותב דהם בריש
 פרק "ביבד" ביבמות (י"ט ע"א) איבא למימר דלאו
 מנפיה דמילתא אתותב, אלא למאי דמפרש לה
 אליבא דרש"י, מיהו, אנו מצנין למימר דסיל לרבי יהושע הווא טעמא. אי נמי: כי אמרינן
 רבי יהושע קסבר יש זיקה – לאו למימר דליתוי כבנוסה, אלא דהויא כארוסה, ומיפר
 בשותפותא. ואף על גב דברישי חך סוגיא סביא – אלא דפר לחודה קאמרו, כדכונא לקמן,
 הכי

מתני' בין ליבם אחר. בין שזוקקה ליבם אחר בין לשני יבמין אמר ר' אליעזר. יפר.
 ומוקמינן ליה בגמרא בשעשה בה מאמר אחר מוק. ומת אשה שקנה הוא לעצמו. כגון
 הנשא אשה בעלמא. שהקנו לו מן השמים. יבמה, שהייבו לו מן התורה. שאין לאחד
 רשות בה. המפרש אשה מן השוק, לאחר שקדשה לא תפסי בה קידושה מאדם אחר,
 וארכי מצי שיש לה לאחד רשות בה. שאם
 עשה בה מאמר יבם זה, ובא אחרו אח"כ ועשה
 בה מאמר – תפסי בה, כדאמר (יבמות ג.) יש
 מאמר אחר מאמר. דברין בשני יבמין, דבשני
 יבמין מצית למימר כי האי גונא. מה אתה
 משיב יבם על יבם אחר. בהא לא מצית למימר שיש
 לאחרים רשות בה, והאילו וליבא יבם אחר. ואת
 לא משית חילוק בין יבם אחד לשני יבמין. א"ל
 את היבמה גמורה לאישה. שאם בא עליה ור' –
 אין ספקל, שאין בה לא דין ארוסה ולא דין אשת
 איש, ואין חיובין עליה אלא לאו ד"לא תזיה
 אשת יבמת' וגו' (דברים כד.) כשם שאריותה
 בעלמא גמורה לאישה, שנסקלין על ידה. **גמ'**
 קסבר אין זיקה, ואפילו ליבם אחר אינה זוקקה
 דהידיה כאשתו, עד שהכנס לחופה. ור' יהושע
 סבר יש זיקה, ולחיה לאחד יפר. אבל לשנים
 אינו מיפר, דאין ברידה לאיזה מוקן זוקקה
 ולאיזה מוקן תתיבס. איניג דאמר' (יבמות כד.)
 מצוה בגדול ליבם, מ"ט אם בא עליה קטן –
 קנאה. לעולם קסבר ר"א יש זיקה, והיינו טעמא
 דאפילו לשנים יפר – בשעשה בה האחד מאמר,
 והשתא יש ברידה, ואוליבא דביש דאמר'
 דמאמר קונה קנין גמור, והיא כאשתו לכל דבר,
 הלכך מיפר לה ח"מ כיבם אחר. דיש זיקה. אבל
 כשם יבמין לא, קני מאמר. דלאחר הדעה בה
 מאמר, אילו אתי אחרו מצי לאוסרה עליה
 בבאיא או בגיטא, דיש בה ביאה ונט אחר מאמר. סי'
 איבא מילתא וכו', משום האי טעמא, דאילו
 בית דבי, שמקדשה את על ידי גט וביאה, וקדי

מתני' שומרת יבם, בין ליבם אחד בין לשני יבמין,
 ר"א אומר: יפר. ר' יהושע אומר: פאה, אב"ל לא
 משנים. ר"ע אומר: לא פאה ולא משנים. אמר ר"א:
 מה אם אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מיפר
 נדרה, אשה שהקנו לו מן השמים – אינו דין שגפר
 נדרה? אמר לו ר"ע: לא, אם אמרת באשה שקנה
 הוא לעצמו – שאין פאהררים בה רשות, תאמר באשה
 שהקנו לו מן השמים, שיש פאהררים בה רשות?
 א"ר ר' יהושע: עקיבא, דברין בשני יבמין, מה אתה
 משיב על יבם אחד? אמר לו: אין תיבמה גמורה
 ליבם כשם שהארוסה גמורה לאישה. **גמ'** משלמא
 ר"ע סבר: אין זיקה, ור"א סבר: יש זיקה. א"ר ר"א
 מאי טעמיה? אי יש זיקה – אין ברידה! אמר ר"א
 כגון שעשה בה מאמר. ורבי אליעזר סבר לה כב"ש
 דאמרין: מאמר קונה קנין גמור. ורבי יהושע אומר
 קנין: ח"מ בחד יבם, אב"ל בשני יבמין – לא. מי איבא
 מיהו דכי אתי אחוהי אסר עליה כביאה או כגיטא,
 ומפר? ור"ע סבר: אין זיקה. ור' אליעזר דאמר:
 מאמר כב"ש אין קונה א"א דרחות בצירה, מאי
 איבא דמימר? ה"מ מונות. וכו' פנחס משלמיה דרבא,
 ואיתחייב לה מונות. וכו' רבא פנחס משלמיה דרבא,
 דאמר: כל הנודרת – על דעת בעלה היא נודרת.

הגן

לזונה קדושה מאמר, ולית בהו משמשא כולי האי. ולי' אליעזר מן פדת דאמר מאמר כו'
 אלא לזונה בציבא בלבר, שאם היו ב' נשים לזה שמת, ושתיין זוקקות ליבם, ואי אפשר
 ליבם לשתיין, דבית אחד הוא ובנה ואינו בונה שתי בתים. ובזא מילתא קסברי בית
 שנואי דמאמר קונה, ודברשעוהו בוו מאמר – דוחה לצירה ומתירה לשוק. אבל עדיין זו
 זוקקה לאחדו, דמצי אסר לה עליה. **מאי אבא לישיב**. אבתי חיובי קה מאי טעמא דאמר
 ר"א אפילו לשנים יפר? כגון שעמד בידו, משעשה בה מאמר, שזו תבעתו בידו מפני שלא היה מייבמה, וחיובוהו בית דין לנישא לה, ובריה ודאיחיובו לה במוזנותיה ובהפרת נדרה,
 וכדבר פנחס כו'.

נדרים. נערה המאורסה – פרק עשירי דף עד עמוד ב – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רש"י

1 הרי' פרו' בשלמא רבי יהושע איבא לקומי מילתיה, דנמא דמפר – בשותפות קאמר, דיש
2 זיקה ובאורסה חשיבא, אבל לא רבי אליעזר מאי טעמיה? אי נמי סבירא ליה יש זיקה, הויתא
3 כארסו או כנשותא, אפילו הכי לשני בימין לא סגי, דאין ברידה, ואי אין זיקה – אפילו חד
4 נמי לא יפיר! **אמר** רבי אמי בגין בעשה בה מאמר, שנתן לה קדושין, דקדושי יבם הכי

5 מקור. **מאמר** קונה קנין גמור. הדרייה לה
6 כבנותא, ומצי פטר לה ביטא, ולא בעיא חליצה.
7 ומשי' מפר לחדיה. **ורבי** יתושע דמי חד
8 יבם. אבל למימר דמפר, אי משום זיקה אי משום
9 מאמר. **איבא** בשני בימין לא. דאפי' סבירא ליה
10 כביש בדמאר קונה קנין גמור – אפילו הכי מצי
11 אתיה למיסרה עליה ביטא או בביאה, דהכי
12 אשכחן ביבמות לרשב"ג, דסבירא ליה דמאמר
13 קונה קנין גמור כביש, ואפי' הכי אית ליה דאחור
14 אסר לה ועל היבם ביטא או בביאה, וכיון שכן –
15 הדיכ משרית ליה כנשותא או כארסו: הוא מנרע
16 גריד, דארסו לא מצי איניש למסרה על
17 דארסו, ואחור מצי למסרה על היבם: **ור"ע**
18 סבר אין זיקה, דלי' דחשיבא ליה זיקה למנהי
19 אפילו כארוסין. **ולרבי** אלעזר, דארסו במ' ד'
20 אחין: מאמר לבית שגמאי אינו קונה אלא לדחות
21 ביער, בדתן החם: שלשה אחין, ב' נשואין שתי
22 אחיות אחת מומתה, וחת אחד מבעיל אחיות,
23 ועשה בה מומתה מאמר, ומת אחי השני, ב' יבם
24 אומרים: עתה אמו, והלזו תצא משום אחות
25 אשה. היינו דקאמר ר"א לדחות ביער, ס' כלומר
26 לדחות את אחותה על התאסרה משום אחות
27 זיקקה, דמאמר בער' לה כבנותה לענין זה, אבל
28 אינו קונה קנין גמור, דאי בעי לאפקה – לא סגי
29 בה ביטא. מאי איבא למימר, הדיכ מצי מיפר,
30 כיון דלא קני לה קנין גמור: **הבא** מנאי עסקין
31 כגון שעמד ברין וברת, ופסקו לה מנותט משלה,
32 כדנאיא ביהודילין: עמד ברין וברת – נותנת משל
33 יבם. די' ס' דכל שחיב במנותטה יפר, כדתנן
34 לעיל, וכו' תימא: תינתן לר"א, ל' יהושע מאי

1 ואי אמרת: טעמא דרבי אליעזר דארסו: לשנים מיפר – כגון שעשה בה מאמר, הא דארסו:
2 שותקו לו מן השמים – קנה לעצמו הוא, במה שעשה בה מאמרו **או** נשואין עושה, יורשה
3 ומיטמא לה, והבא עליה נידון בתקן, דאי אירוסין דלא פקעה זיקת אחיו לגמרי מנה –
4 הדיכ מצי יבם מיפר לחדויה: ותי' חת נערה המאורסה וכו', דכל נמי שותיא ארסו אבתי
5 שיקר בה אבאה, **מאי יפר** דקאמר ר"א בשותפות
6 עם אביה, דלעולם אירוסין עושה תניא בותיה
7 דר' אפי', דבעשה בה מאמר פליגי, כשנבאת
8 לרשותו נגמרה לו, מיפר נדריה הוא ואבתי, אשה
9 שיש לו חלק בה עד שלא תבא לרשותו, שהיא
10 זקוקה לו עד שלא עשה בה מאמר, משבאת
11 לרשותו, דעשה בה מאמר, אינו דין שתגיפר לו,
12 דמפר נדריה, כל אין לאחריים חלק בה, קודם
13 שתתארס לו, כך כן ש' לאחריים חלק בה, לשאר
14 יבמין, מה אחת משיב' על יבם אחו, שאין אחת
15 מודה לי עליו, והנאיל ואין לאחריים חלק בה –
16 כארסו דמניא, ומיפר לה, כלום חלקין בה,
17 דודאי בין עשה בה מאמר בין לא עשה בה
18 מאמר – אינו חייב סקילה הבא עליה כנערה
19 המאורסה, הלכך אינו מיפר, לא שגא יבם אחד
20 ולא שגא שני יבמין, והכל דעו שזה, דאין חוב
21 יותר הבא על שומרת יבם אחד מהבא על
22 שומרת שני יבמין, ובשאי' חשיב' מן נדרים, דכסם
23 לדענין סקילה אין לה דין כנערה מאורסה –
24 כך בנדרים אינה מנודה לאישה להפר כנערה
25 מאורסה, והכי כפי לקמן, שלא שישפת את ר"ע.
26 שיוודע לנצח כל כך ולהשיב תשובות מעולות,
27 **ומאי**

1 **עקיבא**,
2 **השמיים**, **ששם** שיש לו עמה חלק – **כד** יש **לְאָחֵרִים** חלק בה! **אמר** לו ר"ע: **עקיבא**,
3 **הבירך** בשני יבמין, מה אחת משיב' על יבם אחו? **א"פ**: כלום חלקין על יבם אחו?
4 **ועל** שני יבמין, בין שעששה בה מאמר בין שלא עששה בה מאמר? **הבא** יבם **בן**
5 **נדרים** בשני יבם אחו, **האמר** לה **נדרים** **בן** עזאי: **ששם** את ר"ע, **מאי**
6 **תנא**

1 איבא למימר: דהא רבנן פליגי עליה דר"א ממתיני' דהוברות לעיל, דסבירא ליה אזיג' דמפרנס לה – ואינו אבתי בהפרת נדריה, וסתם רבנן דפליגי עליה דר"א – היינו ר' יהושע, דהוא בבא
2 דוכתי בר פלוגיה, איב' ס' דר' יהושע, דאמר ביבם א' יפר? איבא למימר: משום דסיל' דיש זיקה, ובכנותה דמניא, א"ג, רבנן דפליגי עליה דר"א ממתיני' דבגרות – לאו היינו ר' יהושע, דר"א
3 ר' יהושע מלוח סבירא ליה דבארסו כל שחיב במנותטה יפר, ובחד יבם (נמו' כשעמדו ברין וברת ד' מידה, בשני יבמין ועמד חד מניהו ברין וברת פליגי, דר"א ס'לי, ת"א יבם נמי, כגון
4 דעמד ברין וברת – כארסו דמי, ועל דעתו דר' אה נדרת, ר' יהושע סבר אין היבמה נמורה ליה כשם שתאורסה נמורה לארסו, דארסו לא מצי איניש למסרה עליה דארסו, הלכך ב' היא
5 דאיסו מפרנס לה – על דעתו איה נדרת, אבל יבמה ליבם במקום שני יבמין, כיון דאידך נמי אסר לה – אינה רואה עצמה קניה לעמוד ליבם זה שעמדה עמו ברין כדי שתהא נדרת על
6 דעתו, כן ב'ל' **תנן** א"ר אליעזר וכו', ל' אמאי פריקין, דאוקמה בעשה בה מאמר, לעצמו הוא, מאמר בעשה בה, **שקנה** לעצמו ע"י שמים, דומקימי הכי הוא אידך אביה משום
7 זיקה, **התפשות** דרבי רבה, ל' אמר, מאמר בעשה בה מאמר, תפשות דרבי רבה, אירוסין עשה – ובעיא מסייה לחופה, ובלאו הכי לא קנא, לא ליהושע ולא ליטמא לה. **או** נשואין
8 עשה, דאם בא עליה בלא חופה – קני לה ליהושע וליטמא לה, תפשות מרי' דנשואין עושה, דהא אמר ר'א יפר, וקס"ד דמפר לחדויה בלא שותפות, ומסקין: לעולם אימא לך דאירוסין
9 עשה, ומאי יפר – בשותפות קאמר, ואיבא למימר: הדיכ זהו סליק ארעתיח מעיקרא דפר' לחדויה קאמר? והא ממתיני' משמע דבשותפות דוקא קאמר, דא"ר אליעזר: ומה אמא אשה שקנה
10 לעצמו – הרי הוא מפר נדריה, אשה שהקנו לו מן השמים – אינו דין שפיר נדריה, הדיכ ק"ו לא סגי אלא להפר בשותפות, דאפי' תימא דסיל' לר"א דמאמר נשואין עושה – הדיכ מוכח
11 לה מאי ק"ו לר"ע דלפר' לחדויה: לימא ליה ר"ע: אנא לא סבירא לי דנשואין עושה בקראמתו אלא ודאי להפר בשותפות דייק ליה ר"א ק"ו, דסיל' דלא גרע יבם מארסו, היינו נמי
12 דקמחוד ליה ר"ע אין הדמנה נמורה לאישה כשם שהארסה נמורה לאישה, ה'ג' ממתיני' במקצת נסח, אלמא ר"א לא דייק ק"ו דרידה לשויה יבם כארסו, והדיכ קס"ד דלר"א מיפר יבם
13 לחדויה איבא למימר דהוא סבירא לן ר"ע דלרבי דר"ע הוא דקאמר, והכי קאמר ליה: נול דלא סבירא לך ומאמר נשואין עושה, אודי לי מיתד דפר' בשותפות, ל"א גרע יבם מארסו,
14 ואחוד ליה ר"ע: נמי, מנרע גרע, שאין הדמנה נמורה לאישה, שאין חייבין עליה סקילה כנערה המאורסה, ובמנפ' לקמן, ומקשה הבא תו: למאי נסמכין מאי יפר? יפר בשותפות, אמאי לא
15 פריקין: מ' קתי יפר? ר' קתי כדפריקין ביבמות! ל' ידחת: הוא דפריקין הכי, משום דרבותי לא קים לך דאיבא לחרצה בשעמד ברין וברת, דבתר דאקסין ימ' קתי יפר? קתי, מוקמינן
16 לה חתם דרבי, אבל הבא דאתמר האי פרקא לעיל, אי יהו פרק' ליה ימ' קתי יפר? – דיעו דהוה מוקי ליה בשעמד ברין וברת, ומשי' לא איכפת ליה לאקשויי.

הלכה ו'

מתני' היו יושבין – כל אחד ואחד מברך לעצמו. היסבו – אחד מברך לכולן.

בא להן זין בתוך המזון – כל אחד מברך לעצמו. לאחר המזון – אחד מברך לכולן. ואומר על המזוגמר, אף על פי שאין מביאין את המזוגמר אלא לאחר סעודה.

גמרא רבי יהושע בן לוי אומר: בשבוע הבן היא מתניתא. הא בעל הבית בתוך ביתו – לא. תני רבי חייא: אפילו בעל הבית בתוך ביתו.

תני: סדר סעודה, אורהין נבנסין ויושבין על הספסלין ועל הקתדריות עד שכולן מתבנסין.

הביאו להן זין – כל אחד ואחד מברך לעצמו. הביאו להן לידים – כל אחד ואחד נוטל ידו אחת.

[דף מ"ט ע"א]

הביאו להן פרפרת – כל אחד ואחד מברך לעצמו. עלו והיסבו, הביאו להן זין, אף על פי שברך על הראשון – צריך לברך על השני. ואחד מברך על ידי כולם.

הביאו להן לידים, אף על פי שנטל ידו אחת – צריך ליטול שתי ידיו. הביאו להם פרפרת, אחד מברך על ידי כולם. ואין רשות לאורח ליכנס אחר שלש פרפראות.

תמן תנינן: סוכה שבועה ביצד? גמר מלאכול – לא יתיר את סוכתו. אכל מוריד הוא את הכלים מן המנחה ולמעלה, בשביל כבוד יום טוב האחרון. רבי אבא בר כהנא, רב הווי בר אשי בשם רב: צריך אדם לפסול סוכתו מבעוד יום. רבי יהושע בן לוי אומר: צריך לקדש בתוך ביתו.

רבי יעקב בר אחא בשם שמואל: קידש בבית זה, ונמלך לאכול בבית אחר – צריך לקדש.

רבי אחא, רבי חיננא בשם רבי יהושע: מי שסוכתו עריכה עליו – מקדש לילי יום טוב האחרון בתוך ביתו, ועולה ואוכל בתוך סוכתו. אמר רבי אבין: ולא פליגינן! מה דמר רב – בשלא היה בדעתו לאכול בבית אחר. ומה דמר שמואל – בשדהיה בדעתו לאכול בבית אחר. אמר רבי מנא: אתיא

[דף מ"ט ע"ב]

דשמואל – ברבי חייא, ודרבי הושעיא – ברבי יהושע בן לוי. אמר רבי אמי: זאת אומרת שנגחלקין בפירות.

שאלו את בן זומא: מפני מה בא להן זין בתוך המזון – כל אחד ואחד מברך לעצמו? אומר להן: מפני שאין בית הבליעה פנוי. אמר רבי מנא: הדיא אמרה: אהן דעמיש גו מיכלא – אסיר למימר "יום" בגין סבתא דנפשא.

ואומר על המזוגמר. מה בין מזוגמר ובין זין? מזוגמר – בולן מריהין. זין – אחד הוא טועם.

רבי זעירא בשם רב ירמיה: מזוגמר פיון שהעלה עשן – צריך לברך.

רבי ירמיה בעא מיבדוק לרבי זעירא, אמר ליה: ביצד הוא אומר על שמן ערב? אמר ליה: "אשר נתן ריח טוב בשמן ערב". אמר ליה: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים".

יצחק בר אבא בר מהמיה ורב חננאל הווין יתבין. חד אמר: "ברוך שנתן ריח טוב בעצי בשמים". וחרנה אמר: "ברוך שנתן ריח טוב בעשב הארץ".

מתביב מון דמר "בעשב הארץ" למן דמר "בעצי בשמים": וכי עצים הן? אמר ליה: ודכתוב (יהושע ב): **ותטמנם בפשתי העץ**, וכי עצים הן?

סלקון לבית רב, ושמעון בר חזנה בשם רב: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים". גניבא אמר:

[דף נ' ע"א]

שמון לזוהמא – אינו צריך לברך. אמר רבי יודן: ואפילו קווי לתוף ידו.

רבי חלבו, רב חזנה בשם רב: המרבץ אלינתיית בתוף ביתו – אינו צריך לברך. אמר רב חסדא: על כולן הוא אומר: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים" בר מן אהן מוסבין דימר: "אשר נתן ריח טוב במיני בשמים".

הלכה ז'

מתני' הכיאו לז מליח בתחילה ופת עמו – מברך על המליח ופטר את הפת, שהפת מפילה לז. זה הכלל: כל שהוא עיקר ועמו מפילה – מברך על העיקר ופטר את המפילה.

גמרא רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: מתנייתא עד שלא למדו סעודת מזלבים ובמקום שעושים את המליח עיקר, אבל במקום שאין עושין את המליח עיקר – לא ברא.

רבי ירמיה בשם רב: פיתא ופרור – אומר על הפרור. במקום שעושין את הפרור עיקר. אבל במקום שאין עושין את הפרור עיקר – לא ברא.

רבי סימון בשם רבי שמעון בן לקיש, שקיזמי ופיתא – אומר על השקיזמי. במקום שעושין את השקיזמי עיקר. אבל במקום שאין עושין את השקיזמי עיקר – לא ברא.

הלכה ח'

מתני' אבל תאנים וענבים ורמונים – מברך עליהן שלש ברכות: דברי רבן גמליאל. והכמים אומרים: ברכה אחת. רבי עקיבה אומר: אפילו אבל שלק והוא מוזנו – מברך עליו שלש ברכות.

השוותה מים לצמא – אומר: "שהכל נהיה בברו". רבי יהודה אומר: "בורא נפשות רבות וחסרונן".

גמרא רבי סימון, רבי תדאי בשם רבי יהושע: אבל במזרחיה של תאנה וביא לאכול במערבה – צריך לברך. אבא בר רב חזנה

[דף נ' ע"ב]

אמר: וזו ישן וזו חדש – צריך לברך. שינוי יין – אין צריך לברך. שינוי מקום – צריך לברך. הפיע דעתו – כמי שהוא שינוי מקום. רבי, על כל חבית וחבית שהיה פותח – היה מברך עליה. ומה היה אומר? רבי יצחק רובה בשם רבי: "ברוך הטוב והמטיב".

מעשה ברבי עקיבה שעשה משתה לשמעון בנו. על כל חבית וחבית שהיה פותח – היה מברך עליה ואומר: "חמרא טבא לחיי רבנן וילתמידיהון".

השותה מים לצמא – אומר: ברוך "שהכל נהיה בברוך". אמר רבי יונה: הוין ממי דקרים.

אמר רבי יוסי: ולכל מים שהוא צמא לחן. אמר רבי אבון: השותה מי דקרים מהו אומר? "ברוך שברא מי רפואות". אית תניי תני: "מי דקרים". ואית תניי תני: "מי דקלים". מאן דמר "מי דקרים" – שחן דוקרין את המרה. ומן דמר "מי דקלים" – שחן יוצאין מבין שני דקלים.

הדרן עלה ביצד מברכין

פרק שביעי

שלשה שאכלו באחת – חייבין לזמן. אבל דמאי, ומעשר ראשון שניטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שנפדו, והשמש שאכל ביות, והבית –

[דף נ"א ע"א]

מוזמנין עליהן. אבל טבל, ומעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שלא נפדו, והשמש שאכל פחות מכונית, והנקרי – אין מוזמנין עליהן.

גמרא הקא איתמר: אין רשאין לחלק. וכה איתמר: חייבין לזמן! שמואל אמר: כאן – בתחלה. כאן – בסוף.

אי זהו בתחילה, ואי זהו בסוף? תרין אמורין, חד אמר: נתנו דעת לאכול – זהו בתחילה. אכלו כונית – זהו בסוף. ותרנה אמר: אכלו כונית – זהו בתחילה. גמרו אכילתן – זהו בסוף.

רבי אבא בשם רב הונא, רבי זעירא בשם אבא בר ירמיה: שלשה – חובה. שנים – רשות. אמרה רבי זעירא קומי רבי יסא, אמר ליה: אני אין לי אלא משנהו שלשה שאכלו באחת – חייבין לזמן! רבנן דהקא בדעתון, ורבנן דהתם בדעתון. שמואל אמר: שנים שדנו – דיניהן דין אלא שהוא נקרא בית דין הצוף. רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש תרוניהון אמרי: אפילו שנים שדנו –

[דף נ"א ע"ב]

אין דינן דין.

רב הונא אמר: שלשה שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו, ונתערבו – מוזמנין. רב הסדא אמר: והן שבאו משלש חברות. על דעתיה דרבי זעירא והבותרתיה – והן שאכלו שלשה באחת.

רבי יונה, על הדין דרב הונא: הטביל שלשה איזובות זה בפני עצמו וזה בפני עצמו, ונתערכו – מזה בזה. רב הסדא אמר: והן שבאו משלש חבילות. על דעתיה דרבי זעירא וכתבורתה – והוא שהטביל שלשתן כאחת.

אין תימר: אין למידין אוזב מברכהו ואנן חזינן רבנן קיימין בסופה, וילפינן מטיט הנרוק! כפי דתנינן תמן: הרחיק את הסיפוד מן הדפנות שלשה טפחים – פסילה, הא פחות מיכן – כשירה. מהו לישן תחתיו? התיב רבי יצחק בן אלישיב, הרי טיט הנרוק – משלים במקנה ואין מטבילין בו, אף הכא – משלים בסופה ואין ישינן תחתיו.

שלשה שאכלו כאחת וביקש אחד מהן לילך לו, דבית רב אמרי: יברך ברכה ראשונה וילך לו. אי זו היא ברכה ראשונה? דבית רב אמרי: זו ברכת הזימון. רבי זעירא בשם רב ירמיה: זו "הזן את הכל". רבי חלבא בר חנן בשם רב: זו "הזן את הכל". התיב רב ששת: והא מתניתא פליגא! שנים שלשה – חייבין בברכת הזימון,

[דף נ"ב ע"א]

הא ארבעה – לא! אין תימר ברכת זימון ראשונה, ניתני ארבעה! אשפחן תני ארבעה. אין תימר זו "הזן את הכל" – קשיא. אין תימר זו "הטוב והמטיב" – לית את יכיל, שנייא היא, דאמר רב הונא: משניתנו הרוגי פיתר לקבורה – נקבעה הטוב והמטיב! הטוב – שלא נסרהו. והמטיב – שניתנו לקבורה.

אמר רב הונא: תיפתר פרבי ישמעאל, דרבי ישמעאל אמר: הטוב והמטיב – דבר תורה! דכתיב (דברים ח): **ואכלת ושבעת וברכת** – זו ברכת הזימון. **את ה' אלהיך** – זו "הזן את הכל". **על הארץ** – זו ברכת הארץ. **הטובה** – זו ברכת בונה ירושלים. וכן הוא אומר (דברים א): **ההר הטוב הזה והלבנון.**

אשר נתן לך – זה הטוב והמטיב.

כתוב בתורה ברכה לפניה, ואין כתוב בתורה ברכה לאחריה! מה פתיב בה לפניה? (דברים לב) **כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו.** פתיב בפיון ברכה לאחריה, ואין פתיב לפניו. מה פתיב לאחריו? **ואכלת ושבעת וברכת!**

ומניין ליתן את האמור בזה בזה, ואת האמור בזה בזה? רבי שמואל בר נחמני בשם רבי יונתן: אתיא שם שם לגזירה שוה, מה שם שנאמר בתורה – ברכה לפניו, אף שם שנאמר בפיון – ברכה לפניו. ומה

[דף נ"ב ע"ב]

שם שנאמר בפיון – ברכה לאחריו, אף שם שנאמר בתורה – לאחריה.

עד בְּדוֹן בְּרַבִּי עֲקִיבָא. בְּרַבִּי יִשְׁמַעְיָאל? רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל: קַל וְחוֹמֵר, מַה אִם מוֹזוֹן שְׂאִין מְעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו – מְעוֹן בְּרַכָּה לְאַחֲרָיו. תּוֹרָה שֶׁהִיא מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְפָנָיה – אֵינּוּ דִין שֶׁתְּהֵא מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְאַחֲרֶיהָ!

עד בְּדוֹן תּוֹרָה. מוֹזוֹן? מַה אִם תּוֹרָה שְׂאִינָה מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְאַחֲרֶיהָ – מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְפָנָיה. מוֹזוֹן שְׂמַעוֹן בְּרַכָּה לְאַחֲרָיו – אֵינּוּ דִין שְׂמַעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו!

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי נִתָּן. רַבִּי יִצְחָק אָמַר: (שמואל א, ט) **כִּי הוּא יִבְרַךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי כֵן יֵאָכְלוּ הַקְּרָאִים.** רַבִּי נִתָּן אָמַר: (שמות כג) **וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבִרְךָ אֶת לַחֲמֶיךָ וְאֶת מִימֶיךָ.** אֵימַתִּי הוּא קְרוִי לַחֲמֶיךָ וְאֶת מִימֶיךָ? עַד שְׁלֹא אָכַלְתָּ.

רַבִּי אֹמֵר: מַה אִם בְּשֻׁעָה שְׂאָכַל וְשָׁבַע – צָרִיךְ לְבָרֵךְ, בְּשֻׁעָה שֶׁהִיא תָּאֵב לֵאכּוֹל – לֹא כָּל שֶׁבֶן! עַד בְּדוֹן מוֹזוֹן. תּוֹרָה? מַה אִם מוֹזוֹן שְׂאִינּוּ אֶלָּא "חַיֵּי שְׁעָה" – מְעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, תּוֹרָה שֶׁהִיא "חַיֵּי עַד" – לֹא כָּל שֶׁבֶן.

רַבִּי זְעִירָא בְּעֵי: אֵילִין שְׁלִשָּׁה קְרוּיֹת מַה אֶתְּ עֵבִיד לֹוֹן? כְּשִׁלְשָׁה שְׂאָכְלוּ בְּאַחַת, אוּ כְּשִׁלְשָׁה שְׂאָכְלוּ זֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ? אֵין תַּעֲבָדִינוּן כְּשִׁלְשָׁה שְׂאָכְלוּ בְּאַחַת, הֲרֵאשׁוֹן – מְבָרַךְ בְּרַכָּה רֵאשׁוֹנָה, וְהֲאֲחֵרוֹן – בְּרַכָּה אַחֲרוֹנָה, וְהֲאֲמֻצְעֵי – אֵינּוּ מְבָרַךְ כָּל עֵינָר. אֵין תַּעֲבָדִינוּן כְּשִׁלְשָׁה שְׂאָכְלוּ זֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ, אֲפִילוּ הֲאֲמֻצְעֵי – מְבָרַךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבָדִימָא: לֹא לְמַדּוּ בְּרַכַּת הַתּוֹרָה מִבְּרַכַּת הַזֵּימּוֹן אֶלָּא לְרַבִּים.

[דף נ"ג ע"א]

וְאִם לְרַבִּים, אֲפִילוּ בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ – לֹא יִבְרַךְ!

אָמַר רַבִּי אֲבָא מְרִי אַהוּי דְרַבִּי יוֹסִי: עֲשֹׂאוּהָ כְּשֶׂאֶר כָּל מַצּוֹתֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה. מַה שְׂאֵר כָּל הַמַּצּוֹת – מְעוֹנֹת בְּרַכָּה, אִף זֶה – מְעוֹנָה בְּרַכָּה.

אָכַל דְּמָאֵי. הֵדָּא אָמְרָה: אָכַל פִּירוֹת, סָפַק נִיתְקַנּוּ סָפַק לֹא נִיתְקַנּוּ – מוֹמְנִין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אַהוּי דְרַבִּי בְּרַכּוּת: בְּשֻׁעָה שְׂגוֹזְרוּ עַל הַדְּמָאֵי – רוֹב עַמֵּי הָאָרֶץ הָיוּ מְכַנְּסִין לְכַתִּיבָהוּן.

וַיִּי דָּא אָמְרָה? דָּא, כּוֹתֵי – מוֹמְנִין עֲלוּי. וְאֵהוּן כּוֹתֵי לָאוּ סָפַק הוּא? אָמַר רַבִּי אֲבָא: תִּפְתָּר כְּמִן דְּמַר: [כּוֹתֵי כְּיִשְׂרָאֵל, דְּאִיתְפְּלְגוּן:] כּוֹתֵי – כְּגוּי; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּין שְׁמַעוֹן כֵּן גְּמַלִּיאֵל אָמַר: כּוֹתֵי כְּיִשְׂרָאֵל לְכָל דְּבַר.

הַלְכָה ב'

מתני' נְשִׁים וְעַבְדִּים וְקַמְנִים – אֵין מוֹמְנִין עֲלֵיהוֹן. עַד כַּמָּה מוֹמְנִין? עַד כּוֹתֵי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: עַד כַּפִּיצָה.

גמרא רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי, רבי יוסי בן שאול בשם רבי: קטן – עושין אותו סניף לעשרה. והתני: אין מדקדקין בקטן? אמר רבי יוסי: קיימא רבי סימון, רבי חנינא, רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: לשני קטנים נצרכה, שאם היה קטן – עושין אותו

[דף נ"ג ע"ב]

ספק. ספק – עושין אותו ודאי.

רבי יהודה בר פוי בשם רבי יוסי: תשעה נראין בעשרה, מה מומנין? מסויימין? אלא אפילו קטן ביניהן. רבי ברכיה אמר: רבי יעקב בר זבדי בעא קומי רבי יוסי: כמה דברים אמורים תפן: קטן – עושין אותו סניפין לעשרה. ומר אף הכא: עושין אותו סניף לשלשה! מה תפן שמוזכרין את השם – עושין אותו סניף, כאן שאין מוזכרין את השם – לא כל שבין!

אמר ליה: והא אינו כל שבין? תפן, על ידי שהן אמורים את השם – עושין אותו סניף. וכאן שאין קורין את השם – אין עושין אותו סניף.

תני: קטן וספר תורה – עושין אותו סניף. אמר רבי יודן: ביני מתניתא: קטן לספר תורה – עושין אותו סניף!

מאימתי עושין אותו סניף? רבי אבינא אמר: איתפלגון רב חונא ורב יהודה, תרויהון בשם שמואל. חד אמר: כדי שיהא יודע טיב ברכה. והרנה אמר: שיהא יודע למי הוא מברך.

אמר רבי נסא: כמה זימנין אכלית עם רבי תהליפא אבא, ועם אננייא בר סייי חביבי, ולא זמנין עלי עד שהבאתי שתי שערות.

שמואל בר שילת בעא קומי רב: ואית דאמרי, בעון קומי רבי שמואל בר שילת: תשעה פת, ואחד ירק? אמר לון: מומנין. שמונה פת, ושנים ירק? אמר לון: מומנין. שבעה פת, ושלושה ירק? אמר לון: מומנין.

רבי אבינא בעי: מחצה למחצה מהו? אמר רבי זעירא: עד דאנא תפן אצרכה לי, מיצרי לי מינך לא שאלתיה.

רבי ירמיה בעי: אותו שאכל ירק, מהו שייכרד? מחלפה שיטתיה דרבי ירמיה?

תני: שלש מאות גזירין עלו בימי רבי שמעון בן שטח. מאה וחמשים –

[דף נ"ד ע"א]

מצא להן פתה, ומאה וחמשים – לא מצא להן פתה. אתא גבי ינאי מלכא, אמר ליה: אית הכא תלת מאה גזירין, בעיין תשע מאה קרבנין. אלא יהב את פלגא מן דידה, ואנא פלגא מן דידי. שלח ליה ארבע מאה וחמשים.

אזל לישנא בישא ומר ליה: לא יהב מן דידיה בלום. שמע ינאי מלכא, וכעס. דחל שמעון בן שטח, ויערק.

בְּתֵר יוֹמִין סְלָקוֹן בְּנֵי נֶשׁ רַבְרַבִּין מִזַּן מַלְכוּתָא דְפָרַס גְּבֵי יִנְאִי מַלְכָּא. מִן דִּיתְבִּין אַכְלִין, אָמְרִין לֵיהּ: נְהִירִין אַנְן, דְהוּהוּ אֵית הָכָא חַד גְּבַר סַב, וְהוּהוּ אָמַר קוּמִין מִילִין דְהִחְמַתּוּ: תְּנִי לֹון עוּבְדָא, אָמְרִין לֵיהּ: שְׁלַח וְאִייתִיתִיהּ.

שְׁלַח וְיָתֵב לֵיהּ מִילָא, וְאָתָא וְיָתֵיב לֵיהּ בֵּין מַלְכָּא לְמַלְכָּתָא. אָמַר לֵיהּ: לְמָה אַפְלִיית בֵּי? אָמַר לֵיהּ: לָא אַפְלִיית בְּדָ! אֶת – מַמְמוֹנְךָ, וְאָנָא – מִן אוֹרִייתִי! דְכִתִּיב (קהלת ז): **כִּי בִצֵּל הַחֲכָמָה בִּצֵּל הַכֶּסֶף.** אָמַר לֵיהּ: וְלָמָה עֲרַקְתָּ? אָמַר לֵיהּ: שְׁמַעִית דְמָרִי פְעַם עָלִי, וּבַעִיית מְקַיִמָה הַדִּין קְרִינָא (ישעיה כח): **חֲבִי כַמַּעַט רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם.** וְקָרָא עֲלוּי (קהלת ז) **וְיִתְרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תַּחֲיָהּ בַּעֲלֵיהָ.**

אָמַר לֵיהּ: וְלָמָה יִתְבַּת בֵּין מַלְכָּא לְמַלְכָּתָא? אָמַר לֵיהּ: בְּסִיפְרָא דְבָן סִירָא כְּתִיב: סְלַמְתָּה וְתִרְוּמְךָ, וּבִין גְּגִידִים תּוֹשִׁיבְךָ. אָמַר: הֲכִי לֵיהּ פְּסָא דְלִיבְרִיךָ. נָסַב פְּסָא וּמַר: נְבַרְךָ עַל הַמּוֹזוֹן שְׁאֵכֵל יִנְאִי וְחִבְרִינִי: אָמַר לֵיהּ: עַד פְּדוֹן אֶת פְּקֻשִׁיתְךָ! אָמַר לֵיהּ: וּמָה נֶאֱמַר? עַל הַמּוֹזוֹן שְׁלֵא אַכְלַנּוּ? אָמַר: הַבּוֹן לֵיהּ דְלִיכּוּל. יִתְבּוּ לֵיהּ וְאֵכֵל, וּמַר: נְבַרְךָ עַל הַמּוֹזוֹן שְׁאֵכְלַנּוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: הוֹלְקִין עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן שְׁטַח. רַבִּי יִרְמְיָהּ אָמַר: עַל הַרְאִשׁוֹנָה. רַבִּי אַבָּא אָמַר: עַל הַשְּׁנִינָה. מַחֲלַפָּה שִׁיטְתִּיהּ דְרַבִּי יִרְמְיָהּ! הֲתָם – צְרִיכָה לֵיהּ, וְכָה – פְּשִׁיטָא לֵיהּ! הֵן דְצְרִיכָה לֵיהּ – בְּרַבְנָן. הֵן דְפְּשִׁיטָא לֵיהּ – בְּרַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

תְּנִי: רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: עֲלָה הִיסֵב וְאֵכֵל עֲמֻקָּה, אַף עַל פִּי שְׁלֵא אֵכֵל בְּצִית דְגָן – מוֹזְמִינִי; דְבָרֵי חֲכָמִים. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֶהוּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: לְעוֹלָם אִין מוֹזְמִינִי עֲלוּי עַד שְׁיֵאכֵל בְּצִית דְגָן.

תְּנִי: שְׁנַיִם פַּת, וְאַחַד יֶרֶק – מוֹזְמִינִי. מוֹתְנִיתָה – בְּרַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

[דף נ"ד ע"ב]

הַלְכָּה ג'

מתני' ביצד מוֹזְמִינִי? בשְׁלִשָּׁה – אוֹמַר: "נְבַרְךָ". בשְׁלִשָּׁה וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוֹ". בְּעֶשְׂרֵה – אוֹמַר: "נְבַרְךָ לְאַלְהֵינוּ". בְּעֶשְׂרֵה וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוֹ". אֶחָד עֶשְׂרֵה, וְאַחַד עֶשְׂרֵה רַבּוּא.

בְּמֵאָה – אוֹמַר: "נְבַרְךָ לְה' אֱלֹהֵינוּ". בְּמֵאָה וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוֹ". בְּאַלְפֵי – אוֹמַר: "נְבַרְךָ לְה' אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל". בְּאַלְפֵי וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוֹ". בְּרִיבּוּא – אוֹמַר: "נְבַרְךָ לְה' אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי צְבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים עַל הַמּוֹזוֹן שְׁאֵכְלַנּוּ".

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמַר: לְפִי רֹוב הַקְּהָל – מְבָרְכִים. שְׁנַאֲמַר (תהילים סח, כו): **בְּמִקְהָלוֹת בְּרַכּוּ אֱלֹהִים ה' מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל.**

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב: מָה מְצִינוּ בְּבֵית הַפְּנִסֶת, אֶחָד מְרוּבִין וְאַחַד מוֹעֲטִין – אוֹמַר: "בְּרַכּוּ אֶת ה'". רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל אוֹמַר: "בְּרַכּוּ אֶת ה' הַמְּבֹרָךְ".

גמרא דְלָמָה, רַבִּי יַעֲקֹב וְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֶהוּא וְרַבִּי חֲנִינָא בַּר בָּא, רַבִּי חֲנִינָא חֲבִרוֹן דְרַבְנָן הוּוּ וְיִתְבִּין אַכְלִין. נָסַב רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֶהוּא כְּסָא וּבִירָךְ, וְאָמַר: "נְבַרְךָ" וְלֹא אָמַר "בְּרַכּוֹ".

אמר ליה רבי חייה בר בא: ולמה לא אמרת "ברכו"? אמר ליה: ולא בן תני: אין מדקדקין בדרך, בין שאמר "נברך" בין שאמר "ברכו" – אין תופסין אותו על כך. והנזקדינין – תופסין אותו על כך. ובאיש לרבי זעירא בגני דצווה רבי יעקב בר אחא לרבי חייה בר בא "נזקדנא".

שמואל אמר: איני מוציא את עצמי מן הכלל. התיבון: הרי ברבת התורה, הרי הוא אומר ברכו! אמר רבי אבון: מפיון דיימר "המבורך" – אף הוא אינו מוציא עצמו מן הכלל.

רבי אבא בר זמינא הוה משמש קומי זעירא. מזג ליה כסא. אמר ליה: סב בריה. אמר ליה: והב דעתך דאת מישתי הורגת. דתני: השמש מברך על כל פוס וכוס, ואינו מברך על כל פרוסה ופרוסתא.

אמר ליה: כמא דאנא יהב דעתי מפקא יתיך ידי הוכתך בכרפתה, בן הב דעתך מפקא ידי הוכתי באמן.

[דף נ"ה ע"א]

אמר רב תנחום בר רבמינה: מתניתא אמרה בן, המתעסק – לא יצא, והשומע מן המתעסק – לא יצא.

במאה אומר בו. אמר רבי יוחנן: זו דברי רבי יוסי הגלילי. אבל דברי חכמים – אחד עשר, ואחד עשר ריבוא.

רבא אמר: הלכה כמי שאומר אחד עשר, ואחד עשר ריבוא..

מניין לעדה שהיא עשרה? רבי בא ורבי יסא בשם רבי יוחנן: נאמר כאן עדה, ונאמר להלן עדה. מה עדה שנאמר להלן – עשרה, אף עדה שנאמר כאן – עשרה.

אמר רבי סימון: נאמר כאן תוף, ונאמר להלן תוף (בראשית מב) **ויבאו בני ישראל לשבר בר בתוף הבאים.** מה תוף האמור להלן – עשרה, אף כאן – עשרה. אמר ליה רבי יוסי בי רבי בון: אם מתוף את יליף לה – סגין אינו? אלא נאמר כאן **בני ישראל**, ונאמר להלן **בני ישראל**. מה בני ישראל שנאמר להלן – עשרה, אף כאן – עשרה.

מה מקימין רבנן טעמא דרבי יוסי הגלילי? **במקהלות** – בכל קהילה וקהילה. אמר רבי חנינא בריה דרבי אבהו: **במקהלות כתיב.**

פסקא. **אמר רבי עקיבה, וכו'.** רבי חייה בר אשי קם מיקרי באורייתא, ואמר "ברכו" ולא אמר "המבורך". בעון מישלתקניה! אמר להון רב: ארפוגיה דנהיג כרבי עקיבה.

רבי זעירא קם מקרי בהן במקום לוי ובירף לפניה ולאחריה, ובעון מישלתקניה! אמר לון רבי חייה בר אשי: ארפוגיה, דכן אינו נהיגון גבייהו.

כתיב (נחמיה ח): **ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול.** כמה הוא גדול? גדלו בשם המפורש. רב מתנה אמר: גדלו בכרבת. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: למה נקרו אנשי כנסת הגדולה? שהחזירו הגדולה ליושנה. אמר רבי פנחס: משה התקין מטבעה של תפילה, האל הגדול הגבור

והנזרא. ירמיה אמר (ירמיה לב): **האל הגדול הגבור ולא אמר הנזרא.** למה אמר הגבור? לזה נאח לקרות גבור, שהוא רואה הורבן ביתו ושותק. ולמה לא אמר נזרא? אלא שאינו נזרא אלא בית המקדש, שנאמר **נזרא אלהים ממקדשיך.** דניאל אמר (דניאל ט): **האל הגדול והנזרא,** ולא אמר הגבור. בניו מסורין בקולרין, היכן היא גבורתו! ולמה אמר הנזרא? לזה נאח לקרות נזרא, בנזראות שעשה לנו בכבשן האש. וכיון שעמדו אנשי כנסת הגדולה, החזירו הגדולה ליושנה, האל הגדול הגבור והנזרא.

ובקשר ודם יש בו פח ליתן קצבה לדברים הללו? אמר רבי יצחק בן אלעזר: יודעין הן הנביאים שאלוהן אמיתי ואינו מחניפין לו.

הלכה ד'

מתני' שלשה שאכלו באחת - אינו רשאי ליחלק. וכן ארבעה, וכן חמשה. שלשה - נחלקין עד עשרה. ועשרה - אינו נחלקין עד שיהיו עשרים.

גמרא תני: היה יושב ואוכל בשבת, ושכח ולא הזכיר של שבת - רב אמר: חזר. ושמואל אמר: אינו חזר. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: ספק הזכיר של ראש חדש ספק לא הזכיר - אין מחזירין אותו.

[דף נ"ה ע"ב]

אשכח תני ופליגי, כל יום שיש בו קרבן מוסף, כגון ראש חודש וחולו של מועד - צריך להזכיר מעין המוארע. אם לא הזכיר - מחזירין אותו. וכל שאין בו קרבן מוסף, כגון חנוכה ופורים - צריך להזכיר מעין המוארע. אם לא הזכיר - אין מחזירין אותו.

הנן בר אבא ורב הונא הוו יתבין אכלין בשבתא מן דאכלין ובכרין קם אול ליה. חזר לגבן אשכחנן בכרין. אמר: ולא כבר בירכנו? אמרין ליה: מכרין וחזירין ומכרין דאשכחן מדכרא דשבתא.

לא אמר בן רבי בא בשם רבי הונא, רבי ירמיה ממו בה בשם רב: שכח ולא הזכיר של שבת - אומר אשר נתן מנוחה לעמו ישראל. בן בשחפייע דעתו, וכן בשלא חפייע דעתו.

תני: עשרה בני אדם שהיו מחלקין בדרך, אף על פי שכולם אוכלין מפך אחד - כל אחד ואחד מכרף לעצמו. ישבו ואכלו, אף על פי שכל אחד ואחד אוכל מפך עצמו - אחד מכרף על ידי כולם. רבי ירמיה זמין לחבריה בפונדקא.

הלכה ה'

מתני' שתי חבורות שהיו אוכלין בבית אחד, בזמן שמקצתן רואין אילו את אילו - הרי אלו מצטרפין לזמין. ואם לאו - אלו מזמנין לעצמן ואילו מזמנין לעצמן. ואין מכרין על הייז עד שיתן לתוכו מים; דברי רבי אלעזר. וחכמים אומרים: מכרין.

גמרא רבי יונה ורבי אבא בר זימנא בשם רבי זעירא: לשני בתים נצרכה. אמר רבי יוחנן: והן שנכנסו משעה ראשונה על מנת בן.

אילין בית גשיאי, מה את עבד לון, כבית אחד או בשני בתים? נאמר, אם היה דרכן לעבור אילו על אילו – מומנין. ואם לאו – אין מומנין.

רבי ברכיה מוקים לאמוריה על תרעא מציעיא דבי מדרשא והוא מופון על אילין ועל אילין.

אין מברכין על הניז עד שימתן לתוכו מים; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: מברכין. רבי זריקא בשם רבי יוסי בן חנינא: מודים חכמים לרבי אליעזר בכוס של ברכה – שהוא נתן לתוכו מים כל שהוא. נהיגין רבנן בההון כסא דקידושא.

מילתא דרבי יוסה פליגא אדרבי יונה! דרבי יונה טעם כסא ומתקן לה.

[דף נ"ו ע"א]

אין תימר שהוא מווג, והתני: השותה משקין מווגין שעבר עליהן הלילה – דמו בראשו. אמר רבי יוחנן: והן שלגו בכלי מתכות.

רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: ראשונים היו שואלין: שמאל מהו שתסייע לימין ככוס של ברכה? את שמע מינה תלת, את שמע שהוא צריך לתופסו בימין. וצריך שתהא ידו גבוהה מן השולחן טפת. צריך שנותן עיניו בו.

אמר רבי אחא: שלשה דברים נאמרו בכוס של ברכה. מלא, עיטור, ומודה. ושלשתן בפסוק אחד (דברים לג) **נפתלי שבע רצון ומלא ברבת ה' שבע – עיטור רצון – מודה. מלא – כמשמעו.**

אמר רבי חנינא: אם עשיתה בן, מה כתיב תפון? **ים ודרום ירשה** – את זוכה לירש העולם הזה והעולם הבא.

אמר רבי אלעזר: כוס פגום – אין מברכין עליו. טעמו – פגמו. את שמע מינה תלת, שמע מינה: כוס פגום – אין מברכין עליו, וצריך שיהא בו בשיעור, וטעמו פגמו.

אמר רבי תנחום בר יודן: כבוד היום – קודם לכבוד לילה. קדושת הלילה – קודמת לקדושת היום. אי זהו כבוד היום? רבי יוסה בשם רבי יעקב בר אחא, ורבי אלעזר בר יוסה בשם רב: "בורא פרי הקפון".

רבי זריקן בר חמוי דרבי זריקן, הזכיר של חנוכה בארין, וקילסו אותו.

רבי בא בריה דרבי חייא בר בא הזכיר דיון אמת בהטוב ומטיב, וקילסו אותו.

רבי בא בריה דרבי חייא בר אבא אכל מהלך – עומד ומברך. אכל עומד – יושב ומברך. אכל יושב – מיסב ומברך. אכל מיסב – מתעטף ומברך. אם עשה בן – הרי הוא במלאכי השרת!

[דף נ"ז ע"ב]

מה טעמא? (ישעיה נ) **בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו.**

הדרן עלך שלשה שאכלו

מִסְכַּת גִּטִּין פְּרָק רַבִּיעִי

א. הָאִשָּׁה שְׂאֵמְרָה: 'הַתְּקַבֵּל לִי גִיטִי', וְאִשְׁתָּךְ אֵמְרָה: 'הַתְּקַבֵּל לִי גִיטִי', 'הִילֵךְ', 'הוֹלִיךְ לָהּ', 'הַתְּקַבֵּל לָהּ וְזָפִי לָהּ', אִם רָצָה לְחַזֵּר - לֹא יִחְזַר. 'הִבֵּא לִי גִיטִי', וְאִשְׁתָּךְ אֵמְרָה 'הִבֵּא לִי גִיטִי', 'הִילֵךְ', 'הוֹלֵךְ לָהּ וְתֵן לָהּ', 'הַתְּקַבֵּל לָהּ וְזָפִי לָהּ', אִם רָצָה לְחַזֵּר - יִחְזַר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הוֹלֵךְ לָהּ וְתֵן לָהּ, אִם רָצָה לְחַזֵּר - יִחְזַר. 'הַתְּקַבֵּל לָהּ וְזָפִי לָהּ', אִם רָצָה לְחַזֵּר - לֹא יִחְזַר. רַבִּי אוֹמֵר: בְּכֻלָּם לֹא יִחְזַר, עַד שְׂיֵאמֶר: 'אִי אֶפְשִׁי שֶׁתְּקַבֵּל אֶלָּא הוֹלֵךְ וְתֵן לָהּ'.

ב. 'הִבֵּא לִי גִיטִי', וְאִשְׁתָּךְ אֵמְרָה הַתְּקַבֵּל לִי גִיטִי'. 'הַתְּקַבֵּל לָהּ גִטָּה' וְאִשְׁתָּךְ אֵמְרָה 'הַתְּקַבֵּל לִי גִיטִי' - 'הוֹלֵךְ לָהּ וְתֵן לָהּ', הַתְּקַבֵּל לָהּ וְזָפִי לָהּ, אִם רָצָה לְחַזֵּר - יִחְזַר. 'שֵׂא לִי גִיטִי', 'טוֹל לִי גִיטִי', 'יֵהָא גִיטִי לִי בְּיָדְךָ', הָאוֹמֵרֶת: 'תְּקַבֵּל לִי', 'הוֹלֵךְ גִּט אִשְׁתָּךְ', 'גִּט בְּתֵךְ', 'גִּט אַחוֹתְךָ', וְהֵלֵךְ וְנִתְּנוּ לָהּ - כְּשֶׁר. אֵמְרוּ לוֹ: 'נִכְתּוּב גִּט לְאִשְׁתָּךְ?' 'הוֹלֵךְ גִּט אִשְׁתָּךְ', 'גִּט בְּתֵךְ', 'גִּט אַחוֹתְךָ', וְהֵלֵךְ וְנִתְּנוּ לָהּ - פְּסוּל, אֶפְלוּ הֵן הָרֵאוּשׁוּנִים הֵן הָאֲחֵרוֹנִים. אוֹ אֶחָד מִן הָרֵאוּשׁוּנִים וְאֶחָד מִן הָאֲחֵרוֹנִים. אֶפְלוּ שְׁנֵי אַחִים וְאֶחָד מִצְטָרֵךְ עִמָּהֶן.

ג. קִטְנָה שִׁידוּעַת לְשִׁמּוֹר אֶת גִּטָּה - הֵרִי זו מִתְּגַרְשָׁת, אֲבָל אֵין עוֹשָׂה שְׁלִיחַ עַד שֶׁתְּבִיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת. אֵיזוּ הִיא קִטְנָה? שִׁידוּעַת לְשִׁמּוֹר אֶת גִּטָּה, כָּל שֶׁמְשַׁמֶּרֶת גִּטָּה וְדָבָר אַחֵר, וּמַחְזֵרֶת לְאַחַר שְׁעָה.

ד. הָאִשָּׁה שְׂאֵמְרָה: 'הַתְּקַבֵּל לִי גִיטִי בְּמִקּוֹם פְּלוּנִי', וְקַבֵּל לָהּ בְּמִקּוֹם אַחֵר - פְּסוּל. וְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁר. הִבֵּא לִי גִיטִי מִמִּקּוֹם פְּלוּנִי, וְהִבֵּאוּ לָהּ מִמִּקּוֹם אַחֵר - כְּשֶׁר, בְּכֻלָּם אֵין מְגַרְשָׁת, עַד שְׂיֵאמֶר: 'אִי אֶפְשִׁי שֶׁתְּקַבֵּלֵנּוּ לָהּ אֶלָּא בְּמִקּוֹם פְּלוּנִי'. הָאוֹמֵר: 'תְּרַכּוּ' אֶת

אִשְׁתִּי' - כּוֹתֵבִין וְנוֹתְנִין לָהּ. 'הֵרִי זֶה גִטְךָ', וְאֵמְרָה: 'תְּנוּהוּ לְפְלוּנִי' - אֵין מְגַרְשָׁת. 'שְׂיִקְבְּלוּנּוּ לִי' - הֵרִי זו מְגַרְשָׁת.

ה. הָאוֹמֵר לְשָׁנִים: 'תְּנוּ גִט לְאִשְׁתִּי, אוּ לְשִׁלְשָׁה: 'כְּתִבוּ גִט וְתְנוּ לְאִשְׁתִּי' - הֵרִי זֶה יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ לָהּ. וְאִם אֵינֶם יוֹדְעִים - יִלְמְדוּ. מְכִירִין אֶת הָאִישׁ וְאֵין מְכִירִין אֶת הָאִשָּׁה - כּוֹתֵבִין וְנוֹתְנִין. מְכִירִין אֶת הָאִשָּׁה וְאֵין מְכִירִין אֶת הָאִישׁ - כּוֹתֵבִין וְנוֹתְנִין. אָמַר: 'כְּתִבוּ', וְלֹא אָמַר 'תְּנוּ', אָף עַל פִּי שְׂמִכְרִין אֶת שְׁנֵיהֶם - כּוֹתֵבִין וְאֵין נוֹתְנִין. הִיָּה צוּרַח וְצוּרַח מֵרֵאשׁ הֵהָר: 'כָּל הַשּׁוֹמֵעַ קוֹלִי יִכְתֹּב גִּט לְאִשְׁתִּי' - הֵרִי אֵלוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.

ו. בְּרִיא שְׂאֵמֵר: 'כְּתִבוּ גִט לְאִשְׁתִּי, וְעֵלָה לְרֵאשׁ הַגֵּג וְנָפַל - כּוֹתֵבִין וְנוֹתְנִין לָהּ, כָּל זְמַן שֵׁישׁ בּוֹ נִשְׁמָה. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם מַעֲצָמוּ נָפַל - הֵרִי זֶה גִט. אִם לְאַחַר זְמַן נָפַל - כּוֹתֵבִין וְאֵין נוֹתְנִין, שְׂאֵנִי אוֹמֵר: 'שְׂמָא הָרוּחַ דְּחִפְתּוּ'.

ז. אָמַר לְשָׁנִים: 'תְּנוּ גִט לְאִשְׁתִּי עַל מְנַת שְׁתַּמְתִּין לִי שְׁתֵּי שָׁנִים', וְחִזְרוּ וְאָמַר לְשָׁנִים: 'תְּנוּ גִט לְאִשְׁתִּי עַל מְנַת שְׁתַּתֵּן לִי מְאֵתִים זוּזִי, לֹא בְטָלוּ דְבָרֵינוּ הָאֲחֵרוֹנִים אֶת הָרֵאוּשׁוּנִים, רְצָתָה בִּידָה. רְצָתָה תְּמַתִּין, רְצָתָה תֵּתֵן, אָמַר לְשָׁנִים: 'תְּנוּ גִט לְאִשְׁתִּי עַל מְנַת שְׁתַּמְתִּין לִי שְׁתֵּי שָׁנִים', וְחִזְרוּ וְאָמַר לְשָׁנִים: 'תְּנוּ גִט לְאִשְׁתִּי עַל מְנַת שְׁתַּמְתִּין לִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים', בְּטָלוּ דְבָרֵינוּ הָאֲחֵרוֹנִים אֶת הָרֵאוּשׁוּנִים, וְאֵין אֶחָד מִן הָרֵאוּשׁוּנִים וְאֶחָד מִן הָאֲחֵרוֹנִים מִצְטָרְפִין לְתַת לָהּ אֶת גִּטָּה.

ח. 'הֵרִי זֶה גִטְךָ' עַל מְנַת שֶׁתְּבַעַל לְפְלוּנִי - הֵרִי זֶה גִט, וְאֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׂמָא תֵלֵךְ וְתְבַעַל. 'עַל מְנַת שֶׁתְּבַעַל וְתִנְשָׂא לְאִבָּא וְלְאַחִי' - הֵרִי זו לֹא תִנְשָׂא, וְלֹא תִצָּא. 'עַל מְנַת

¹ הֵינָה גְרָשׁוּת

שְׁתַּבְּעֵלִי לְפִלּוּנִי, אִם נִבְעֵלָה – הָרִי זֶה גִט, וְאִם לֹא אֵינּוּ גִט.

ט. 'הָרִי זֶה גִטְךָ עַל מְנַת שְׁתֵּאכְלִי בִשֶׁר חֲזִיר', וְאִם הִיְתָה זֶרֶה: 'עַל מְנַת שְׁתֵּאכְלִי תְרוּמָה', וְאִם הִיְתָה נְזִירָה: 'עַל מְנַת שְׁתִּשְׁתִּי יַיִן, אִם אָכַלְהָ וְשִׁתָּהּ – הָרִי זֶה גִט. וְאִם לֹא – אֵינּוּ גִט.

י. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: 'הוֹלֵךְ גִּטְךָ שְׂעָה אַחַת לְפָנַי מִיְתָתִי', וְכֵן הָאוֹמֵר לְשִׁפְחוֹתוֹ: 'הוֹלֵךְ גִּט שְׁחֹרְרוּךְ שְׂעָה אַחַת לְפָנַי מִיְתָתִי' – הָרִי אֵלּוּ לֹא יֵאכְלוּ בְּתְרוּמָה, שְׂמָא יָמוֹת לְאַחַר שְׂעָה.

יא. הָאוֹמֵר לַעֲשֶׂרָה: 'כִּתְבוּ גִט וְתִנּוּ לְאִשְׁתִּי', אַחַד כּוֹתֵב בְּמַעֲמַד כָּלֶךְ. 'הוֹלִיכוּ גִט לְאִשְׁתִּי' – אַחַד מוֹלִיךְ לְכֶלֶן. 'כִּלְכֶם הוֹלִיכוּ' – אַחַד מוֹלִיךְ בְּמַעֲמַד כָּלֶךְ, לְפִיכֶךְ אִם מֵת אַחַד מֵהֶן – הָרִי הֵגֵט פְּסוּל.

מִסְכַּת גִּטִּין פְּרָק חֲמִישִׁי

א. הִיָּה צְלוּב וּמְגִיד, וְרָמַז לְכַתֵּב גִּט לְאִשְׁתּוֹ – כּוֹתְבִין וְנוֹתְנִין לָהּ כָּל זְמַן שֵׁישׁ בּו נִשְׁמָה. הִיָּה חוּלָה וּמִשְׁתַּק, אָמְרוּ: נִכְתּוּב גִּט לְאִשְׁתְּךָ? הֲרִכִּין בְּרֵאשׁוֹ, בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, אִם אָמַר עַל לֹא לֹא וְעַל הֵן הֵן – דְּבָרָיו קָמִין. וְכֵשֶׁם שְׁבוֹדֵקִין אוֹתוֹ לְגִטִּין, כֶּךָ בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ לְמִקְחוֹת, וְלִמְתָנוֹת, וְלִירוּשׁוֹת, וְלַעֲדוֹת.

ב. 'הָרִי זֶה גִטְךָ מֵהַיּוֹם אִם מִתִּי מַחֲלִי זֶה', אִם מֵת מַחֲלִי זֶה, וְעַמְד וְהֵלֶךְ בִּשְׂוֶק וְחָלָה וָמָת – אוֹמְדִין אוֹתוֹ, אִם מִחֲמַת חֲלִי הֲרֵאשׁוֹן מֵת – הָרִי זֶה גִט, וְאִם לֹא – אֵינּוּ גִט. זֶה גִטְךָ מֵהַיּוֹם אִם מִתִּי מַחֲלִי זֶה, וְנִפְל הַבַּיִת עָלָיו, אוֹ הִכִּישׁוּ נֶחֱשׁ – אֵינּוּ גִט. 'אִם לֹא אַעֲמַד מַחֲלִי זֶה, נִפְל עָלָיו בַּיִת, וְנִשְׁכּוּ נֶחֱשׁ – הָרִי זֶה גִט, שְׁלֵא עַמְד מֵאוֹתוֹ חֲלִי.

ג. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: 'הָרִי זֶה גִטְךָ מֵהַיּוֹם וְלֵאחֶר מִיְתָתִי', רַבִּי אוֹמֵר: גִּט, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵינּוּ גִט. אִם מֵת, חוֹלְצֵת וְלֹא מִתְבַּמֶּת. וְכֵן הָאוֹמֵר לְשִׁפְחוֹתוֹ: 'הוֹלֵךְ גִּט

שְׁחֹרְרוּךְ מֵהַיּוֹם וְלֵאחֶר מִיְתָתִי'. רַבִּי אוֹמֵר: גִּט שְׁחֹרְרוּ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: שְׁחֹרְרוּ עֲבָדִים כְּגִטֵּי נָשִׁים. הָאוֹמֵר: 'עֲשׂוּ לְעַבְדִּי פְּלוּנִי בֶן חוֹרִין מֵהַיּוֹם וְלֵאחֶר מִיְתָתִי' – לֹא אָמַר כְּלוּם. וְכּוֹפִין אֶת הַיּוֹרְשִׁין לְקַיֵּם דְּבַרֵּי הַמֵּת.

ד. 'זֶה גִטְךָ מֵהַיּוֹם אִם מִתִּי מַחֲלִי זֶה' – יָמִים שְׁבִינְתִים, בְּעֵלָה זָכָא בְּמַצִּיאָתָהּ, בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּבַהֲפָרַת נְדָרֶיהָ, וְיִוֹרֶשֶׁת וּמִטְמֵא לָהּ. כָּלְלוּ שֶׁל דְּבָר: הָרִי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דְּבָר, אֲלֵא שְׂאִין צְרִיכָה הֵימְנוּ גִט שְׁנֵי; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: בְּעִילְתוֹ תְלוּיָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בְּעִילְתוֹ סָפֵק, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: מְגֵרֶשֶׁת וְאֵינָה מְגֵרֶשֶׁת, וּבִלְבַד שִׁימּוֹת. לֹא תִתְיַחַד עִמּוֹ, אֲפִלּוּ בְנֵה הַקָּטָן, לְפִי שְׂאֵינָה בּוֹשָׁה לְשִׁמּוֹשׁ כְּגִדּוֹ. רְאוּהָ שְׁנִיתִיחָדָה עִמּוֹ בְּאִפְלָה, אוֹ שִׁישְׁנָה עִמּוֹ בְּמִדְּגוּלוֹת הַמַּטָּה, אֲפִלּוּ הוּא עַר וְהִיא יִשְׁנָה, הוּא יִשֵּׁן וְהִיא עָרָה – אֵין חוֹשְׁשִׁין שְׂמָא נִתְעַסְקוּ בְּדָבָר אַחַר, וְחוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם זְנוּת, וְאֵין חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם קְדוּשִׁין. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵף חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם קְדוּשִׁין. רְאוּ שְׁנַיִם שְׁנִיתִיחָדָה עִמּוֹ – צְרִיכָה הֵימְנוּ גִט שְׁנֵי. אַחַד – אֵינָה צְרִיכָה הֵימְנוּ גִט שְׁנֵי. אַחַד בְּשִׁחְרוּתוֹ וְאַחַד בֵּין הַעֲרָבִים, זֶה הִיָּה מַעֲשֵׂה, וְכָא וְשָׂאֵל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן תְּדָאִי לְחֻכְמִים, וְאָמְרוּ: אַחַד הֵן, וְאֵין צְרִיכָה מִמְּנוּ גִט שְׁנֵי.

ה. 'הָרִי זֶה גִטְךָ עַל מְנַת שְׁתַּתְּנִי לִי מֵאֲתִים זוּזִי, וָמָת, אִם נִתְנָה – אֵין זְקוּקָה לִיכֶם. וְאִם לֹא – זְקוּקָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: תַּתֵּן לְאֲבִי וְלְאֲחִיו אוֹ לְאַחַד מִן הַיּוֹרְשִׁים. 'הָרִי זֶה גִטְךָ עַל מְנַת שְׁתַּתְּנִי לִי מֵאֲתִים זוּזִי, וְנִתְקַרַע הֵגֵט אוֹ שְׁנֵאבָד – מְגֵרֶשֶׁת, וְלֵאחֶר לֹא תִנְשָׂא עַד שְׁתַּתֵּן. לְכִשְׁתַּתְּנִי לִי מֵאֲתִים זוּזִי, וְנִתְקַרַע גִּט אוֹ אָבָד, אִם נִתְנָה – הָרִי זֶה גִט. אִם לֹא – אֵינּוּ גִט. 'הָרִי זֶה גִטְךָ עַל מְנַת שְׁתַּתְּנִי לִי מֵאֲתִים זוּזִי, וְחִזְרוּ וְאָמְרוּ לָהּ: 'הָרִי זֶה גִטְךָ מִעַכְשָׁיו' – לֹא אָמַר כְּלוּם. כִּיִּצַד יַעֲשֶׂה? טְלַגְנוּ מִיָּדָה וְיִחְזֹר וְיִתְנַנְּנוּ לָהּ.

‘שְׁאֵנִי הוֹלֵךְ מִגְלִיל’, וְהִגִּיעַ לְכַפֵּר עוֹתְנָאִי וְחָזַר – בְּטַל הַתְּנָאִי. ‘שְׁאֵנִי הוֹלֵךְ לְמַדִּינַת הַיָּם’, וְהִגִּיעַ לְעַכּוֹ וְחָזַר – בְּטַל הַתְּנָאִי. ‘שְׁאֵנִי מִפְּרֵשׁ לַיָּם הַגְּדוֹל’, וְהִגִּיעַ לְמִקּוֹם שְׁהַסְפִּינוֹת מִפְּרֵשׁוֹת, וְחָזַר – בְּטַל הַתְּנָאִי.

י. ‘הָרִי זֶה גִטָּךְ כֹּל זְמַן שְׁאֲעֵבֵר מִכְּנַגְד פְּנִיךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם’, הִיָּה הוֹלֵךְ וּבָא הוֹלֵךְ וּבָא, הוֹאִיל וְלֹא נִתְיַחַד עִמָּה – הָרִי זֶה גִט. וְלֹא תִנְשָׂא, עַד שְׁיַעֲבֵר מִכְּנַגְד פְּנִיָּה שְׁלֹשִׁים יוֹם.

יא. ‘הָרִי זֶה גִטָּךְ אִם לֹא בְּאִתִּי מִכָּאֵן וְעַד שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ’, וּמַת בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ – לֹא תִנְשָׂא. וְרִבּוֹתֵינוּ הִתִּירוּ לָהּ לְנִשְׂא. וְאִם נִתְקַרַע גִּט אוֹ אֶבֶד בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ – אֵינוֹ גִט. ‘לְאַחַר שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ’ – הָרִי זֶה גִט. ‘הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁתַּתְּנִי לִי מֵאֵתִים זוֹד’, וְחָזַר וְאָמַר לָהּ: ‘הָרִי הֵן מְחוּלְזִין לָךְ’ – לֹא אָמַר כְּלוּם. כִּי־עַד יַעֲשֶׂה? יִשְׁלַם מִמֶּנָּה, וְיִחָזַר וְיִתְּנָם לָהּ, וְיֹאמַר: ‘הָרִי הֵן מְחוּלְזִין לָךְ’.

יב. ‘הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁלֹא תִלְכִי לְבֵית אָבִיךָ לְעוֹלָם’, ‘עַל מְנַת שְׁלֹא תִשְׁתִּי יַיִן לְעוֹלָם’ – אֵינוֹ גִט, שְׁמָא תִלָּךְ, וְשְׁמָא תִשְׁתָּה. ‘עַל מְנַת שְׁלֹא תִלְכִי לְבֵית אָבִיךָ, מִכָּאֵן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם’, ‘עַל מְנַת שְׁלֹא תִשְׁתִּי יַיִן מִכָּאֵן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם’ – הָרִי זֶה גִט, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא תִלָּךְ וְשְׁמָא תִשְׁתָּה.

יג. ‘הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁלֹא תַעֲלִי בְּאֵילָן זֶה’, וְעַל מְנַת שְׁלֹא תַעֲלִי בְּכֶתֶל זֶה, וְנִקְצֵץ הָאֵילָן נִסְתַּר הַכֶּתֶל – הָרִי זֶה גִט. ‘עַל מְנַת שְׁתַּעֲלִי בְּאֵילָן זֶה’, וְשְׁתַּעֲלִי בְּכֶתֶל זֶה, וְנִקְצֵץ הָאֵילָן וְנִפְל הַכֶּתֶל – אֵינוֹ גִט. ‘עַל מְנַת שְׁלֹא תִפְרִיחִי בְּאוּרִי’, וְעַל מְנַת שְׁלֹא תַעֲבְרִי אֶת הַיָּם הַגְּדוֹל בְּרַגְלֶיךָ – הָרִי זֶה גִט. ‘עַל מְנַת שְׁתִּפְרִיחִי בְּאוּרִי’, וְעַל מְנַת שְׁתַּעֲבְרִי אֶת הַיָּם הַגְּדוֹל בְּרַגְלֶיךָ – הָרִי זֶה אֵינוֹ גִט. רַבִּי יְהוּדָה בֵּן תִּימָא אוֹמַר: כִּזְהָ גִט! כִּלְלָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֵּן תִּימָא: כֹּל תְּנָאִי שְׂאִי אֲפָשֵׁר לָהּ לְעִשׂוֹת, וְהִתְנָה עִמָּה, לֹא נִתְכַּוֵּן זֶה, אֲלֵא לְהַפְלִיגָהּ, בֵּין שְׁאָמַר בִּפְהָּ, וּבֵין שְׁאָמַר בְּשִׁטְר. כִּלְלוֹ שֶׁל דָּבָר: כֹּל תְּנָאִי

ו. ‘הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמְשִׁי אֶת אַבָּא, וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי’, שְׁמַשְׁתוּ שְׁעָה אַחַת וְהִנִּיקְתוּ שְׁעָה אַחַת – הָרִי זֶה גִט. ‘עַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי’ – עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: מוֹנִין לְתִינוּק מִשְׁעַת לִידְתוֹ. ‘עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמְשִׁי אֶת אַבָּא וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי’ – הָרִי זֶה מְגֵרֶשֶׁת מִיָּד, עַד שְׁיֹאמַר: ‘לֹא תַשְׁמְשִׁי וְלֹא תַנִּיקִי’; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻקִּים אוֹמְרִים: אִם נִתְקַים הַתְּנָאִי – מְגֵרֶשֶׁת, וְאִם לֹא – אֵינָה מְגֵרֶשֶׁת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: אֵין תְּנָאִי בְּכֶתוּבִין שְׁאֵינוֹ כְּפוּל.

ז. ‘עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמְשִׁי אֶת אַבָּא, וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי’, וּמַת הָאֵב אוֹ הַבֶּן, הוֹאִיל וְלֹא נִתְקַים הַתְּנָאִי – אֵינוֹ גִט; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻקִּים אוֹמְרִים: אִף עַל פִּי שְׁלֹא נִתְקַים הַתְּנָאִי, יְכוּלָהּ הִיא שְׁתֹּאמַר לוֹ: ‘תֵּן לִי אָבִיךָ וְאֲשַׁמְשְׁנֻהּ, תֵּן לִי אֶת בְּנֶךָ וְאִנִּיקְנֻהּ’. ‘עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמְשִׁי אֶת אַבָּא’, וְאָמַר הָאֵב: ‘אִי אֲפָשִׁי שְׁתַּשְׁמְשְׁנֻהּ, הוֹאִיל וְלֹא נִתְקַים הַתְּנָאִי – אֵינוֹ גִט. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: אִם בְּהַקְפָּדָה אָמַר – אֵינוֹ גִט, אִם בְּרַצוֹן אָמַר – הָרִי זֶה גִט.

ח. ‘הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמְשִׁי אֶת אַבָּא שְׁתִּי שְׁנַיִם, וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי שְׁתִּי שְׁנַיִם’, וְנִתְקַרַע הַגִּט אוֹ אֶבֶד, אֲפִלוּ בְּתוֹךְ שְׁתִּי שְׁנַיִם – הָרִי זֶה גִט, שְׁהֹאֹמַר ‘עַל מְנַת’ כְּאוֹמַר ‘מַעֲכָשׁוּ’ דְּמִי, ‘לְכַשְׁתַּשְׁמְשִׁי אֶת אַבָּא שְׁתִּי שְׁנַיִם, לְכַשְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי שְׁתִּי שְׁנַיִם’, וְנִתְקַרַע הַגִּט אוֹ שְׁאָבֵד בְּתוֹךְ שְׁתִּי שְׁנַיִם – אֵינוֹ גִט. ‘לְאַחַר שְׁתִּי שְׁנַיִם – הָרִי זֶה גִט. ‘עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמְשִׁי אֶת אַבָּא שְׁתִּי שְׁנַיִם’, וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי שְׁתִּי שְׁנַיִם, וּמַת – תְּקַים הַתְּנָאִי, אֲפִלוּ לְאַחַר מִיתָה.

ט. אֲנִטִּיפְרָס בִּיהוּדָה, כִּפּוּר עוֹתְנָאִי בְּגִלְלִי, בִּינְתַיִם – מְטִילִין אוֹתוֹ לְחוּמְרָא, מְגֵרֶשֶׁת וְאֵינוֹ מְגֵרֶשֶׁת. ‘שְׁאֵנִי הוֹלֵךְ מִיְהוּדָה לְגִלְלִי’, וְהִגִּיעַ לְאַנְטִיפְרָס, וְחָזַר – בְּטַל הַתְּנָאִי.

המתקנים בפה - נתקנים בשטר, כל תנאי שאין מתקנים בפה - אין מתקנים בשטר.

מסכת גיטין פרק שישי

א. רבי אליעזר אומר: אפלו קרוב לה מיל ובא כלב ונטלו - אינה מגרשת. ואם לאו - מגרשת. היה הוא מבפנים והיא מבחוץ, זרקו לה, כיון שיצאה מאסקופה ולחוץ - הרי זו מגרשת. היה הוא מבחוץ והיא מבפנים וזרקו לה, כיון שנכנס מאסקופה ולפנים - הרי זו מגרשת.

ב. אמר לה: 'כנסי שטר חוב זה', או שמצאתו מאחוריך, קוראה והרי הוא גטה, ואחר כך אמר לה: 'הא גטך'. רבי אומר: גט. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אינו גט, עד שיאמר לה בשעת מתנה - 'הא גטך'. נתנו בידה והיא לשנה, ננערה קוראה, ואחר כך אמר לה: 'הא גטך'. רבי אומר: גט. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אינו גט, עד שיאמר לה בשעת מתנה: 'הא גטך'.

ג. היתה עומדת על ראש הגג וזרקו לה, כיון שהגיע לאויר הגג - הרי זו מגרשת. הוא מלמעלה והיא מלמטה, וזרקו לה, כיון שיצא מרשות הגג, נמחק או נשרף - הרי זו מגרשת.

ד. הרי זה גטך, ונטלתו מידו, והטילתו לים או לנהר, חזר ואמר לה: 'שטר פסול הוא!' 'גיר חלק הוא!' לא כל הימנו לאסרה.

ה. בית הלל אומרים: אין אדם פוטר את אשתו בגט ישן, שלא יהא גטה גדול מבנה.

ו. כתב לשם הפרכין, לשם הורכינוס, או שהיה שם שני מלכים עומדים, וכתב לשם אחד מהם - כשר, לשם אבי אביו - כשר. לשם אבי משפחה - פסול. אם היו נקראין על שמו - כשר. גר ששנה שמו כשם העובד כוכבים - כשר. וכן אתה אומר בגיורת. גטין הבאין ממדינת הים, אף על פי ששמותיהן כשמות הכותים - כשר, מפני שישראל שבמדינת הים - שמותיהן כשמות הכותים.

ז. היה לו שתי נשים, אחת בגליל ואחת ביהודה, ולו שני שמות, אחד ביהודה ואחד בגליל, גרש אשתו שביהודה בשם שבגליל, ואשתו שבגליל בשם שביהודה - פסול. ואם אמר: אני פלוני שביהודה עם השם שיש לי בגליל. ונשוי אני אשה מגליל, או שהיה במקום אחר. נכתב למקום לשם אחד מהם - כשר. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אפלו כתב שם דיהודה בגליל ושם דגליל ביהודה - כשר.

ח. כל עריות שאמרו צרותיהן מתרות, הלכו צרות אלו ונשאו ונמצאו אלו אילונית - תצא מזה ומזה, ושלש עשרה דברים בה; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבא. וחכמים אומרים: אין ממזרים ביבמה. הכונס את יבמתו, והלכה צרתה ונשאת לאחר, ונמצאת זו אילונית, תצא היא מזה ומזה, ושלשה עשר דברים בה; דברי רבי מאיר שאמר משם רבי עקיבא. וחכמים אומרים: אין ממזרים ביבמה.

ט. הנותן גט לאשתו, ולא סיהדו; בית שמאי אומרים: פסלה מן הכהונה. הוליד אשתו אצל לבלר, ונטל גטה ונתנו לה, ולא אמר לה: 'הא גטך'. רבי יוסי אומר: אם עסקין באותו ענין - מגרשת. ואם לאו - אין מגרשת. אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המגרש את אשתו, ולנה עמו בפונדקי, משום שאין צריכה הימנו גט שני, על מה נחלקו? על שראוה שנבעלה.

י. גט פשוט שכתוב בו עד אחד, מקשר שכתוב בו שני עדים, עריו מתוכו - תצא היא ושלש עשרה דבר בה; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבא. וחכמים אומרים: אין העדים חותמין על הגט אלא מפני תקון העולם.

יא. איזהו גט קרח? כל שיש בו שבעה קשרים וששה עדים, ששה קשרים וחמשה עדים, חמשה קשרים וארבעה עדים, ארבעה קשרים ושלשה עדים, שלשה

קְשָׁרִים וּשְׁנֵי עֵדִים, פְּחוּת מִכָּאן - אֵין מְשַׁלְּמִין עָלָיו אֲלָא קְרוּבִין הָרְאוּן לְהַעֲיִד בְּמִקּוּם אַחֵר.

מִסְכַּת גִּיטִין פְּרָק שְׁבִיעִי

א. הַמְגַרְשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר לָהּ: 'הָרִי אֶת מִתְרֵךְ לְכָל אָדָם אֲלָא לְפְלוֹנִי', רַבִּי אֲלִיעֶזֶר מִתְרֵיךְ לְנִשְׂא לְכָל אָדָם חוּץ מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ. וּמוֹדָה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר שְׂאָם נִשְׂאֵת לְאַחַר וְנִתְאַרְמְלָהּ אוֹ נִתְגַּרְשָׁה, שְׂמִתְרֵךְ לְנִשְׂא לְזוֹה שְׂנֹאֲסָרָה עָלָיו. לְאַחַר פְּטִירְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֲלִיעֶזֶר, נִכְנָסוּ אַרְבָּעָה זְקָנִים לְהִשְׁיב עַל דְּבָרָיו, אֵלוֹ הֵן: רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי, וְרַבִּי טְרַפּוֹן, וְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה, וְרַבִּי עֲקִיבָא.

ב. נִעְנָה רַבִּי טְרַפּוֹן וְאָמַר: הָרִי שֶׁהֲלַכְהוּ זוֹ וְנִשְׂאֵת לְאַחֵיו שֶׁל זֶה שְׂנֹאֲסָרְתָּ עָלָיו וּמֵת בְּלֹא בָנִים, הֵיאֵךְ זוֹ מִתִּיבַמְתָּ? לֹא נִמְצָא זֶה מִתְנָה עַל מַה שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה? וְכָל הַמִּתְנָה עַל מַה שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה - תְּנָאוּ בְּטַל! הָא לְמַדְנֵנוּ, דְּאֵין זֶה כְּרִיתוּת. נִעְנָה רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי וְאָמַר: הֵיכָן מְצִינּוּ הָאָסוּר לְזוֹה וּמִתְר לְזוֹה? הָאָסוּר - אָסוּר לְכָל! וְהַמְתֵּר - מִתְר לְכָל! הָא לְמַדְנֵנוּ שְׂאֵין זוֹ כְּרִיתוּת.

ג. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: כְּרִיתוּת - דְּבַר הַכּוֹרֵת בֵּינוּ לְבֵינָהּ, הָא לְמַדְנֵנוּ, שְׂאֵין זוֹ כְּרִיתוּת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה מְדַבְּרֵי כָּלֵן. נִעְנָה רַבִּי עֲקִיבָא וְאָמַר: הָרִי שֶׁהֲלַכְהוּ זוֹ וְנִשְׂאֵת לְאַחַד מִן הַשּׁוֹק, וְהָיָה לָהּ בָנִים וְנִתְאַרְמְלָהּ אוֹ נִתְגַּרְשָׁה, וְעַמְדָּה וְנִשְׂאֵת לְזוֹה שְׂנֹאֲסָרָה עָלָיו, לֹא נִמְצָא גֵט בְּטַל וּבִנְיָה מְזוּרִים? הָא לְמַדְתָּ, שְׂאֵין זֶה כְּרִיתוּת. דְּבַר אַחֵר, הָרִי שֶׁהָיָה זֶה שְׂנֹאֲסָרָה לוֹ כִּהֵן וְמֵת, הַמְגַרְשׁ אֶלְמָנָה אֲצֵלוֹ, וְגִירוּשָׁה לְכָל אָדָם לֹא נִמְצָאֵת? וְקַל וְחֹמֵר מַה גִּירוּשָׁה שֶׁהִיא קָלָה, אָסוּרָה בְּשִׁבִיל צַד גִּירוּשֵׁין שְׂבִיחָה, אִשְׁתִּי אִישׁ שֶׁהִיא חֲמוּרָה לֹא כָּל שִׁכּוֹן? הָא לְמַדְתָּ, שְׂאֵין זֶה כְּרִיתוּת. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֵין מְשִׁיבִין אֶת הָאָרִי לְאַחַר מִיתָהּ.

ד. דְּבַר אַחֵר, אֶת מִי הַחֲמִירָה תּוֹרָה, כָּלֵל גִּירוּשָׁה אוֹ כָּלֵל אֶלְמָנָה? חֲמוּרָה גִּירוּשָׁה מֵאֶלְמָנָה, מַה אֶלְמָנָה קָלָה נֹאֲסָרָה מִן הַמְתֵּר לָהּ, גִּירוּשָׁה חֲמוּרָה אֵינוֹ דִּין שֶׁתֹּאסֵר מִן הַמְתֵּר לָהּ? הָא לְמַדְנֵנוּ שְׂאֵין זוֹ כְּרִיתוּת.

ה. דְּבַר אַחֵר, הֲלַכְהוּ וְנִשְׂאֵת לְאַחֵר, וְהָיוּ לוֹ בָנִים הַיְמָנָה וְמֵת, כְּשֶׁהִיא חוֹזֶרֶת לְזוֹה שְׂנֹאֲסָרָה עָלָיו, לֹא נִמְצָאוּ בְּנָיו שֶׁל רֹאשׁוֹן מְזוּרִים? הָא לְמַדְנֵנוּ שְׂאֵין זוֹ כְּרִיתוּת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הֲלַכְהוּ וְנִשְׂאֵת לְאַחֵר וְגִרְשָׁהּ, וְאָמַר לָהּ: הָרִי אֶת מִתְרֵךְ לְכָל אָדָם, הֵיאֵךְ זֶה מִתִּיר מַה שְׂאָסֵר הָרֹאשׁוֹן? הָא לְמַדְנֵנוּ שְׂאֵין זוֹ כְּרִיתוּת.

ו. גֵּט שְׂאֵין בוֹ זְמַן, אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: אֶפְלוּ כְּתוּב בוֹ: 'אֲנִי הַיּוֹם גִּרְשִׁיתִיךְ' - כְּשֶׁר. 'כְּתוּבוּ בַיּוֹם שֶׁקָּרַע פְּלוֹנִי שְׁטְרוּתִי' - כְּשֶׁר. גֵּט שְׂאֵין עָלָיו עֵדִים אֲלָא שְׁנַתְּנוּ לָהּ בְּפָנֵי עֵדִים - כְּשֶׁר, מִשּׁוּם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אָמְרוּ: מִבֵּיא עֵדִים לְבֵית דִּין, וְאֵין צְרִיךְ לְהִבְיֵא אֶת הַגֵּט, וְגוֹבָה מִנְכָּסִים מְשֻׁעָבָדִים.

ז. גֵּט שֵׁישׁ בּוֹ מַחֵק, אוֹ תְלוּי מְגוּפוֹ - פְּסוּל, שְׂלֵא מְגוּפוֹ - כְּשֶׁר. אִם הַחֲזִירוּ מִלְּמַטָּה, אֶפְלוּ מְגוּפוֹ - כְּשֶׁר. גֵּט שֶׁחֲתַמוּ עָלָיו עֲדָיו, אַחֵר שְׂאֵלֵת שְׁלוֹם - פְּסוּל, שְׂלֵא חֲתַמוּ אֲלָא עַל שְׂאֵלֵת שְׁלוֹם. הַחֲזִיר בּוֹ דְּבַר אַחַד אוֹ שְׁנֵי דְבָרִים מִעֲנִינוּ שֶׁל גֵּט - כְּשֶׁר.

ח. כְּתוּבוּ בְּדָף זֶה, וְחֲתַמוּ עֲדָיו בְּדָף שְׁנֵי - פְּסוּל. הַחֲזִיר בּוֹ דְּבַר אַחַד אוֹ שְׁנֵי דְבָרִים מִעֲנִינוּ שֶׁל גֵּט - כְּשֶׁר.

ט. הִרְחִיק אֶת הָעֵדִים מִן הַכְּתָב מִלֵּא שְׂתֵי שִׁיטִּין - פְּסוּל. פְּחוּת מִכָּן - כְּשֶׁר. כַּמָּה יִרְחִיק אֶת הָעֵדִים מִן הַכְּתָב וְיִהְיֶה כְּשֶׁר? כְּדִי שִׁיְהוּ נִקְרָין עִמוֹ; דְּבָרֵי רַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִלֵּא שִׁיטָּה אַחַת. רַבִּי דוֹסְתַאי בֶּן רַבִּי יְנָאי אוֹמֵר: מִלֵּא חֲתִימַת שְׁנֵי עֵדִים.

י. גֵּט שֶׁחֲתַמוּ עָלָיו חֲמִשָּׁה עֵדִים, וְנִמְצָאוּ שְׁלֹשָׁה הָרֹאשׁוֹנִים קְרוּבִין אוֹ פְּסוּלִין - תְּתַקֵּים עֲדוּת בְּשָׂאָר עֵדִים. גֵּט שֶׁכְּתוּבוּ בְּחֲמִשָּׁה לְשׁוֹנוֹת, וְחֲתַמוּ עָלָיו חֲמִשָּׁה עֵדִים

בַּחֲמִשָּׁה לְשׁוֹנוֹת - פְּסוּל. נִקְרַע - כְּשֵׁר.
נִתְקַרַע - פְּסוּל. נִקְרַע בּוֹ קִרְעַת שֶׁל בֵּית דִּין -
פְּסוּל. נִמוּק אוֹ שְׁהִרְקִיב, אוֹ שֶׁנִּשְׁעֶשֶׂה כִּכְבֵּרָה
- כְּשֵׁר. נִמְחַק אוֹ שֶׁנִּשְׁטַשְׁטַשׁ וּבִבּוּאָה שֶׁלוֹ
קִימָת, אִם יָכוֹל לִקְרוֹת - כְּשֵׁר, אִם לֹא -
פְּסוּל.

יא. 'אֲנִי עַד, חֲתַמְתִּי עַד', אִם הִיָּה כְּתָב יָדוֹ
יוֹצֵא מִמְּקוֹם אַחֵר - כְּשֵׁר. וְאִם לֹא - פְּסוּל.
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: תִּקְנֶה גְדוּלָּה
הַתְּקִינֵנוּ שִׁיהוּ הַעֲדִים מְשִׁימִין אֶת שְׁמֹן
בַּגִּטִּין.

מִסְכַּת קְדוּשִׁין פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. הָאִשָּׁה נִקְנִית בְּשֵׁלֶשׁ דְּרָכִים, וְקוֹנָה אֶת
עַצְמָהּ בְּשֵׁתֵי דְרָכִים. נִקְנִית בְּכֶסֶף בְּשֵׁטֶר
וּבִבְיָאָה. בְּכֶסֶף כִּיצִד? נִתֵּן לָהּ כֶּסֶף אוֹ שׁוֹה
כֶּסֶף, אָמַר לָהּ: 'הֲרִי אֶת מְקַדְשֶׁת לִי', 'הֲרִי
אֶת מֵאֲרֶסֶת לִי', 'הֲרִי אֶת לִי לְאִינְתוֹ' - הֲרִי
זוֹ מְקַדְשֶׁת. אָבֵל נִתְּנָה הִיא לוֹ כֶּסֶף, אוֹ שׁוֹה
כֶּסֶף, וְאָמְרָה לוֹ: 'הֲרִינִי מֵאֲרֶסֶת לְךָ', 'הֲרִינִי
מְקַדְשֶׁת לְךָ', 'הֲרִינִי לְךָ לְאִינְתוֹ' - אִינָה
מְקַדְשֶׁת. וּבִשְׁטֶר כִּיצִד? אֵין צְרִיךְ לוֹמַר
בְּשֵׁטֶר שֵׁישׁ בּוֹ שׁוֹה פְּרוּטָה, וְהֵלֵא הִיא
מְקַדְשֶׁת בְּדָבָר שֵׁישׁ בּוֹ שׁוֹה פְּרוּטָה, אֲלֵא
אֶפְלוּ כְּתָב עַל חֶרֶס וְנִתֵּן לָהּ עַל נִיר, וְנִתֵּן לָהּ
- הֲרִי זוֹ מְקַדְשֶׁת. וּבִבְיָאָה, כָּל בִּיאָה שֶׁהִיא
לְשֵׁם קְדוּשִׁין - מְקַדְשֶׁת, שְׁאִינָה לְשֵׁם
קְדוּשִׁין - אִינָה מְקַדְשֶׁת.

ב. לֹא יִשָּׂא אָדָם אִשָּׁה עַד שֶׁתִּגְדֵּל בַּת אַחוּתוֹ
אוֹ עַד שֶׁיִּמְצָא אֶת הַהֶגְוֵן לוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא
יֵט, כט): "וַיִּמְלֹאֵהָ הָאָרֶץ זִמָּה" - זִמָּה הִיא."
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: זֶה פְּנוּי שְׂבָא עַל הַפְּנוּיָה
שֶׁלֹּא לְשֵׁם אִישׁוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִנִּין
שְׁעוֹנוֹשׁ לִפְנֵי הַמְּקוֹם כְּאֵלוֹ כָּאֵל אִשָּׁה
וְאָמַר? נֶאֱמַר כָּאֵן "זִמָּה", וְנֶאֱמַר לְהִלֵּן זִמָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כ, יד): "וַיֹּאשִׁיב אֲשֶׁר יִקַּח אֶת
אִשָּׁה וְאֶת אִמָּה זִמָּה הוּא" וְגו'. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: מִתּוֹךְ שְׂבָא עַל נָשִׁים הֲרַבָּה,
וְאֵין דְּדוּעַ עַל אִיזָה מִהֵן בָּא, וְכֵן הִיא, שְׂבָאוֹ
עָלֶיהָ אֲנָשִׁים הֲרַבָּה, וְאִינָה יוֹדְעָה הֲרַבָּה,
וְאֵין דְּדוּעַ מֵאִיזוֹ מִהֵן קְבֵלָה, נִמְצָא זֶה נוֹשֵׂא

אֶת בַּתוֹ וְזֶה נוֹשֵׂא אֶת אַחוּתוֹ, נִמְצָא כָּל
הָעוֹלָם מִתְּמַלְא מִמְזִרִין. יִתֵּר עַל כֵּן אָמַר רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: לֹא יִשָּׂא אָדָם אִשָּׁה
בְּמִדְיָנָה זוֹ וַיִּלָּךְ וַיִּשָּׂא בְּמִדְיָנָה אַחֲרָת, שְׂמָא
יִזְדַּגְּוּ זֶה לָזֶה, וְנִמְצָא אַח נוֹשֵׂא אַחוּתוֹ, לְכַךְ
נֶאֱמַר: "וַיִּמְלֹאֵהָ הָאָרֶץ זִמָּה". רַבִּי יְהוּדָה בֶּן
בְּתֵירָא אוֹמֵר: הֲרִי הוּא אוֹמֵר (וַיִּקְרָא יט,
כט): "וְלֹא תִזְנֶה הָאָרֶץ", מִזְנִין הֵן הַפְּרוּת
זֶה מִזָּה, שֶׁהוּא לֹא כִהֵן וְלֹא לִוִי, וְלֹא יִשְׂרָאֵל,
הַכְּרִיעוּ חֲכָמִים לְסִיעַ; וְדַבְּרֵי רַבִּי יְהוּדָה בֶּן
בְּתֵירָא, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה ג, ב-ג): "שְׂאֵי עֵינֶיךָ
עַל שְׂפִים וְרֵאֵי אִיפָה לֹא שְׁגַלְתָּ; וַיִּמְנַעוּ
רַבְכִּים" וְגו'.

ג. אִיזְהוֹ גִרְעוֹן כֶּסֶף? רְצָה לְפָדוֹת אֶת עַצְמוֹ
כְּתוּף הַשָּׁנִים הָאֵלוֹ - מִחֲשָׁב אֶת הַמַּעוֹת וְאֶת
הַשָּׁנִים, וְנִתְּנָן לְרַבּוֹ, מִפְּנֵי שֵׁיט הַעֲבָד עַל
הָעֵלְיוֹנָה. אִיזוֹ הִיא חֲזַקַת קִרְקָעוֹת? נַעַל
וְגָדָר וּפְרָץ כָּל שֶׁהוּא - הֲרִי זוֹ חֲזַקָּה. אִיזוֹ
הִיא חֲזַקַת עֲבָדִים? נַעַל לוֹ סִנְדְּלוֹ, הִתִּיר לוֹ
סִנְדְּלוֹ, וְהוֹלִיךְ כִּלְוֵי אַחֲרָיו לְבֵית הַמֶּרְחָץ,
הַפְּשִׁיטוֹ, הִרְחִיצוֹ, סָכוּ, גִּרְדוּ, הִלְבִּישׁוּ
הַנְּעִילוֹ, הִגְבִּיהוּ - קָנְאוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן:
אֵין לָךְ חֲזַקָּה גְדוּלָּה מִזוֹ.

ד. וְקוֹנָה אֶת עַצְמוֹ כְּרֵאשֵׁי אַבְרָים, וְקוֹנָה אֶת
עַצְמוֹ בְּכֶסֶף עַל יְדֵי אַחֲרִים, וּבִשְׁטֶר עַל יְדֵי
עַצְמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּנֹתֵן מִשְׂמָאלוֹ לִימִינוֹ;
דַּבְּרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: בְּכֶסֶף עַל
יְדֵי עַצְמוֹ, בְּשֵׁטֶר עַל יְדֵי אַחֲרִים, וּבִלְבָד
שִׁיָּהּ הַכֶּסֶף שֶׁל אַחֲרִים, וְאוֹמֵר לוֹ: 'עַל
מִנֵּת שְׂאִין לְךָ רְשׁוֹת אֲלֵא לְפָדוֹת בּוֹ'. רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזֶר אוֹמֵר מִשׁוֹם רַבִּי מֵאִיר:
אֶף בְּשֵׁטֶר עַל יְדֵי אַחֲרִים, אָבֵל לֹא עַל יְדֵי
עַצְמוֹ.

ה. סְפִינָה נִקְנִית בְּמִשְׁכִּיחָה. רַבִּי נֶתָן אוֹמֵר:
סְפִינָה וְאוֹתִיוֹת נִקְנוֹת בְּמִשְׁכִּיחָה וּבִשְׁטֶר.
כְּתָב לֹא מִשְׁךְ, מִשְׁךְ לֹא כְּתָב - לֹא קָנָה עַד
שִׁכְתָּב וַיִּמְשֹׁךְ. אִיזוֹ הִיא מִשְׁכִּיחָה? בֵּין
שְׁמִשְׁךְ בֵּין שֶׁהִנְהִיג, בֵּין שְׁקָרָא לָהּ וּבֵאת
אַחֲרָיו - הֲרִי זוֹ מִשְׁכִּיחָה. אִיזוֹ הִיא מְסִירָה?
כָּל שְׂמִסֵּר לוֹ פְּרוּמְכָא וּמוֹסְרָה - הֲרִי זוֹ

מסירה. אימתי אמרו מטלטלין נקנין במשיכה, ברשות הרבים או בחצר שאינה של שניהם ברשות הלוקח, כיון שקבל עליו קנה. ברשות המוכר, עד שיגביה או עד שיוציא מרשות הבעלים, ברשות זה, המפקדים אצלו עד שיקבל עליו או עד שישכיר לו את מקומן.

ו. החליף עמו קרקעות בקרקעות, מטלטלין במטלטלין, קרקעות במטלטלין, מטלטלין בקרקעות, כיון שזכה זה - נתחייב זה בחליפיו.

ז. רשות הגבוה בכסף כיצד? גזבר שנתן מעות הקדש במטלטלין - קנה הקדש בכל מקום שהוא. ובהדיוט לא קנה עד שעה שימשו. אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט, כיצד? האומר: 'שור זה עושה ובית זה הקדש', אפלו מכאן ועד סוף העולם - קנה. ובהדיוט - לא קנה עד שיחזיק וימשו.

ח. איזו היא מצות עשה שהזמן גרמא? כגון סכה ולולב ותפלין. איזו היא מצות עשה שלא הזמן גרמא? כגון אברה ושלוח הקן ומעקה וציצית. רבי שמעון פוטר את הנשים מן הציצית, מפני שהוא מצות עשה שהזמן גרמא. איזו היא מצות הבן על האב? מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מוציא ומכניס ומרחיץ את פניו ידיו ורגליו, אחד האיש ואחד האשה, אלא שהאיש ספק בידו לעשות, ואשה אין ספק בידה לעשות, מפני שיש רשות אחרים עליה. איזו היא מצות אב על הבן? למולו, ולפדותו, וללמדו תורה, וללמדו אמנות, ולהשיאו אשה. ויש אומרים: אף להשיטו בנהר. רבי יהודה אומר: כל שאין מלמד את בנו אמנות כאלו מלמדו לסטות.

ט. רבן גמליאל אומר: כל שיש בידו אמנות למה הוא דומה? לכרם שמקף גדר, ולחרין שהוא מקף סיג, וכל שאין בידו אמנות למה הוא דומה? לכרם שאין מקף גדר, ולחרין שאין מקף סיג. רבי יוסי אומר משום רבן גמליאל: כל שבכדו אמנות, למה הוא

דומה? לאשה שיש לה בעל, בין שהיא מתקשטת ובין שאינה מתקשטת, אין הכל מסתכלין בה. ואם אין מתקשטת אינה יראה. וכל שאין בידו אמנות, למה הוא דומה? לאשה שאין לה בעל, בין מתקשטת בין שאינה מתקשטת - הכל מסתכלין בה. ואם אין מתקשטת לתוכה היא לא תהא לה מורא. רבי יוסי ברבי אלעזר אומר משום רבן גמליאל: כל שבכדו אמנות, למה הוא דומה? לכרם גדור שאין בהמה וחיה נכנסין לתוכה, ואין עוברין ושבין נכנסין לתוכה, ואין רואין את מה שבתוכו, וכל שאין בידו אמנות, למה הוא דומה? לכרם פרוץ שבהמה וחיה נכנסין לתוכה, ועוברים ושבים נכנסין לתוכה ורואין מה שבתוכו.

י. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: כל מצוה שנתחייבו בה ישראל קדם כניסתן לארץ, נוהגת בארץ ובחוץ לארץ, ושלא נתחייבו בה אלא משבאו לארץ - אין נוהגת אלא בארץ, חוץ מהשמטת מלוא וגאלת ממכר, ושלוח עבד עברי, שאף על פי שלא נתחייבו בהן אלא משבאו לארץ - נוהגת בארץ ובחוץ לארץ.

יא. העושה מצוה אחת, מטיבין לו ומאריכין לו את ימיו, ונוחל את הארץ. וכל העובר עברה אחת, מריעין לו ומקצרין את ימיו, ואינו נוחל את הארץ, על זה נאמר (קהלת ט, יח): "וחוטא אחד יאבד טובה הרבה", בחטא יחיד שחטא זה אבד ממנו טובות הרבה. לעולם יחיד שחטא זה אבד את עצמו כאלו חציו זכאי וחציו חייב, עשה מצוה אחת - אשריו שהכריע את עצמו לכף זכות, עבר עברה אחת - אוי לו שהכריע עצמו לכף חובה, על זה נאמר: "וחוטא אחד יאבד טובה הרבה", בשביל חטא יחיד שעשה זה - אבד ממנו טובות הרבה. רבי שמעון ברבי אלעזר אומר משום רבי מאיר: לפי שהיחיד נדון אחר רבו, והעולם נדון אחר רבו, לעולם יחיד שחטא זה אבד את עצמו כאלו חציו זכאי וחציו חייב, ואת העולם חציו זכאי וחציו חייב, עשה מצוה אחת,

אֲשֶׁר יוֹדֵעַ שֶׁהַכְרִיעַ אֶת עַצְמוֹ וְאֶת הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת, עֵבֶר עֲבָרָה אַחַת, אוֹי לוֹ שֶׁהַכְרִיעַ אֶת עַצְמוֹ וְאֶת הָעוֹלָם לְכַף חוּבָה, וְעַל זֹאת נֶאֱמָר: "וַחֲוֹטָא אַחַד יֵאבֵד טוּבָה הַרְבֵּה", בַּחֲטָא יְחִידִי שֶׁחָטָא זֶה אֵבֵד מְמֻנּוֹ וּמִן הָעוֹלָם טוֹבוֹת הַרְבֵּה. רַבִּי שְׁמֵעוֹן אוֹמֵר: הִיָּה אָדָם צָדִיק כָּל יְמָיו, וּבְאַחֲרוֹנָה מֵרַד – אֵבֵד אֶת הַכֹּל, שְׁנֵאמַר (יְחֻזְקָא לֵג, יב): "צְדָקַת הַצְּדִיק לֹא תִצְלִינּוּ בְיוֹם פְּשָׁעוֹ". הִיָּה אָדָם רָשָׁע כָּל יְמָיו וְעָשָׂה תְשׁוּבָה בְאַחֲרוֹנָה – הַמָּקוֹם מְקַבְּלוֹ, וְאִין מְזַכְרִין לוֹ שׁוֹב רִשְׁעוֹ, שְׁנֵאמַר (שם): "וְרִשְׁעַת הַרָשָׁע לֹא יִכָּשֵׁל בָּהּ בְיוֹם שׁוֹבוֹ מִרְשָׁעוֹ" וְגו'. כָּל הָעוֹסֵק בְּשִׁלְשָׁתָן, בְּמִקְרָא בְמִשְׁנָה וּבְדִרְךְ אֲרָץ, עַל זֶה נֶאֱמַר (קְהֵלֶת ד, יב): "וְהַחֲוֹט הַמְשָׁלֵשׁ לֹא בְמַהְרָה יִנְתַּק".

מִסְכַּת קְדוּשִׁין פְּרָק שְׁנִי

א. כְּשֵׁם שְׂאִין הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ לְבָנוֹ בּוֹ וּבְשִׁלּוּחוֹ – כִּךְ אִין הָאִשָּׁה מְקַדֶּשֶׁת אֶת בְּתָהּ בָּהּ וּבְשִׁלּוּחָהּ.

ב. הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה: 'הֲרִי אֶת מְקַדֶּשֶׁת לִי עַל מְנַת שְׂאִי יוֹסֵף', וְנִמְצָא יוֹסֵף וְשְׁמֵעוֹן. 'עַל מְנַת שְׂאִי בְסָם', וְנִמְצָא בְסָם וּבוּרְסִי. עַל מְנַת שְׂאִי בֶן עִיר וְנִמְצָא בֶן עִיר וּבֶן כְּרֶךְ – הֲרִי זוֹ מְקַדֶּשֶׁת. 'שְׂאִי אֶלָּא יוֹסֵף', וְנִמְצָא יוֹסֵף וְשְׁמֵעוֹן; 'שְׂאִי אֶלָּא בְסָם', וְנִמְצָא בְסָם וּבוּרְסִי; 'שְׂאִי אֶלָּא בֶן עִיר', וְנִמְצָא בֶן עִיר וּבֶן כְּרֶךְ – אִינָהּ מְקַדֶּשֶׁת.

ג. 'הִתְקַדְּשִׁי לִי בְזוֹ וּבְזוֹ', הִיָּתָה אַכְלַת רְאוּשָׁנָה, אִם נִשְׁתַּיֵּר בְּיָדוֹ שְׁנֵה פְרוּטָה – מְקַדֶּשֶׁת. וְאִם לֹא – אִינָהּ מְקַדֶּשֶׁת. 'הִתְקַדְּשִׁי בְכּוֹס זֶה וּבְמָה שֶׁבְתוֹכוֹ', אִם יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵה פְרוּטָה – מְקַדֶּשֶׁת. וְאִם לֹא – אִינָהּ מְקַדֶּשֶׁת. וְלֹא זְכָתָה אֶלָּא בּוֹ בְמָה שֶׁבְתוֹכוֹ בְּלִבָּהּ.

ד. 'עַל מְנַת שְׂאִי עֲנִי' וְהִיָּה עֲנִי וְהָעֲשִׂיר. 'עַל מְנַת שְׂאִי עֲשִׂיר', וְהִיָּה עֲשִׂיר וְהָעֲנִי, 'עַל מְנַת שְׂאִי בְסָם', וְהִיָּה בְסָם וְנִעְשָׂה בּוּרְסִי. 'עַל מְנַת שְׂאִי בּוּרְסִי', וְהִיָּה בּוּרְסִי וְנִעְשָׂה

בְסָם. 'עַל מְנַת שְׂאִי בֶן עִיר', וְהִיָּה בֶן עִיר וְנִעְשָׂה בֶן כְּרֶךְ. 'עַל מְנַת שְׂאִי בֶן כְּרֶךְ', וְהִיָּה בֶן כְּרֶךְ וְנִעְשָׂה בֶן עִיר. 'עַל מְנַת שְׂאִי לִי בְנִים', וְהִיָּה לוֹ בְנִים וּמְתוֹ. 'עַל מְנַת שְׂאִי לִי בְנִים' וְלֹא הִיָּה לוֹ בְנִים, וְאַחַר כִּךְ נוֹלְדוּ לוֹ – הֲרִי זֶה מְקַדֶּשֶׁת.

ה. 'שְׂאִי אֶלָּא עֲנִי', וְהִיָּה עֲשִׂיר וְהָעֲנִי. 'שְׂאִי אֶלָּא עֲשִׂיר', וְהִיָּה עֲנִי וְהָעֲשִׂיר. 'שְׂאִי אֶלָּא בְסָם', וְהִיָּה בּוּרְסִי וְנִעְשָׂה בְסָם. 'שְׂאִי אֶלָּא בּוּרְסִי', וְהִיָּה בְסָם וְנִעְשָׂה בּוּרְסִי. 'שְׂאִי אֶלָּא בֶן עִיר', וְהִיָּה בֶן כְּרֶךְ וְנִעְשָׂה בֶן עִיר. 'שְׂאִי אֶלָּא בֶן כְּרֶךְ', וְהִיָּה בֶן עִיר וְנִעְשָׂה בֶן כְּרֶךְ. 'שְׂאִי לִי בְנִים', וְהִיָּה לוֹ בְנִים וְאַחַר כִּךְ מְתוֹ. 'שִׂישׁ לִי בְנִים', וְלֹא הִיָּה לוֹ בְנִים וְאַחַר כִּךְ נוֹלְדוּ – אִינָהּ מְקַדֶּשֶׁת. זֶה הַכֹּלֵל: כָּל שְׁמִתְקִים בְּשַׁעַת קְדוּשִׁין, אִף עַל פִּי שֶׁבִטֵּל לְאַחַר מִכֵּן – הֲרִי זוֹ מְקַדֶּשֶׁת, וְכָל שְׂאִין מְתַקִּים בְּשַׁעַת קְדוּשִׁין, אִף עַל פִּי שְׁמִתְקִים לְאַחַר מִכֵּן – אִינָהּ מְקַדֶּשֶׁת.

ו. 'הִתְקַדְּשִׁי לִי בְסַלְעֵ זוֹ', וּמִשְׁנַטְלָתוֹ מִיָּדוֹ, אֶמְרָה: 'סְבוּר הֵייתִי שְׂאֵתָה כְּהֵן, וְאִין אֵתָה אֶלָּא לוֹי'. 'שְׂאֵתָה עֲשִׂיר וְאִין אֵתָה אֶלָּא עֲנִי' – הֲרִי זוֹ מְקַדֶּשֶׁת. זֶה הַכֹּלֵל: כִּיּוֹן שְׁנַפְלוּ קְדוּשִׁין לְתוֹךְ יָדָהּ, בֵּין שֶׁהִטְעָה הוּא אוֹתָהּ, בֵּין שֶׁהִטְעָתוֹ הִיא – הֲרִי זוֹ מְקַדֶּשֶׁת. רַבִּי שְׁמֵעוֹן אוֹמֵר: אִם הִטְעָה לְשִׁבַּח מְמוֹן – הֲרִי זוֹ מְקַדֶּשֶׁת. כִּיצַד? 'בְּדִינָה זֶה שֶׁל כֶּסֶף' וְנִמְצָא שֶׁל זָהָב, רוּצָה הִיא בְּשֶׁל זָהָב יוֹתֵר מִשֶׁל כֶּסֶף. 'עֲנִי וְנִמְצָא עֲשִׂיר', רוּצָה הִיא בְּעֲשִׂירוֹתוֹ יוֹתֵר מִבְּעֲנִי. מוֹדָה רַבִּי שְׁמֵעוֹן, שְׂאִם הִטְעָה לְשִׁבַּח יוֹחֲסִין – שְׂאִינָהּ מְקַדֶּשֶׁת.

ז. 'הִתְקַדְּשִׁי לִי בְסַלְעֵ זוֹ', 'בְּפָרָה זוֹ', בְּטִלִּית זוֹ, כִּיּוֹן שֶׁלְקַחָהּ אֶת הַסַּלְעֵ, וּמִשְׁכָּה אֶת הַפָּרָה, וְהִזְזִיקָהּ אֶת הַטִּלִּית – הֲרִי זוֹ מְקַדֶּשֶׁת.

ח. 'כִּנְסִי לִי סַלְעֵ זוֹ שְׂאִי חֵיב לָךְ', חֲזַר וְאָמַר: 'הִתְקַדְּשִׁי לִי בְזוֹ', וּבְשַׁעַת מִתְנָה אָמַר: 'הֲרִי אֶת מְקַדֶּשֶׁת, רְצָתָה – מְקַדֶּשֶׁת. לֹא רְצָתָה – אִינָהּ מְקַדֶּשֶׁת. 'הִילָךְ סַלְעֵ זוֹ

פּרוּטָה - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. וּבַמְלִוָּה, אֵף עַל פִּי שְׁנֵשְׁתִּיר בִּידָה שְׁוֹה פּרוּטָה - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: מְלוּה כְּפִקְדוֹן, אִם נִשְׁתִּיר בִּידָה שְׁוֹה פּרוּטָה - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת.

ב. הָאֹמֵר לְאִשָּׁה: 'הֲרִי אֶת מְקַדְשֵׁת לִי עַל מְנַת שְׁאֲדָבֵר עֲלֶיךָ לְשַׁלְּטוֹן וְאֶעֱשֶׂה עִמָּךְ כְּפוּעַל', וְנָתַן לָהּ שְׁוֹה פּרוּטָה - הֲרִי זֶה מְקַדְשֵׁת מִיָּד, עַד שִׂיאֵמֶר: 'לֹא דְבַרְתִּי וְלֹא עֲשִׂיתִי'; דְּבַרִּי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמַיִם אֹמְרִים: אִם נִתְקַיֵּם הַתְּנַאי - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אֵין תְּנַאי בְּכַתּוּבִים שְׁאִינוּ כְּפוּל.

ג. 'עַל מְנַת שְׁאֲדָבֵר עֲלֶיךָ לְשַׁלְּטוֹן', אִם דְּבַר עֲמָה כְּדָרְךָ הַמְדַבְּרִים - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. 'בְּמָה שְׁאֲדָבֵר עֲלֶיךָ לְשַׁלְּטוֹן', אִם דְּבַר עֲמָה בְּשְׁוֹה פּרוּטָה - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת.

ד. 'עַל מְנַת שְׁאֶעֱשֶׂה עִמָּךְ כְּפוּעַל', אִם עֲשֶׂה עֲמָה בְּשְׁוֹה פּרוּטָה - מְקַדְשֵׁת. 'בְּפַעֲלָה שְׁאֶעֱשֶׂה עִמָּךְ', אִם עֲשֶׂה עֲמָה בְּשְׁוֹה פּרוּטָה - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. 'עַל מְנַת שְׁאֶעֱשֶׂה עִמָּךְ בְּפַעֲלָה לְמַחֲר', עֲשֶׂה עֲמָה בְּשְׁוֹה פּרוּטָה - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת.

ה. 'עַל מְנַת שִׁישׁ לִי מֵאֲתִים זֹו', הֲרִי זֶה מְקַדְשֵׁת, שְׁמָא יֵשׁ לוֹ בְּסוּף הָעוֹלָם. 'עַל מְנַת שִׁישׁ לִי בְּמָקוֹם פְּלוּנִי', אִם יֵשׁ לוֹ בְּאֹתוֹ מָקוֹם - מְקַדְשֵׁת. וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. 'עַל מְנַת שִׁישׁ לִי בֵּיד פְּלוּנִי', אֵף עַל פִּי שְׁאֵמֶר אֵין לוֹ בִּידִי - מְקַדְשֵׁת, שְׁמָא עֲשִׂו קְנוּגִיָּא. 'עַד שִׂיאֵמֶר: יֵשׁ לוֹ בִּידִי'. אִם אָמַר 'יֵשׁ לוֹ בִּידִי' - מְקַדְשֵׁת וְאִם לֹא - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת.

ו. 'עַל מְנַת שְׁאֲרָאךְ מֵאֲתִים זֹו', אִם הָרָאָה עַל הַשְּׁלַחָן - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת, שְׁלֹא אָמַר לְהֵרְאוֹתוֹן אֶלָּא מִשְׁלוֹ. 'עַל מְנַת שִׁישׁ לִי בֵּית כּוֹר עָפְרִי' - הֲרִי זֶה מְקַדְשֵׁת, שְׁמָא יֵשׁ לוֹ

שְׁאֵנִי חֵיב לָךְ' בְּשַׁעַת מְתָנָה אָמַר: 'הֲרִי אֶת מְקַדְשֵׁת לִי', רוּצָה - מְקַדְשֵׁת, רוּצָה - אֵין מְקַדְשֵׁת, אִם מְשַׁנְטְלָתוּ מִיָּדוֹ, אֵף עַל פִּי שְׁשִׁנְיֵהֶם רוּצִין - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת.

ט. 'הַתְּקַדְשִׁי לִי בְּסַלַע שִׁישׁ לִי בִּידָךְ' - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת, כִּי צִד יַעֲשֶׂה? יִטְלֹנוּ מִמֶּנָּה וְיַחֲזוּר וְיִתֵּן לָהּ, וְיֵאמֵר לָהּ: 'הֲרִי אֶת מְקַדְשֵׁת לִי! 'הַתְּקַדְשִׁי לִי בְּסַלַע זֹו', מְשַׁנְטְלָתוּ מִיָּדוֹ הִטְלִיתוּ לִיִּם אוֹ לְנֶהֱר - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. 'הַתְּקַדְשִׁי לִי בְּמָנָה' - 'תָּנַם לֹאבָא וְלֹאבִיד' - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. 'עַל מְנַת שִׁיקְבָּלִם לִי' - מְקַדְשֵׁת. 'הַתְּקַדְשִׁי לִי', וְאָמַרָה לוֹ: 'תְּנוּהוּ לְפָלוּנִי' - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. 'עַל מְנַת שִׁיקְבָּלִם לִי' - מְקַדְשֵׁת. נָתַן לָהּ קְדוּשִׁיָּה, וְלֹא אָמַר לָהּ: 'הֲרִי אֶת מְקַדְשֵׁת לִי'; רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: מְקַדְשֵׁת. רַבִּי אָמַר: אִם עֲסוּקִין בְּאֹתוֹ עֲנִין - מְקַדְשֵׁת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֵף עַל פִּי שְׁאֵין עֲסוּקִין בְּאֹתוֹ עֲנִין.

י. 'הַתְּקַדְשִׁי לִי בְּמָנָה זֶה', וְנִמְצָא מִנָּה חֶסֶר דִּינָר - אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת. הִיָּה בּוֹ דִּינָר רַע - יַחֲלִיף. הִיָּה מוֹנֶה וּמְשַׁלֵּיךְ לְתוֹךְ יָדָה רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן - יְכוּלָהּ הִיא שְׁתַּחֲזוּר בּוֹ עַד שְׁעָה שִׁיגְמֹר.

יא. זֶה אֹמֵר בְּמָנָה זֶה אֹמֵר בְּמֵאֲתִים, וְהֵלֶךְ זֶה לְבֵיתוֹ וְזֶה לְבֵיתוֹ, וְאַחַר כֵּךְ תְּבַעוּ זֶה אֶת זֶה וְקָדְשׁוּ, אִם הָאִישׁ תְּבַע אֶת הָאִשָּׁה - יַעֲשׂוּ דְבַרִּי הָאִשָּׁה, וְאִם הָאִשָּׁה תְּבַעָה אֶת הָאִישׁ - יַעֲשׂוּ דְבַרִּי הָאִישׁ. וְכֵן הַמוֹכֵר חֲפִץ לְחַבְרוּ וְהִיָּה מוֹנֶה לְתוֹךְ יָדוֹ - יְכוּל לְחַזוּר בּוֹ עַד שְׁעָה שִׁיגְמֹר. זֶה אֹמֵר בְּמָנָה זֶה אֹמֵר בְּמֵאֲתִים, וְהֵלֶךְ זֶה לְבֵיתוֹ וְזֶה לְבֵיתוֹ, וְאַחַר כֵּךְ תְּבַעוּ זֶה אֶת זֶה, אִם הַלּוֹקַח תְּבַע אֶת הַמוֹכֵר - יַעֲשׂוּ דְבַרִּי מוֹכֵר. וְאִם הַמוֹכֵר תְּבַע אֶת הַלּוֹקַח - יַעֲשׂוּ דְבַרִּי הַלּוֹקַח.

מִסְכַּת קְדוּשִׁין פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. הָאֹמֵר לְאִשָּׁה: הֲרִי אֶת מְקַדְשֵׁת לִי בְּפִקְדוֹן שִׁישׁ לִי בִּידָךְ, הֵלְכָה וּמְצָאתָ שְׁנַגְבִּב אוֹ שְׁאָבֵד, אִם נִשְׁתִּיר בִּידָה שְׁוֹה

בְּסוּף הָעוֹלָם. 'עַל מְנַת שְׂיִישׁ לִי בֵּית כּוֹר
בְּמָקוֹם פְּלוּנִי, אִם יֵשׁ לּוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם –
מְקַדְּשֵׁת, וְאִם לֹא – אֵינָהּ מְקַדְּשֵׁת. 'עַל מְנַת
שְׂאֵרְאֵךְ בֵּית כּוֹר עֶפְרָי, אִם הִרְאָה בְּבִקְעָה –
אֵינָהּ מְקַדְּשֵׁת, שְׁלֹא אָמַר לְהִרְאוֹת אֶלֶּא
מִשְׁלוֹ.

ז. 'עַל מְנַת שְׂיִרְצָה פְּלוּנִי, אִף עַל פִּי שְׂאֵמַר
'אֵינִי רוֹצֵה' – מְקַדְּשֵׁת, שְׂמָא יִרְצָה לְאַחַר
שְׁעָה. 'עַד שְׂיֵאמַר רוֹצֵה אָנִי, אִם אָמַר
'רוֹצֵה אָנִי' – מְקַדְּשֵׁת. וְאִם לֹא – אֵינָהּ
מְקַדְּשֵׁת. עַל מְנַת שְׂיִרְצָה אַבָּא, אִף עַל פִּי
שְׁלֹא רָצָה הָאֵב – הֲרִי זֶה מְקַדְּשֵׁת, שְׂמָא
יִתְרַצָּה הָאֵב לְאַחַר שְׁעָה. מַת הָאֵב –
מְקַדְּשֵׁת, שְׂמָא נִתְרַצָּה הָאֵב שְׁעָה אַחַת לְפָנֵי
מִיתָתוֹ. מַת הַבֵּן, זֶה הִיָּה מַעֲשֵׂה וּבָאוּ וְלָמְדוּ
אֵת הָאֵב שְׂיֵאמַר 'אֵינִי רוֹצֵה'.

ח. כָּל תְּנַאי שְׂיִישׁ בּוֹ מַעֲשֵׂה בְּתַחֲלָתוֹ – תְּנַאוּ
בְּטַל. כִּיצַד? 'הֲרִינִי חוֹלְצֵךְ עַל מְנַת שְׂיִרְצָה
אַבָּא, אִף עַל פִּי שְׁלֹא רָצָה הָאֵב – הֲרִי זֶה
מְקַדְּשֵׁת. 'הֲרִינִי בּוֹעֲלֵךְ עַל מְנַת שְׂיִרְצָה
אַבָּא, אִף עַל פִּי שְׁלֹא רָצָה הָאֵב – מְקַדְּשֵׁת.
רְבִי שְׂמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמַר מִשׁוּם רְבִי
מַאִיר: רָצָה הָאֵב – מְקַדְּשֵׁת. לֹא רָצָה – אֵינָהּ
מְקַדְּשֵׁת, שְׁלֹא הִיָּתְהָה בְּעִלְיָה אֶלֶּא מַחֲמַת
תְּנַאי הִרְאִישׁוֹן. כָּלֵל אָמַר רְבִי שְׂמַעוֹן בֶּן
אֶלְעָזָר: כָּל תְּנַאי שְׂאֵפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת בָּהּ
וּבְשִׁלּוּחָהּ, וְהִתְנָה עִמָּה – תְּנַאוּ קַיָּם. וְכָל
תְּנַאי שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת אֶלֶּא בְּגוּפָהּ,
וְהִתְנָה עִמָּה – תְּנַאוּ בְּטַל. כִּיצַד? 'הֲרִינִי
מְגִרְשֵׁךְ עַל מְנַת שְׂיִרְצָה אַבָּא, רָצָה הָאֵב –
מְגִרְשֵׁת, וְאִם לֹא – אֵינָהּ מְגִרְשֵׁת. 'הֲרִינִי
מְקַדְּשֵׁךְ עַל מְנַת שְׂיִרְצָה אַבָּא, רָצָה הָאֵב –
מְקַדְּשֵׁת. לֹא רָצָה הָאֵב – אֵינָהּ מְקַדְּשֵׁת.

ט. 'עַל מְנַת שְׂאֵם מַתִּי לֹא תִּהְיֶה זְקוּקָה לְיָכְס' –
הֲרִי זֶה מְקַדְּשֵׁת וּבְטַל תְּנַאוּ, שְׁהִתְנָה עַל
מַה שְׂכַתוּב בְּתוֹרָה, וְכָל הַמְתְּנָה עַל מַה
שְׂכַתוּב בְּתוֹרָה – תְּנַאוּ בְּטַל. 'עַל מְנַת שְׂאֵין
לֵיךְ עָלִי שְׂאֵר כְּסוּת וְעוֹנָה' – הֲרִי זֶה מְקַדְּשֵׁת,
וְתְּנַאוּ קַיָּם. זֶה הַכָּלֵל: כָּל הַמְתְּנָה עַל מַה
שְׂכַתוּב בְּתוֹרָה בְּדָבָר שֶׁהוּא שֶׁל מְמוֹן –

תְּנַאוּ קַיָּם, בְּדָבָר שְׂאֵינּוּ שֶׁל מְמוֹן – תְּנַאוּ
בְּטַל.

י. 'עַל מְנַת שְׂאֵנִי עֶשִׂיר, אֵין אוֹמְרִים כְּעֶשִׂיר
שְׂבַע־עֶשִׂירִים, אֶלֶּא כָּל שְׂבַנֵּי עִירוֹ קוֹרִין בֶּן.
'עַל מְנַת שְׂאֵנִי תַלְמִיד חֲכָם, אֵין אוֹמְרִים
כְּשְׂמַעוֹן בֶּן עֲזַאי, וְלֹא כְּשְׂמַעוֹן בֶּן זֹוּמָא,
אֶלֶּא כָּל שְׂבַנֵּי עִירוֹ קוֹרִין בֶּן. 'בְּדִינֵי זֶה שֶׁל
כְּסָף, וְנִמְצָא שֶׁל זָהָב – אֵינָהּ מְקַדְּשֵׁת. כִּיצַד
יַעֲשֵׂה? יִטְלַנוּ הַיְמָנָה, וְיַחֲזֹר וְיִתְּנּוּ לָהּ,
וַיֹּאמֶר: 'הֲרִי אֵת מְקַדְּשֵׁת לִי'.

<p>1</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>ה 8</p>	<p>עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:03 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 4:39 בבלי: נדרים סח • ירושלמי: ברכות מט • תוספתא: גטין ד ב"ך: יחזקאל כו-כז • רמב"ם: מלוה ולה כד</p>
<p>2</p>	<p>שני Monday</p>	<p>ט 9</p>	<p>עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:03 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 4:40 בבלי: נדרים טט • ירושלמי: ברכות נ • תוספתא: גטין ה ב"ך: יחזקאל כח-כט • רמב"ם: מלוה ולה כה</p>
<p>3</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>י 10</p>	<p>עשרה בטבת Fast of 10th of Teves עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 4:40 בבלי: נדרים ע • ירושלמי: ברכות נא • תוספתא: גטין ו ב"ך: יחזקאל לו-לא • רמב"ם: מלוה ולה כו</p>
<p>4</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>יא 11</p>	<p>עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 4:41 בבלי: נדרים עא • ירושלמי: ברכות נב • תוספתא: גטין ז ב"ך: יחזקאל לב-לג • רמב"ם: מלוה ולה כז</p>
<p>5</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יב 12</p>	<p>עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 4:42 בבלי: נדרים עב • ירושלמי: ברכות נג • תוספתא: קדושין א ב"ך: יחזקאל לד-לה • רמב"ם: טוען ונטען א</p>
<p>6</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יג 13</p>	<p>תקופה: 10:30pm עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 4:43 בבלי: נדרים עג • ירושלמי: ברכות נד • תוספתא: קדושין ב ב"ך: יחזקאל לו-לז • רמב"ם: טוען ונטען ב</p>
<p>7</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>יד 14</p>	<p>ויחי עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 4:44 בבלי: נדרים עד • ירושלמי: ברכות נה • תוספתא: קדושין ג ב"ך: יחזקאל לח-לט • רמב"ם: טוען ונטען ג</p>

Candle Lighting 4:25 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 5:57 זמן מוצש"ק

ווען אַ מענטש ווערט פאַרשעמט, זאל ער זיך רעכטן אויף אַ ישועה.

(ספר המדות אות בישׂה סימן י"א)